

వనిత

జనవరి ఒకటి: 1978

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

మీరు తాగే టీ లేక కాఫీలో ఓ చెవ్వాడు, శక్తి నికూడా కలుపుకోండి

బాగా చరిగా ఉన్న రోజులో మీరు
తాగే టీ లేక కాఫీలో ఒకటి లేక
రెండు చెవ్వాలు గ్లాక్సో డ్ కలుపు
కోండి. అలానే తాగితే చాలా
నిమిషాల్లో ఒంటలో హాయిని గొల్పే
చెవ్వాడనొచ్చి శక్తిని కలిగి
యింటారు. మీరూ మళ్ళీ హుషారు.

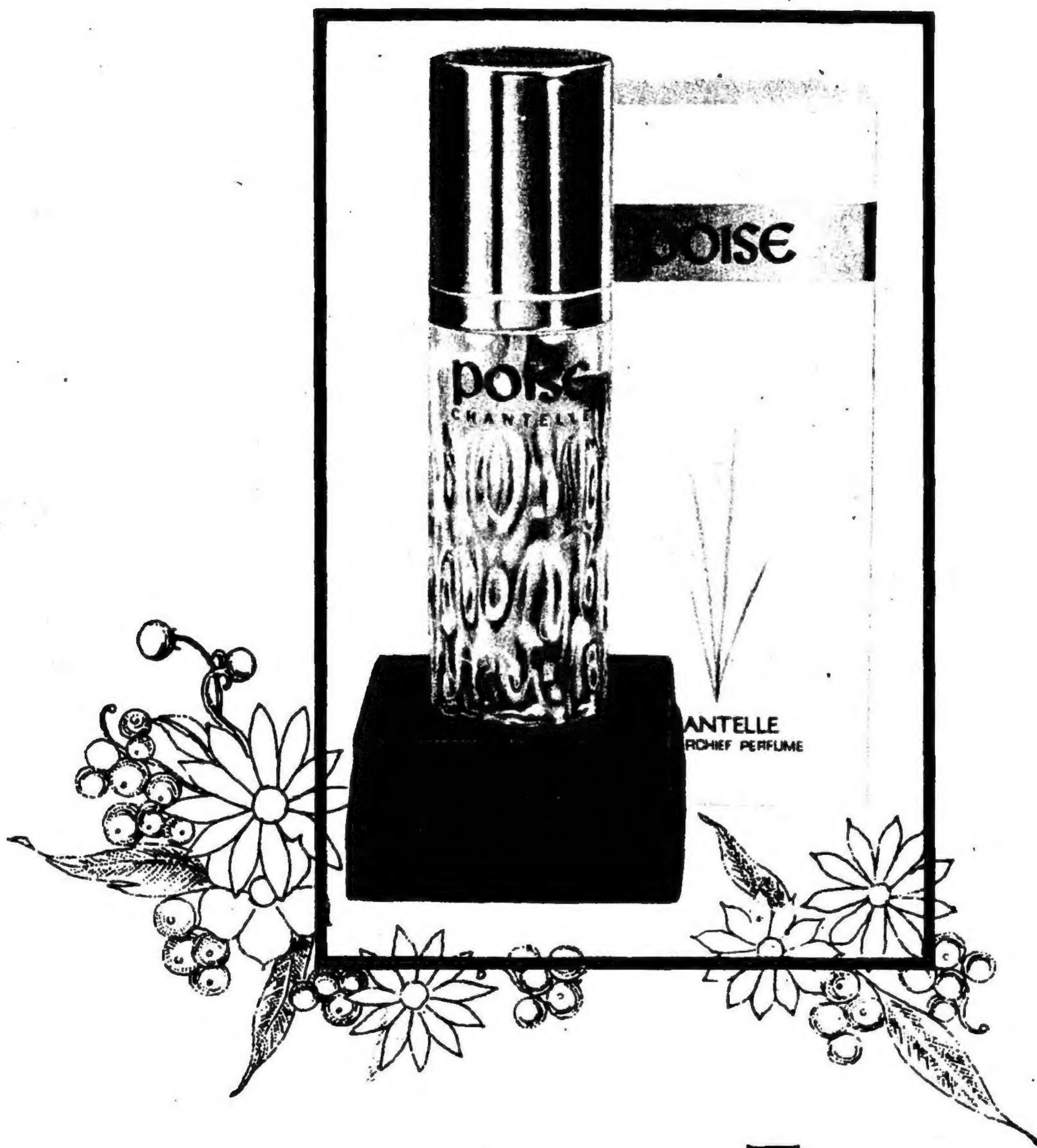
శక్తి...
గ్లాక్సో డ్ కొనండి. ఎంతో
మేలైన నూకోక్ బాదర్. ఎటుమీన్.
డి. కొరియం. పొషేటు నమూదిగా
గలది. గ్లాక్సో డ్ కుటుంబాని
కంతటికీ తక్షణ శక్తిని ఇచ్చేది.

గ్లాక్సో డ్-డి వరికాలంలో శక్తి కోసం.

dCA/GL/51 E TEL

హిమబిందువులతో తడిసిన సౌరభంగల పువ్వుల
తాజా సుగంధం మీ మనసును దోచేస్తుంది

పాయిజ్
శాంతెల్
పర్ ఫ్యూమ్

U-PCP-1-TEL

మార్కెట్ చేసేవారు : గార్బన్ ఇండియా లిమిటెడ్

డిసెంబర్ 1వ తేదీ సంచికలో చీపురుపల్లి నుండి ఒక సోదరి వ్రాసిన లేఖ చదివిన తరువాత ఈ లెటర్ వ్రాయాలనిపించింది. మొదటినుండి దేవుడూ, దెయ్యం వున్నాయనీ, తల్లై దైవమనీ వూణించి తను ఆ దేవుని పాదదాసినని భావించే- నేటి వనితా లోకం ఈ స్థితిలో వుంది. ఎవరినీ భగవంతుడని వూణించారో ఆ మగవాడి క్రిందే నేటి స్త్రీ బ్రతకవలసిన అవసరం వచ్చింది. ఆతనికి అడిగిమణిగి వుండవలసి వస్తోంది. ఈ స్థితిని చేతులారా ననే ఆహ్వానించుకొంది స్త్రీ. ఈ అణుయుగంలో కూడా ఇంకా దేవుడూ, దెయ్యమూ అనుకుంటూ కూర్చుంటే ఇక స్త్రీజాతి ముందంజ వేసినట్లే. మందిరంలో తెలుగుతున్న దీపం-ఎంతటి ఆదైర్య స్థితిలోనైనా ముందుకు పోవాలనే సంకేతాన్ని అందిస్తుందన్నారు నీతా లక్ష్మిగారు. అలాగైతే ఒక్క చీపమేంబర్మ-వంద దీపాలు వెలిగించేసి అందరూ ముందుకు సాగి పోయి ఏదాదలా లేకుండా పోయిగా వుండురు కదా! ఈనాటిన్ని కష్టాలు పడాల్సిన బాధలేదు గదా.

—కదలి సీతారత్నం, పల్లెటికుర్రు

హేమానాయుడుగారు నేర్చుకున్న గుణపాఠానికి సత్యాదేవిగారి ప్రతిస్పందన చూసాను. తొలిక పరిచయం వునాదిగా వున్న స్నేహితురాలు ఈ రోజుల్లో శాశ్వతంగా నిలబడటం లేదు. అలాంటిది— ఎదుటి వ్యక్తి అభిరుచుల స్థాయిపై ఒక ఆవ గాహన లేకుండా అంకురించే కలం స్నేహితురాలు కొన్ని తాత్కాలికమయినంత మాత్రాన, ఆశ్చర్య పరిపోవలసిన అవసరం లేదు. ముందుతో పంట చేసుకోనూనచ్చు - ఒంటిని కాల్చుకోనూ నచ్చు. పత్రికల్లో కొన్ని శీర్షికలు వైశం అంటే. నాజేనికి రెండువైపులా చూడటం అలవాటు చేసు కుంటే మనం చెడు అనుభవించిన కొన్నిటిలో— ఎదుటి వ్యక్తి మంచిని పొందగలగడం గమనించవచ్చు.

—బి. నీహారిక, బమ్మం

అక్టోబరు 15 సంచికలో వేసిన లావణ్యగారి లేఖను విమర్శిస్తూ మంగళాదేవిగారు వ్రాసిన లేఖ చదివాక ఈ లేఖ వ్రాయకుండా ఉండలేక పోయాను. ఈ రోజుల్లో కూడా దేవుడు, దెయ్యం, ఆధ్యాత్మిక భావాలు ఇలాంటి భావాలుగలవారు

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి : 3 సంచిక : 13

జనవరి ఒకటి : 1978

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

సం||ర చందా : ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

శ్రీలంక : రూ. 1. 15

మలేసియా : 65 సెంటీ

చిరునామా :

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

ఇంకా ఉన్నారంటే చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. లావణ్యగారు వ్రాసిన లేఖలో తప్పు ఏమీలేదు. సంసారపు సమస్యలతో సతమతమయ్యే స్త్రీలకు కేవలం ఆధ్యాత్మిక చింతనవల్లే ప్రశాంతత కలుగుతుందంటే నేను ఏకీభవించను. మన మనసులో మంచి భావాలు ఉండాలి కానీ ఏ దేవుణ్ణో నమ్ము కుని ఆ దేవునివల్లే మనకు శాంతి చేకూరుతుంది అని అనుకోవడం శుద్ధ పొరపాటు. "దేవుడు లేడు" అని చేప్పే పత్రికలు (ఉదాహరణకు : నాస్తిక యుగం, నాస్తిక మార్గం, చార్వాక మొద లైనవి) ఆనేకం వెలువడుతున్నాయి. అలాంటి పత్రికలు చదివితే మంగళాదేవిలాంటివారు కొంతయినా మారవచ్చునని నా నమ్మిక. అంచేత 'వనిత'లో తిరుచానూరు పద్మావతి వంటి వాటి గురించి వ్రాయడంలో అర్థం లేదు. ఆధ్యాత్మిక భావాలు ప్రచారం చేసేందుకు తెలుగులో చాలా పత్రికలున్నాయి.

—పి. సుశీలాదేవి, కాళ్ళరేవు

'ఎప్పుడూ మీ పుణ్యక్షేత్రాల గురించి రాస్తారు కానీ మా పుణ్యక్షేత్రాలు గురించి రాయరు' అంటూ నన్ను సాధించే నా ఫ్రెండ్ కోసమా అన్నట్లు దీసెంబరు 15వ తేదీ సంచికలో ప్రచు రింపబడిన నైల్లా దినకరన్ గారి బెతల్ హామ్ యాత్ర గురించి చదివినపుడు నా మనస్సు

అనందంతో నిండిపోయింది. నా ఫ్రెండ్ సంగతి రాయనక్కర్లేదు అనుకుంటాను. నిజంగా ఇటు వంటి యాత్రా విశేషాలను చదివే అవకాశం కల్పించిన 'వనిత'కు ధన్యవాదాలు. ముఖ్యంగా వనిత వస్త్రోందని ఎదురుచూసే మాకు కథల విషయంలో చాలా నిరాశగా ఉంది. రెండు కథలు. ఒక నీరియర్ మాత్రమే వేస్తున్నారు. రెండవ నీరియర్ లేనప్పుడు మరొక కథ ఎందుకు వేయ కూడదు? కోహినూర్ వజ్రం వెనుక ఇంత హిస్టరీ ఉందని తెలియనివారికి తెలివినందుకు చాలా థాంక్స్. "ఉలుబోపి" కథలో నాలుగు సంవత్సరాలు నిండని పిల్లవాడు రాత్రివేళ ముక్కారిపీట వేసుకుని చంటిపిల్లవాడి బోపి తీయటం చాలా అసహజంగా ఉన్నది. సాధారణంగా నాలుగు సంవత్సరాల పిల్లలు వాళ్ళ కళ్ళ ముందు కనబడే పస్తువు కోసం అయితే, ఏదీ రాగాలుపెట్టి పంపం పడతారు కానీ ఆ పస్తువు కనుమరుగు అయితే వాళ్ళకి దానిమీద ద్వేష

ఉండదు. బాదిగాడి వయస్సు, రచయిత్రి కనీసం పది సంవత్సరాలు అయినా చూపెడితే బాగుండేది. కాకపోతే ఈ కథ వలన తెలుసుకోవలసిన నిజం మాత్రం ఒకటుంది. చంటిపిల్లలు పుట్టగానే ఎడపిల్లలను అలక్ష్యం చేసే తలితండ్రులకు ఈ కథ ఒక కనువిప్పులాంటిది.

—మాధుగుల కృష్ణకుమారి, విజయవాడ

వనితలో తొలినుండి ప్రచురించే కథలు చదువు తున్నాను. ప్రతీ వనితలోనూ కథలు తొలి, మలి రచనలు పంపుతున్న రచయిత్రులవే కానీ రచనలో అనుభవమున్న రచయిత్రుల రచనలను చూడలేక పోతున్నాము. ప్రతి కొత్త రచయిత్రినీ మీ (మా) వనిత ద్వారా పరిచయం చేయటమే మీ ఉద్దేశ్యమా? అందుకేనా రచనలో పటుత్వంలేని కథలు ప్రచు రిస్తున్నారు? ఇంతవరకూ వనితలో మిగతా శీర్షిక లన్నీ తృప్తిగానే ఉన్నాయి కానీ, వెరైటిగా ఉన్న ఒక్క కథ కూడా చూడలేదు. ఇకనైనా ఈ కథల శీర్షికలో శ్రద్ధ చూపించి మంచి కథలను ప్రచు

రించి వనిత స్థాయిని పెంచమని మనవి.

—జి. జయప్రద, తెనాలి

కొందరు. స్త్రీలు కూపస్థమందూకాల్లా తమ ఆలోచనలను పరిమితం చేసుకొంటూ ఉంటారు. మరి కొందరు స్త్రీలు 'లోకజ్ఞానం' శీర్షికనుచూసి ఇది తమకు కాదు - విద్యావంతులకే అనుకుంటూనే అప్రయత్నంగా అందులోని వింతలు, విశేషాలూ చదివి తమ విజ్ఞాన వికాసానికి ఇవి ఎంతైనా దోహదం చేస్తాయనే ఉత్సుకత పెంపొందించుకుంటారు. ఇలాంటి శీర్షిక చదివి తాము ఎంత వరకు విజ్ఞానం కలిగివున్నారో అంచనా వేసుకోవచ్చు. ఒక్క స్త్రీలకేమిటి-చిన్నా, పెద్దా, స్త్రీ పురుష భేదం లేకుండా చదివి తమ మెదడుకు పని కల్పించి ఆలోచింప చేయడానికి ఎంతగానో ఉపకరిస్తుంది. అదే సంచికలో జవాబులు కూడా వ్రాసి పాఠకులు తెలియని విషయాల కొరకు నిరాశ చెందకుండా ప్రచురించినందుకు 'వనిత'కు

ప్రాయాలనీ కూడా 'అభిప్రాయాలు శీర్షిక'కే పంపవలసి వస్తోంది. 'వనిత' అభిమాన పాఠకురాలిగా నేను చేసిన సూచనను మన్నించి రేఖలు, 'ప్రశ్నలు-జవాబులు' 'సలహాలు' వంటి శీర్షికలను ప్రవేశపెడితే మాకు మరింత ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని నా అభిప్రాయం.

—నల్లపాటి లక్ష్మి, రాజమండ్రి

మన విదాకుల చట్టప్రకారం విద్యావంతులైన స్త్రీ విదాకులిచ్చినా — చుట్టూ వున్న వ్యక్తులనే మాటల్ని ఓర్చుకుంటూ, వారి అజ్ఞానానికి బాధపడ్తూన్నా — లోకంలో మాత్రం ధైర్యంగా బ్రతకడానికే ప్రయత్నిస్తుంది. అదే గ్రామాల్లో వున్న పెళ్ళయిన స్త్రీకి కొంత కాలం వరకు మొగుడు అందనలేకపోయేసరికి "మొగుడ్ని విడిచిపెట్టింది కదూ!" అనో "మొగుడే దీన్నొదిలేసి వేరేదానితో వున్నాడ"నో వేరెత్తి చూపుతూ,

ఇంకేమైనా వుందా! కొంపలంటుకుపోతాయి. అయితే 'ఇట్లాంటి సమస్యలన్నీ మగజాతికి లేవు' అని శ్రీమతి వి. మాలిని (15-12-77 'వనిత'లో) అన్నారేగాని విదాకులిచ్చిన మగవాడు తిరిగి పెళ్ళి చేసుకోవడానికి వీల్లేదని కూడా చట్టం చేస్తే బాగుంటుందని అనలేదు. లేదా ఇన్ని చట్టాల్ని చేసిన ప్రభుత్వం విదాకులు తీసుకున్న ప్రతి స్త్రీకి తగు రక్షణ కల్పించి వారి నాధ్యతని చేపడితే బావుంటుంది కదా!

—కె. మనోహరాదేవి, హైదరాబాదు

'వనిత' డిసెంబరు 15 వ తేదీ సంచికలో మీరు ప్రచురించిన 'కోళ్ళ పెంపకం' అనే కుటీర పరిశ్రమ వ్యాసం ఎంతో ఉపయోగకరంగా వుంది. చదువుకున్న యువతులు ఉద్యోగాలు దొరకలేదని నిరుత్సాహపడక, కలిసి కట్టుగా ఇటువంటి కుటీర పరిశ్రమలు స్థాపించి తమ తెలివితేటలతో వాటిని అభివృద్ధి చేసుకుని లాభాలు పొందవచ్చును. ఇదే విధంగా ఇంకా కొన్ని గృహపరిశ్రమలు తక్కువ పెట్టుబడితో నడిపేవి ప్రచురించి, వాటికి సంబంధించిన సంస్థల చిరునామాలు తెలియజేస్తూ నిరుద్యోగులైన, ఉత్సాహవంతులైన వనితలకు ప్రోత్సాహాన్నివ్వగలరు. 'కోహినూరు' వ్యాసం చదువుతుంటే ఎన్నో తెలియని చారిత్రాత్మక విషయాలు తెలియడమే కాకుండా ఇంకా దాని కథను గొలుసుకథలా అలా అలా కొనసాగిస్తూనే వుంటుందేమో-అంటే నవ్వు వచ్చింది.

—ఎ. రేవతి, బి.ఎ; హైదరాబాదు

అభిప్రాయాలు శీర్షికలో ప్రచురింపబడే ప్రతి లేఖకూ బదు రూపాయలు పారితోషికంగా పంపుతాము.

నా హృదయపూర్వక అభినందలను తెలియ చేయకుండా ఉండలేకపోతున్నాను. అదేసంచికలో మధ్య పేజీలోని బాలికల రంగు రంగుల వివిధ ఆకర్షణీయమైన డ్రస్సులు - కుట్టుపని వచ్చిన వారికి, మధ్యతరగతి కుటుంబీలకు ఎంతో లాభదాయకంగా ఉంటుంది. ఆకాశాన్నంటుతున్న ఈనాటి ధరల్లో ఇలాంటి మోడల్ ప్రాక్సు తయారుచేసి పిల్లలకు ధరింపచేసి తమ అచ్చటా ముచ్చటా తీర్చుకోవచ్చు; పొదుపుగాను ఉంటుంది.

—వింజిలీనా ఎ., నంద్యాల

'వనిత'లో సందేహాలూ-సమాధానాలూ వంటి పాఠకుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇచ్చే శీర్షిక లేకపోవడంవల్ల పాఠకులకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతున్నదని దయచేసి అటువంటి శీర్షికను ప్రవేశపెట్టవలసిందని ఇదివరలో 'అభిప్రాయాలు' శీర్షిక ద్వారా కోరడం జరిగినది. అదీకాక 'సలహాలు' వంటి శీర్షికలేమీ లేకపోవటం వలన మాకు కలిగే ఇబ్బందుల్ని, అభి

అ స్త్రీ బ్రతుకుని బజారుపాలు చేస్తుంది చుట్టూ వున్న సంఘం. ఈ నాటికి గ్రామ ప్రాంతాల్లో బాల్యవివాహాలు, 5, 6 తరగతులు చదువుతున్న అమ్మాయిలకి వివాహాలూ జరిపించి అల్లవారింటికి పంపిస్తున్నారు. కొంత కాలమయిం తర్వాత ఏ కుటుంబ తగాదావల్లనో లేదా కట్నంలో లోపం వల్లనో ఆ అమ్మాయిని వద్దనేసి ఎంచక్కా విదాకులకి నిర్దమవుతారు మగపెళ్ళివారు. అప్పటికే ఆ అమ్మాయి గర్భవతి అవుతుంది. ఇట్లాంటి పరిస్థితులో మొగవాడు మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకున్నా 'సంఘం' ఏమీ అనదుకాని - ఈ అమ్మాయి మాత్రం జీవితాంతం ఆ పుట్టిన బిడ్డ మీద ఆశలు పెంచుకుంటూ-చుట్టూ అనేవారి మాటల్ని వింటూ, దురదృష్టాన్ని తల్చుకుంటూ ఏడ్వవలసిందే కాని, ఏ మగవాడు ఇలాంటి పరిస్థితులో వచ్చి ఈవిడని పెళ్ళి చేసుకోవడానికి నిర్దమవుతాడు? చట్టప్రకారం మన హిందూ స్త్రీ మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోవచ్చు. కాని మన హిందూ స్త్రీ అంతటి 'దారుణానికి' తెగించగలదా? అమ్మో!

వచ్చే సంచికలో
ముఖచిత్రం:
"సంక్రాంతి కన్య"
కొత్తనవల ఆరంభం
(నవలా రచనల పోటీలో ప్రథమ బహుమతి పొందిన నవల)
ఒక కథ:
రాచపుట్టిళ్ళు
(జలంధర)

ప్రమోదం

ప్రపంచం దృష్టంతా గత నెల ఆంధ్రప్రదేశ్ వైపు మళ్ళింది. కబీ వివీ ఎరుగని ఉప్పెనవల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్లోని ఐదు జిల్లాలకి విపరీతమయిన వర్షం కలిగింది. వేలకొద్దీ మనుష్యులు మరణించారు. కోట్లకొద్దీ ఆర్థిక నష్టం మయింది. ప్రభుత్వమూ స్వచ్ఛంద సంస్థలేకాక మదర్ టెరెసా వంటి ప్రముఖ వనితలూ సహాయ కార్యక్రమాలు చేపట్టారు.

ఈ ప్రకృతి తెచ్చిన కర్మలం ఇలా వుండగా ప్రపంచంలో రాజకీయ కర్మలాలూ సంభవిస్తూనే వున్నాయి. సుస్థిరకాంతి ప్రపంచంలో చోటుచేసుకుంటుందా అనే ప్రశ్న ప్రశ్నగానే మిగిలిపోవచ్చు. అంగోలా విషయం చూద్దాం. ఒకప్పుడు దీనిని 'పోర్చుగీసు వళ్ళిమ ఆఫ్రికా' అనేవారు. ఈ దేశ జనాభా మహా వుంటే అరవయి లక్షలు వుంటారు. నూటికి తొంభయిమందికి పైగా నిరక్షరాస్యులే అంగోలాలో కనిపిస్తారు. వ్యవసాయం వీరి ప్రధానవృత్తి. అంగోలాకి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి రెండేళ్ళు పూర్తయింది. అంగోలా అధ్యక్షుడు నెటో. ఈయన నూటికి నూరుపాళ్ళూ ప్రిగ్ కాకపోవడమే కాక ఒక శ్వేతవర్ణ పోర్చుగీసు వనితని వివాహం చేసుకున్నాడు. ఈయన రక్షణార్థం క్యూబన్లనైనా ఒకటి అంగోలాలో ఎప్పుడూ వుంటుంది. కొన్ని నెలల క్రితం అంగోలాలో రేచిన అంజదీని ఈ క్యూబన్ల నైనా అణచి వేసింది. ఈ అంజదీ వెనక రష్యా పాత్ర వుందని నెటో అన్నా. రష్యా అందజేసే వస్తు పరమయిన సహాయాన్ని స్వీకరించకుండా అంగోలా వుండలేని విషయాన్ని గుర్తించిన వారు నెటోనే చిందిస్తున్నారు.

స్పెయిన్

స్పెయిన్ని ఐరోపాలో చాలా అందమయిన దేశం అంటారు. స్పెయిన్ వైశాల్యంలో భారత దేశంలో అరవ వంతు వుంటుంది. జనాభా మూడున్నర కోట్లు వుంటుంది. పళ్ళిమ ఐరోపా దేశాల్లో ప్రాస్తు తర్వాత-స్పెయిన్ పెద్ద దేశం.

కె. కే. జనరల్ ఫ్రాంకో రూపొందించిన "ప్రాథమిక సూత్రాలు" స్థానంలో కొత్త రాజ్యాంగం స్పెయిన్లో అమలులోకి రాబోతోంది. అధిక వ్యవస్థను పటిష్ఠం చేయడానికి,

ప్రజాసామ్యూన్ని సుస్థిరం చేయడానికి స్పెయిన్లో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

అసలు స్పెయిన్ పేరు చెబుతే మనకి బుర్ పైటింగ్లు, రోమన్ కాథలిక్ చర్చి, జనరల్ ఫ్రాంకో, 1935లో జరిగిన సివిల్ వార్-జ్ఞాపకం వస్తాయి. స్పెయిన్లో గ్రామీణ వ్యవస్థ భారత దేశంలో గ్రామీణ వ్యవస్థలాగేనే వుంటుందంటారు. స్పెయిన్ గ్రామాలలో భూస్వాముల పెత్తనం కనిపిస్తుంది.

1978 ప్రారంభంలో స్పెయిన్లో ఎన్నికలు జరగబోతున్నాయి. సంప్రదాయం, మతం ఈ రెండింటి ప్రభావం స్పెయిన్ ప్రజలమీద తీవ్రంగా వుంది. ఒక్క జనాభా విషయంలో తప్ప అన్నివిధాలా స్పెయిన్ 'మరో భారత దేశం'. ఫ్రాంకో మరణంతో నియంతృత్వమూ అంతమవగా-ప్రధానమంత్రి సూరెజ్ నాయకత్వంలో ప్రజల జీవనస్థాయి పెరిగి ప్రజాస్వామ్య దేశంగా స్పెయిన్ జలపడుతుందనుకుంటున్నారు.

జపాన్

పారిశ్రామికంగా ముందంజ వేసిన దేశాలలో జపాన్ ఒకటి. దేశంలో అనేక అధిక సమస్యలు ఏర్పడి రాజకీయ వాతావరణం మీద ఆ ప్రభావం పడగా ప్రధాని షిమోజు తన మంత్రి వర్గాన్ని పునర్నిర్మించాడు. జపాన్కి ఇతర దేశాలలో వున్న పారిశ్రామిక సంబంధాలు కుంటు పడకుండా వుండడానికి మంత్రివర్గాన్ని పునర్నిర్మించవలసి వచ్చిందన్నారు అతను. అయితే వాణిజ్యవర్గాలు జపాన్ ఎదుర్కొంటున్న అధిక సంక్షోభానికి ప్రస్తుత ప్రధానే కారణమని చిందిస్తున్నాయి.

నూటయభయమంది ప్రముఖ వాణిజ్య వేత్తలు తమ ప్రభావాన్ని రాజకీయ విధానాల మీద కనపరచడానికి కృషిచేస్తున్నారు. అలాగే చైనాతో జపాన్ సంబంధాలు ఒక కొలిక్కి రాకపోవడం జపాన్లో కొన్ని వర్గాలకి సంకృప్తి కలిగించడం లేదు. వివిధ దేశాలలో జపాన్ వ్యాపార సంబంధాలు మెరుగవడానికి చైనాకి జపాన్ మరింత సన్నిహితమవాలని వీరు నమ్ముతున్నారు. జపాన్ భూకంపాలకి పెట్టిందిపేరు. అయితే ఇప్పుడు అక్కడ రాజకీయ భూకంపం సంభవిస్తోంది.

మాన్ ఆఫ్ ది ఇయర్

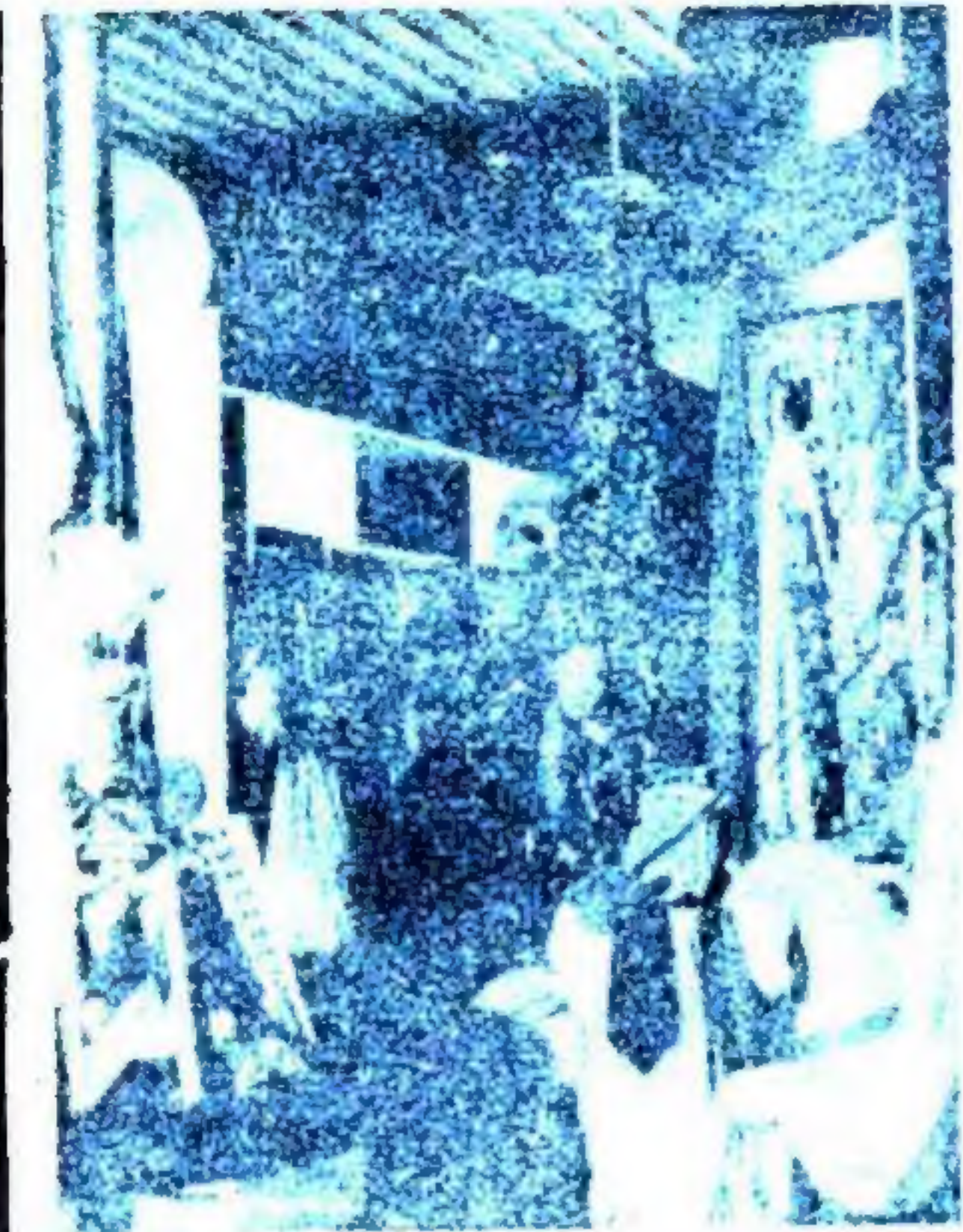
ప్రముఖ అమెరికన్ వారపత్రిక 'టైమ్' 'మాన్ ఆఫ్ ది ఇయర్ ఫర్ 1977'గా ఈజిప్ట్ అధ్యక్షుడు అన్వార్ సాదత్ని ఎన్నుకుంది. ఈ మధ్యనే సాదత్ ఇజ్రాయిల్కి ఒక 'చారిత్రక యాత్ర' జరిపాడు. ఇదే సమయంలో 'ఇరాన్ మహారాజా' షా అమెరికా వెళ్ళడం విశేషం. అమెరికా నుంచి ఇరాన్ మారణాయుధాలను స్వీకరిస్తోంది. ఇతర దేశాలకి ఏ విధమయిన యుద్ధసామగ్రినీ విక్రయించ కూడదని అప్పుడప్పుడు అనుకునే అమెరికా ఇరాన్ విషయంలో తలుపులు తెరుచుకునే వుంటోంది. అమెరికాకి కావలసినంత నూనె ఇరాన్లోనే దొరుకుతుంది. ఈజిప్ట్, ఇజ్రాయిల్ తదితర దేశాల మీద ఇరాన్ ఆధిక్యత చలాయించాలని-షా ఉద్దేశం. అందుకు అమెరికా సహాయం కావాలి. అమెరికాకి ఇరాన్ నూనె కావాలి. అలా 'అమెరికా విదేశాంగ విధాన యంత్రం ఇరాన్ నూనెతో పని చేస్తోంద'ని ఒక రాజకీయ వ్యాఖ్యాత చమత్కరించాడు. ఇలా ఈజిప్ట్ మీద 'కనిపించని అమెరికా హస్తం' వున్న సమయంలో ఒక అమెరికన్ పత్రిక ఈజిప్ట్ అధ్యక్షుణ్ణి '1977 ప్రముఖ వ్యక్తి'గా పేర్కొనడం విశేషమే.

ఫిన్లాండ్

దేశంబర్ తీవ్ర తేదీన ఫిన్లాండ్ 'షష్టిపూర్తి' జరుపుకుంది. యాభయి లక్షలు జనాభాగల ఈ దేశం అన్నిదేశాలతోనూ ఎప్పుడూ మంచిగా వుండామనుకుంటూ వుంటుంది. అంతర్జాతీయ రంగంలో అగ్రదేశాల మధ్య వైషమ్యాలు ఎంతటి ఏత్రస్థాయికి చేరుకున్నా ఫిన్లాండ్ ఒక దేశాన్ని ద్వేషించదు; మరో దేశాన్ని ప్రేమించదు. ఐరోపా దేశాల మధ్య సహకారం పెంపొందించి 1973లో ఫిన్లాండ్ ప్రయత్నించింది. ఆ విషయంలో ఒక 'అంతిమ పత్రాన్ని' 1975లో ఐరోపా దేశాలు రూపొందించాయి.

ఒకనాడు రష్యన్ సామ్రాజ్యంలో భాగంగా వుండే ఫిన్లాండ్ 1917లో స్వతంత్ర దేశంగా అవతరించింది. అయితే రష్యా ఆదీనంలో ఫిన్లాండ్లో కొంత భూభాగం ఇంకా వుంది. 1955లో ఫిన్లాండ్కి ఐక్యరాజ్య సమితిలో సభ్యత్వం లభించింది. ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రపంచ శాంతికోసం జరుపుతున్న విరంతర కృషిలో ఈ ఇరవయి సంవత్సరాలుగా ఫిన్లాండ్ ప్రముఖపాత్ర వహిస్తోంది. *

ముఖచిత్రం

అట్ట మీద కనిపిస్తున్నది - అందమైన చిన్న పాపు. దీన్నే ఆంగ్లంలో 'బుటీక్' (Boutique) అంటారు. 'బుటీక్' అన్నది ముఖ్యంగా ప్రీల కోసం ఏర్పాటు చెయ్యబడ్డ పాపు. ప్రీలకు కావలసిన దుస్తులు, సౌందర్య సాధనాలూ వంటివే-ఇక్కడ దొరుకుతాయి. నిజానికి దీన్ని 'పాషన్ పాపు' అనవచ్చు. ఈమధ్య కొద్ది సంవత్సరాలుగా మన దేశంలోని పెద్ద పట్టణాల్లో ఈ 'బుటీక్'లు బాగానే విస్తరించాయి.

బుటీక్ లో రెడీమెడ్ దుస్తులు-అంటే, నైట్ వేర్స్, మాక్సి దుస్తులు, స్కర్ట్స్, పాంట్స్ వంటివి వుంటాయి. అలాగే, హ్యాండ్ బ్యాగ్స్, చేతి రుమాళ్ళు, దుప్పట్లు, నగలు, చెప్పులు-వంటివి కూడా వుంటాయి. అయితే, ఈ బుటీక్స్ ను మూడు తరగతులుగా విభజించవచ్చును. ఖరీదైన వస్తువులు అమ్మేవీ, మామూలు ధరలుగల వస్తువులు అమ్మేవీ, సామాన్యమైన (కాస్త తక్కువ) ధరలుగల వస్తువులు అమ్మేవీ. మిడిల్ క్లాస్ బుటీక్ లు ఎక్కువగా కారేజీ విద్యార్థినులను ఆకర్షిస్తాయి.

వస్త్రాలు తయారు చేసే కొన్ని పెద్ద పెద్ద మిల్లులవారు-వారే కొన్ని పట్టణాల్లో 'బుటీక్'ను నడుపుతున్నారు. (అట్ట మీద వున్న బుటీక్-టౌంటాయిలో దీన్ని కంపెనీవారు నడుపుతున్నది) ఇలా మిల్లు ద్వారా నడపబడే బుటీక్ లలో ఆ కంపెనీ వస్త్రాలనే, మంచి డిజైన్ లో రెడీమెడ్

దుస్తులుగా కుట్టించి-అమ్ముతారు.

ఇవాళ - చాలాచోట్ల 'ఎక్స్ పోర్ట్ - సర్ప్లస్' (అంటే విదేశాల ఎగుమతి కోసం తయారు చెయ్యబడ్డవన్నమాట) స్కర్ట్స్ నూ, షర్ట్స్ నూ అమ్ముతున్నారు. వీటి ఖరీదు చాలా తక్కువ. 8 రూపాయల నుంచి, 18 రూపాయల ఖరీదులో 'స్కర్ట్' వచ్చేస్తుంది! అంచేత, ఎక్కువగా ఉత్తరాది పట్టణాల్లోని కారేజీ అమ్మాయిలు ఇవే ఎక్కువగా కొనుక్కుంటున్నారు. ఎంచేతంటే-సాధారణంగా గుడ్డ కొంటేనే, ఎంకో అవుతుంది. టైలరింగ్ 8 నుంచి 10 రూపాయల వరకూ వుంటుంది. అంత పెట్టుబడి అక్కర్లేకుండానే-ఈ స్కర్ట్స్, పాంట్స్ వచ్చేస్తున్నాయి.

ఇదివరలో మనకి పెద్ద పట్టణాల్లో కూడా 'ఫామిలీ డాక్టర్' వున్నట్టుగా, 'ఫామిలీ టైలర్' వుండేవాడు. పండగల ముందు మనం ఇంటిల్లిపాదికి బట్ట కొనేస్తే, అతను ఇంటికొచ్చి వరాండాలో కూచుని, కొలతలు తీసుకుని అందరికీ బట్టలు కుట్టి ఇచ్చేసేవాడు. ఇవాళ ఆ విధానం కనిపించదు. ఎంచేతంటే, టైలర్స్ అందరూ బాగా 'బిజీ'గానే వుంటున్నారు. పైగా, టైలరింగ్ చార్జీలు కూడా బాగా పెరిగిపోయాయి. అంచేత, ఇంటికి టైలర్ ను పిలిపించి, కుట్టించే ఆచారం దాదాపు అంతమైపోయింది.

ఆధునిక ప్రీలు వాడుతున్న బ్రాసియర్ కు ఆ రూపం కలిగించి బ్రాసియర్ ను ఆవిష్కరించిన 77 ఏళ్ళ శ్రీమతి మేరీ 'కారెన్' క్రాస్నీ ఆ మధ్య రోమ్ లో మరణించింది.

దాదాపు 60 సంవత్సరాల ముందు ఒక రోజున ఆమె-అప్పట్లో ప్రీలు రవికలోపల ధరించే రవిక వంటి దుస్తు మరీ భారంగా ఉందని కత్తెరతో దాని కింది భాగాన్ని కత్తిరించేసిందట! అలా తాను రూపొం

దించిన కొత్త తరహా దుస్తుకు ఆమె 1914 లో పేటెంట్ తీసుకుంది. బ్రాసియర్ ఆ విధంగా రూపొందింది!

ఇందులో విచారించవలసిన విషయం ఏమిటంటే-ఒక చిత్ర కళాఖండం కొనాలన్న కోరికతో ఆమె తన ఆవిష్కరణను 21 డాలర్లకు (ఇవాళి లెక్కల ప్రకారం దాని విలువ రూ 178.50 పై) అమ్ముకున్నదట!

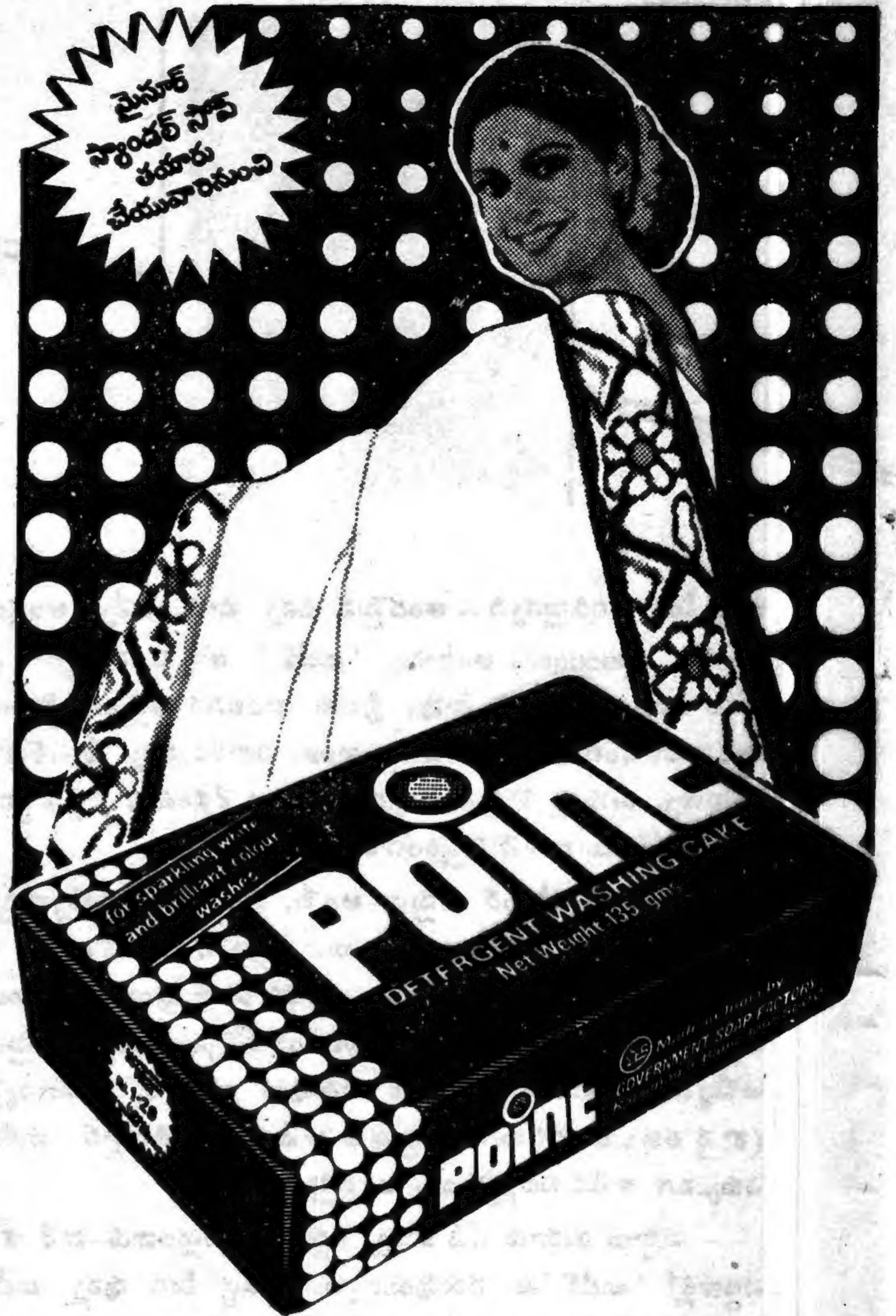
రెడీమేడ్ దుస్తుల్లో ఇంకోటి కూడా వుంది. అవి మరింత 'ఫాషన్ బుర్'గా వుంటాయి - కాబట్టి, ఆకర్షణీయంగా వుంటున్నాయి. టైలర్ దగ్గరకు వెళ్ళడం, గుడ్ల తీసుకెళ్ళి ఇవ్వడం, అతనిచుట్టూ తిరగడం - ఈ బాధలేవీ లేకుండా మనకి కావలసిన 'ఫాషన్ బుర్' దీజైవగల రెడీమేడ్ దుస్తుల్ని ఎన్నుకుని, తక్కువలో కొనేసి, వెంటనే ధరించేయవచ్చు. ఇలాంటి లాభాలు కనిపించడం చేతనే, చాలామంది - ఇలాంటి రెడీమేడ్ దుస్తుల కోసం ఎగబడుతున్నారు. అవన్నీ 'బుటీక్స్'లో విస్తారంగా దొరుకుతాయి. కాబట్టి, బుటీక్స్ వ్యాపారం బాగానే వుంది; బుటీక్స్ కూడా 'సాఫులర్' అవుతున్నాయి.

ఇలాంటి, రెడీమేడ్ దుస్తులు ఇవాళ కుప్పలు కుప్పలుగా తయారు కావడంతో, వాటి ధరలు బాగా అందుబాటులో వున్నాయి. ఇవి ఎక్కువగా నూలు, నిర్మకాటన్, క్రేప్ కాటన్ లో వస్తున్నాయి. వీటి మన్నిక ఎక్కువ. ఉతకడం కూడా సులభం. క్రేప్ కాటన్ గుడ్డ అయితే - ఉతుకు మరి సులభం; ఇట్టి కూడా అంతగా అవసరం లేదు.

బుటీక్స్-నాలుగైదు ఏళ్ళక్రితం మనకి తెలియనే తెలీదు. తర్వాత బొంబాయిలో ఆరంభమైనాయి. ఇవాళ అక్కడ పాతక, ముప్పై పాపు వున్నాయి. అక్కడ ప్రారంభమైన కొద్ది నెలల్లోనే పూనా, గోవా, హైదరాబాదు, మద్రాసు, బెంగళూరు, జైపూర్ మొదలైన పట్టణాల్లో బుటీక్లు వెలికాయి. తక్కువ పెట్టుబడితో వ్యాపారం చేదామనుకునేవారికి - బుటీక్ అందుబాటులో వుండే వ్యాపారం. పైగా, ఇక్కడ అమ్మేవారందరూ కూడా స్త్రీలే వుంటారు.

అయితే బొంబాయిలాంటి పట్టణాల్లో, పెద్ద పెద్ద హోటల్స్లో నడుస్తున్న బుటీక్స్ మాత్రం ఖరీదైన వస్తువులే అమ్ముతాయి. ఈ హోటల్స్లో ఎక్కువగా విదేశీయులు దిగుతూ వుంటారు. కాబట్టి, ఈ బుటీక్స్ వాళ్ళని ఎక్కువగా ఆకర్షిస్తాయి. అలాగే ధనికులూ, ఫిరిమ్స్టార్సు ఈ బుటీక్స్కు వస్తూ వుంటారు. సామాన్యులు కూడా ఇక్కడికి వచ్చి, అక్కడి దీజైన్స్, వస్తువులూ వారిని ఆకర్షించినా, వాటి ధరలు విన్నవ్వుడు పెదవి విరిచేసి, ఆలోచనలోపడి, వెళ్ళిపోతారు. "కొందరు వచ్చినట్టే వచ్చి, మా దీజైన్స్ సరికీరించి-అలాగే మామూలు గుడ్డతో తయారు చేసి, మధ్య తరగతి 'బుటీక్స్'లో పెట్టి, తక్కువ ధరకు అమ్ముతూ వుంటారు." అని ఒక పెద్ద హోటల్లో 'బుటీక్' నడుపుతున్న ఆమె - 'ఏర్వాడు' చేసింది.

ఏమైనా తమకు కావలసిన దుస్తులు వగైరాలను (ముఖ్యంగా బ్రాసరీలు, అందర్ వేర్లు) పురుషులతోపాటు మామూలు దుకాణాల్లో కొనాలంటే స్త్రీలు సిగ్గుపడవచ్చు. ఆ బాధ లేకుండా, తాము స్వతంత్రంగా తమకు కావలసినవి కొనుక్కోడానికి 'బుటీక్' సహాయపడుతుంది. చిన్న పట్టణాల్లో కూడా 'బుటీక్'ల అవసరం ఇవాళ బాగానే కనిపిస్తుంది. తొందర్లో అక్కడ కూడా అవి విస్తరిస్తే - స్త్రీలకు సౌకర్యంగానూ, లాభదాయకంగానూ వుంటుంది. ❀

**చెలుసు చరిత్రలంచండి.
గుణమును చరిక్షించండి.
ఓ అంపట ఓరే చెలుసుకోండి.**

పాయింట్
డిటర్జంట్ ఉత్తక బళ్ళ

❀ గుర్మే మెంట్ సోప్ ఫ్యాక్టరీ, బెంగుళూరు వారి నాణ్యమైన ఉత్పాదన. మార్కెట్ చేయువారు: ❀ మైసూర్ సోప్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్, బెంగుళూరు

PDC/60 T 91

అనకాపల్లి జేసిరెడ్స్ మహిళా విభాగం అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి కడిమిశెట్టి రసమ్మ అధ్యక్ష్యంలో ఎన్నో సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ-ఈమధ్య బాలికలతో 'అందాలపోటీ' ఏర్పాటు చేశారు. అదే విధంగా - భక్తిగీతాలు పాడడంలోనూ, ఎంబ్రాయిడరీలోనూ పోటీలు నిర్వహించారు. 'వేదిక నమాజంలో శ్రీ పాత్ర' అన్న విషయం మీద మహిళా కళాకారిణి బ్రిన్సిపాల్ శ్రీమతి కేమలాంబ అధ్యక్ష్యంలో వక్రత్వ పోటీ నిర్వహించారు. నభ్యుల్లో కూలెంట్ వైట్, అటపాటం పోటీలు కూడా నిర్వహించారు.

అనకాపల్లి జేసిరెడ్స్ ప్రారంభోత్సవంలో-ఎడమ నుంచి ఐ. రత్నకుమారి (పాస్ట్ ప్రెసిడెంట్) వి. సరస్వతి (ఆలిండియా జేసిరెడ్స్ చైర్మన్) కె. రసలక్ష్మి (చైర్మన్) మాధవి. దాక్షర్ జ్ఞానవతి (పోటీలకు న్యాయ నిర్దేశకులు)

వాతావరణం

శ్రీకాకుళం జిల్లా శ్రీరామనగర్ (గరివిడి)లో 25 నంబర్ లోపు వయసుగల యువకుల కోసం ఉద్దేశించబడిన "వనితా రియోక్లబ్" ఇటీవల లయన్స్ డిస్ట్రిక్టు గవర్నరు కె. వి. జి. ఆర్. బానుచే ప్రారంభోత్సవం చేయబడింది. ఆంధ్రరాష్ట్రం అంతటా యింపుమించు అల్లుకొని వన్నె లయన్సు జిల్లా 324-C లో వనితా రియోక్లబ్బులు స్థాపించడంలో యిదే మొదటిది! డిస్ట్రీట్ డిస్ట్రిక్టు గవర్నరు (రీజియన్ ii). డా॥ ఎ. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యం నభ్యురారంధ్రచే ప్రమాణ స్వీకారం చేయించారు.

ఈ వనితాక్లబ్బు ప్రెసిడెంట్గా రియో సి. వి. రమణి. కార్యదర్శిగా రియో కె. ఎల్. అనసూయ, సంయుక్త కార్యదర్శిగా రియో డి. రాధాకుమారి, కోశాధికారిగా రియో కె. లలిత ఎన్నిక కాబడ్డారు. ఈ వనితా రియోక్లబ్బు తమ తొలి సేవా కార్యక్రమంగా హరిజనవాడను పరిశుభ్రం చేసే వనిని చేబట్టారు. ఇందులోని నభ్యురారంధ్రు ఇక్కరాజ్య సమితి దినోత్సవ సందర్భంగా లయన్సుక్లబ్బు నిర్వహించిన ఉత్సవాలలో కాశ్రీయగాన కచేరీ చేశారు.

ఆంధ్ర కోస్తా జిల్లాలలో తుపాను, ఉప్పెనలవల్ల తమ నర్వస్వాన్ని కోల్పోయిన నిర్వాగ్య జీవులకు తక్షణ సహాయాన్ని అందజేయడానికి పురుషులతో పాటు యువత్తు మహిళాలోకం కదులుతోంది! అనకాపల్లి, చోడవరం తాలూకాలలో తుపాను కాకిడి వల్లనే గాక వరదలవల్ల కూడా అనేక విధాలుగా నష్టపోయి, కష్టాలపాలవుతున్న ప్రజా సమూహాలకి, పేద ప్రజలకు సహాయ సౌకర్యాలు అందజేసే నిమిత్తం చెయ్యవలసిన కార్యక్రమాల గురించి చర్చించడానికి శ్రీమతి దిగుమర్తి సరస్వతమ్మగారింట్లో (విశాఖపట్నం) నవంబరు 23 వ తేదీన ప్రముఖ మహిళలు డా॥ ఎ. హైమవతిదేవి, శ్రీమతులు ప్రసాదరావు, కమలా వెంగళరావు, ఇవమూరి బానుమతి మొదలైనవారు సమావేశమయి, బాధితులకు సరఫరా చేసే నిమిత్తం ప్రజలనుండి విరాళాలు, ఆహారదాన్యాలు, మందులు, వంటపాత్రలు, పాత బట్టలు వగైరా సేకరించాలని తీర్మానించారు. అదే రోజు సాయంత్రం రాంనగర్లోని లయన్సు కమ్యూనిటీ సేవా కేంద్రంలో ఈ మహిళలందరూ, తదితర వట్టణపాదులూ - వివిధ స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థల ప్రతినిధులతో కలిసి ఒక పౌరసంఘంగా ఏర్పడ్డారు.

రస, వస్తురూపంలో విరాళాలు వసూలు చేయడం యీ కమిటీ యొక్క లక్ష్యం!

రెడ్ క్రాసుకు చెందిన శ్రీమతి శకుంతలానాయర్, లయన్ తేదీస్ ఆక్సిలియరీ (విశాఖ నార్త్) అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి కేమ. శ్రీమతి దిగుమర్తి సరస్వతీదేవి దుస్తులు, పాత్రల రూపంలో విరాళాల సేకరణను నిర్వహిస్తున్నారు. సేకరించిన వస్తుసామగ్రి బారిక ప్రజలకు అందజేయటానికి ఆంధ్రా యునివర్సిటీ ఎస్. ఎస్. ఎస్; ఎస్. సి. సి. విద్యార్థులు వివిధరంగా కృషి చేస్తున్నారు. మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థులు వరదలలో మునిగిపోయిన మారుమూల గ్రామాలకు కూడా పోయి కలరా నిరోధక యింజక్షన్లు యిస్తున్నారు. వ్యాధులు రాకుండా ముందు జాగ్రత్తగా తీసుకోవలసిన హెచ్చరికలు మందులు వగైరాలను సరఫరా చేస్తున్నారు.

ఇవిగాక, నగరంలోని వివిధ మహిళామండలుల కార్యకర్తలు ఇటీవల జిల్లావంషిక్ కార్యాలయంలో సమావేశమయ్యారు. అఖిలవారత శ్రీ సమాఖ్య (విశాఖ బ్రాంచి), డా - బాపూ (మహిళా) సేవాసంఘం, ఎమ్మెస్సీ యిండియన్ అసోసియేషను, ఎ. ఎస్. ఆర్. మహిళాభవనం, అరుంధతి మహిళాసమాజం, గాంధీ సేవామండలి, గీతా శ్రీ సమాజం, హిందూస్థాన్ సివిల్ యార్డు వేవర్ జేస్ మహిళా సంఘాల ప్రతినిధులు అనేకులు యీ సమావేశంలో పాల్గొని, ప్రజలనుండి ధన రూపేదా, వస్తురూపేదా విరాళాలు సేకరించి వరద బాధితులకు, తుపాను బాధితులకు అందజేస్తామని తీర్మానించుకొని, ఆవాటిమండి సేవా కార్యక్రమంలో విర్విరామంగా పాటుపడుతున్నారు.

—ఎలేకరి

"వనితా రియోక్లబ్" శ్రీరామనగర్ (గరివిడి).

తేత్రపుర సుందరి దేవి

మృత్రాసు నుంచి బాంబరం వెళ్ళే దారిలో - మీనంబాకానికి, పల్లవరానికి మధ్య, ఎడమవైపుగా నాలుగు చిన్న కొండలు కనబడతాయి. వాటిని సరిహద్దు గోడలుగా చేసుకుని "త్రీకులం" అనే ఒక ప్రాచీన శివస్థలం వుంది. ఈ నాలుగు కొండలనూ నాలుగు వేదాలుగా భావించి, వాటి మధ్య ప్రదేశాన్ని "చతుర్వేది మంగళం" అని పెద్దలు వ్యవహరించేవారట.

ఆ స్థలానికి "తిరుచ్చురం" అనే నామాంతరం కూడా ఉండేది. కాలప్రవాహంలో "తిరుచ్చురం" "త్రీకులం"గా మారడంతో - అక్కడి దేవుని పేరు కూడా "త్రీకులనాథుడు"గా మారింది.

రమ్యమైన ప్రకృతి దృశ్యాలతో కనులపండువ చేసే ఈ దివ్య క్షేత్రంలో ఒకప్పుడు బ్రహ్మ దేవుడు శివుని ఆరాధించాడట! అందువల్లనే ఈ క్షేత్రానికి "బ్రహ్మపురి" అనీ, అక్కడి శివునికి "బ్రహ్మపురిశ్వరుడు" అనీ పేర్లు కలిగాయని స్థలపురాణం పేర్కొంటున్నది.

శిథిలావస్థలో వున్న సత్రాలు, సందనవనం, ఆలయంలోని వాహనాలు, సమీపంలో వున్న కోనేరు - ఆ ఆలయపు ప్రాచీన వైభవానికి సాక్ష్యంగా నేడు నిలిచి వున్నాయి.

ఇది చాలా ప్రాచీనమైన ఆలయం. మొదటి కులోత్తుంగచోళునకు పూర్వమే (వెయ్యేళ్ళక్రితం) ఇది నిర్మింపబడినట్లుగా అక్కడి శిలాశాసనాలను పరిశీలించిన చరిత్రకారులు చెబుతారు.

తూర్పు ముఖంగా వుండే ఈ గుడిలో ప్రవేశించగానే, ఎదురుగా గంభీరంగా వున్న శివలింగం మన దృష్టిని ఆకర్షిస్తుంది. ఆ విగ్రహానికి ఎడమవైపుగా వున్న పార్వతీ విగ్రహం నేత్ర పర్యంగా కనబడుతుంది.

ఈ సన్నిధికి ఎడమవైపు - దక్షిణ ముఖంగా జగన్నాథ త్రిపురసుందరి ఆలయం వుంది.

త్రిపురసుందరి అంటే - ముల్లోకాలకూ

అందమైనది - అని మామూలు అర్థం. కానీ ఇక్కడ "మూడులోకాలు" అంటే కేవలం - దేవలోకం, భూలోకం, పాతాళం మాత్రమే కావు - ఆత్మయొక్క స్థూల, సూక్ష్మ, కారణమనే మూడు శరీరాలు; ప్రాణులు అనుభవించే జాగ్రత్ (మెలకువ), స్వప్న (కల) సుషుప్తి (గాఢనిద్ర) అనే మూడు అవస్థలు; ప్రకృతికి ఆధారమైన సత్త్వ, రజస్సు, తమస్సు అనే మూడు గుణాలు

విష్ణు దుర్గాదేవి

అనేవి 'త్రిపుర' అన్న పదంలో సంక్షిప్తంగా చెప్పబడి వున్నాయి. ఇవికాకుండా భూత, భవిష్యత్ వర్తమానమనే త్రిగుణాత్మకమైన కాలాన్ని; సృష్టి, స్థితి, లయలతో గల త్రిగుణాత్మకమైన ప్రపంచాన్ని నడిపించే సర్వక క్రిస్వరూపిణి - ఈ త్రిపురసుందరి దేవి అని భక్తులు విశ్వసిస్తారు.

ఈ దేవిని దర్శించడానికి రోజూ భక్తులు వస్తూ వుంటారు. నవరాత్రి ఉత్సవాలలో జగన్నాథకు వెండి కవచంతోపాటు పుష్పాలంకరణ కూడా చేస్తారు.

ఇక్కడి శివాలయంలోని గర్భగుహం - గజపుష్పాకారంలో నిర్మింపబడింది. దానికి దక్షిణంగా నాగయజ్ఞోపవీతంతో వున్న సర్ప గణపతి, చిన్మూర్తితో గలదక్షిణమూర్తి విగ్రహాలు వున్నాయి.

పడమటదిశగా లింగోద్భవుడు, ఉత్తరదిశగా బ్రహ్మ, దుర్గాదేవి విగ్రహాలు కూడా వున్నాయి.

ఒక్కొక్క విగ్రహానికి పైనున్న మకర తోరణంలో వరుసగా - వాలిసుగ్రీవ యుద్ధం, సోమస్కంధుడు, వృషభవాహనుడు, అర్థనారీశ్వరుడు, 'కాళియమర్దన' కృష్ణుడు మొదలైన శిల్పాలు మలచబడి వున్నాయి.

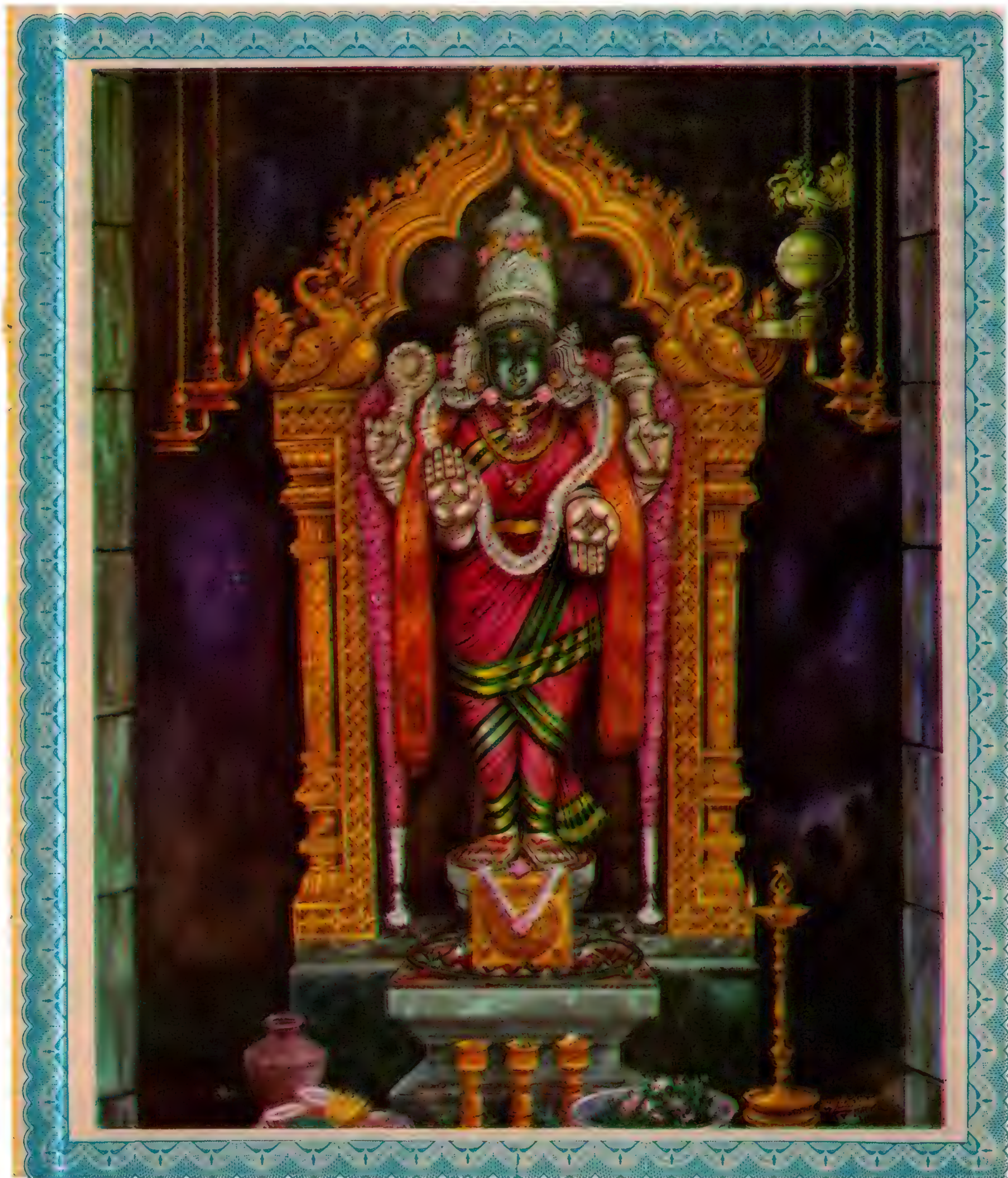
ఇవి కాకుండా గుడికి పైభాగంలో - ఉత్తరం, తూర్పు, దక్షిణ దిశలలో - వారి, బ్రహ్మ విడివిడిగా శివుని పూజించే దృశ్యాలు, తక్తకన్నప్ప చరిత్ర - గోవిందేశ్వర చరిత్ర మొదలైన పురాణ గాథలను చిన్న చిన్న శిల్పాలుగా చెక్కబడి వున్నాయి.

మహామంటపంలో వున్న రాతిస్తంభాలపై కూడా, శివకేశవుల శిల్పాలు చాలా అందంగా మలచబడి ఉన్నాయి.

అందమైన ఈ చిన్న గుడిలో ప్రతినిత్యం పూజలు - విశేషమైన పర్వదినాలలో ఉత్సవాలు జరుగుతూ వుంటాయి. ముఖ్యంగా స్రతి సంవత్సరమూ నవరాత్రి ఉత్సవాలు వైభవంగా జరుగుతూ వుంటాయి.

వర్ణచిత్రం: 'అనందన్ వికటన్' రూపకంతో *

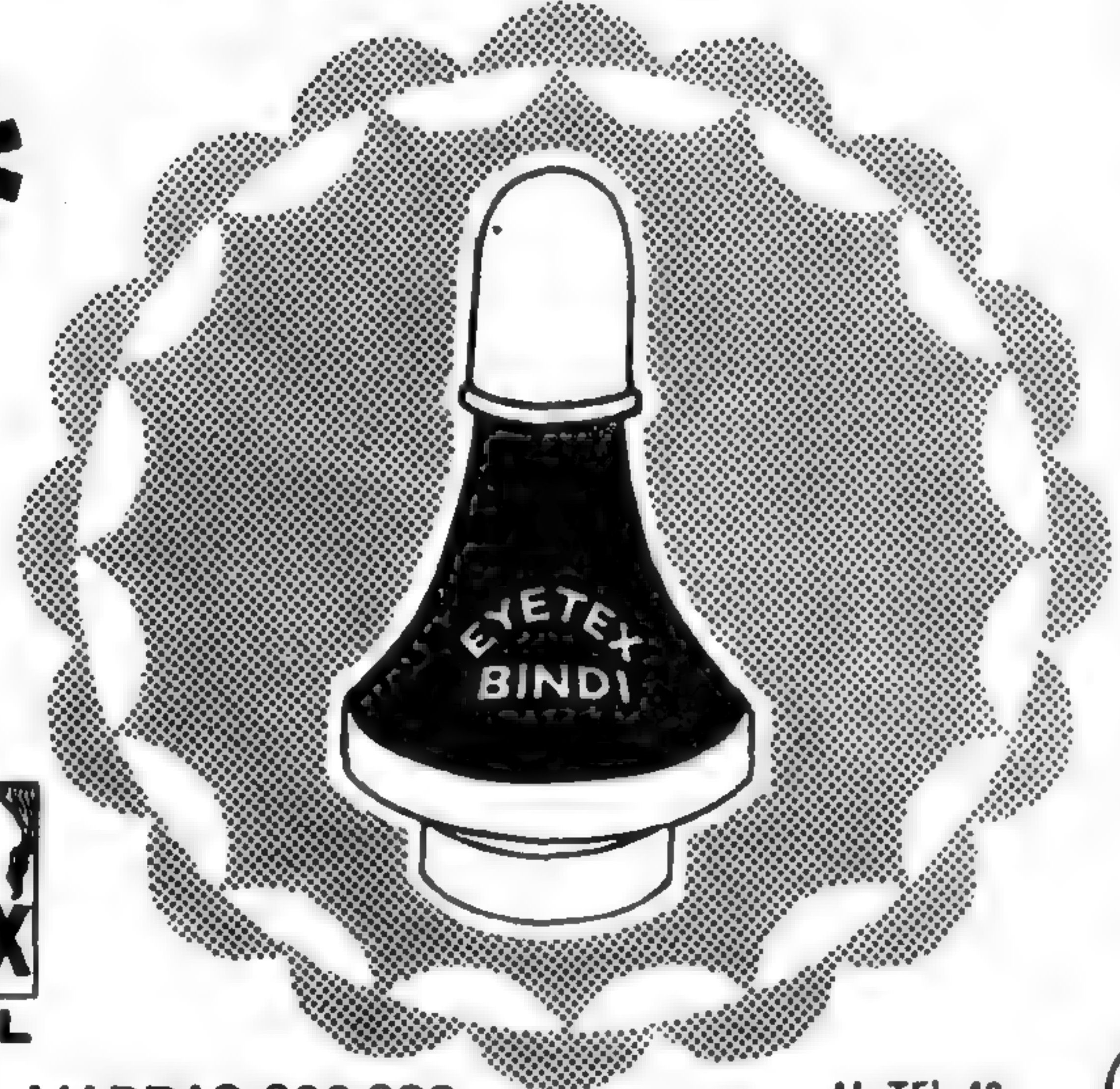
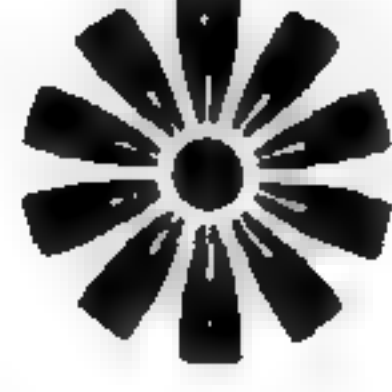

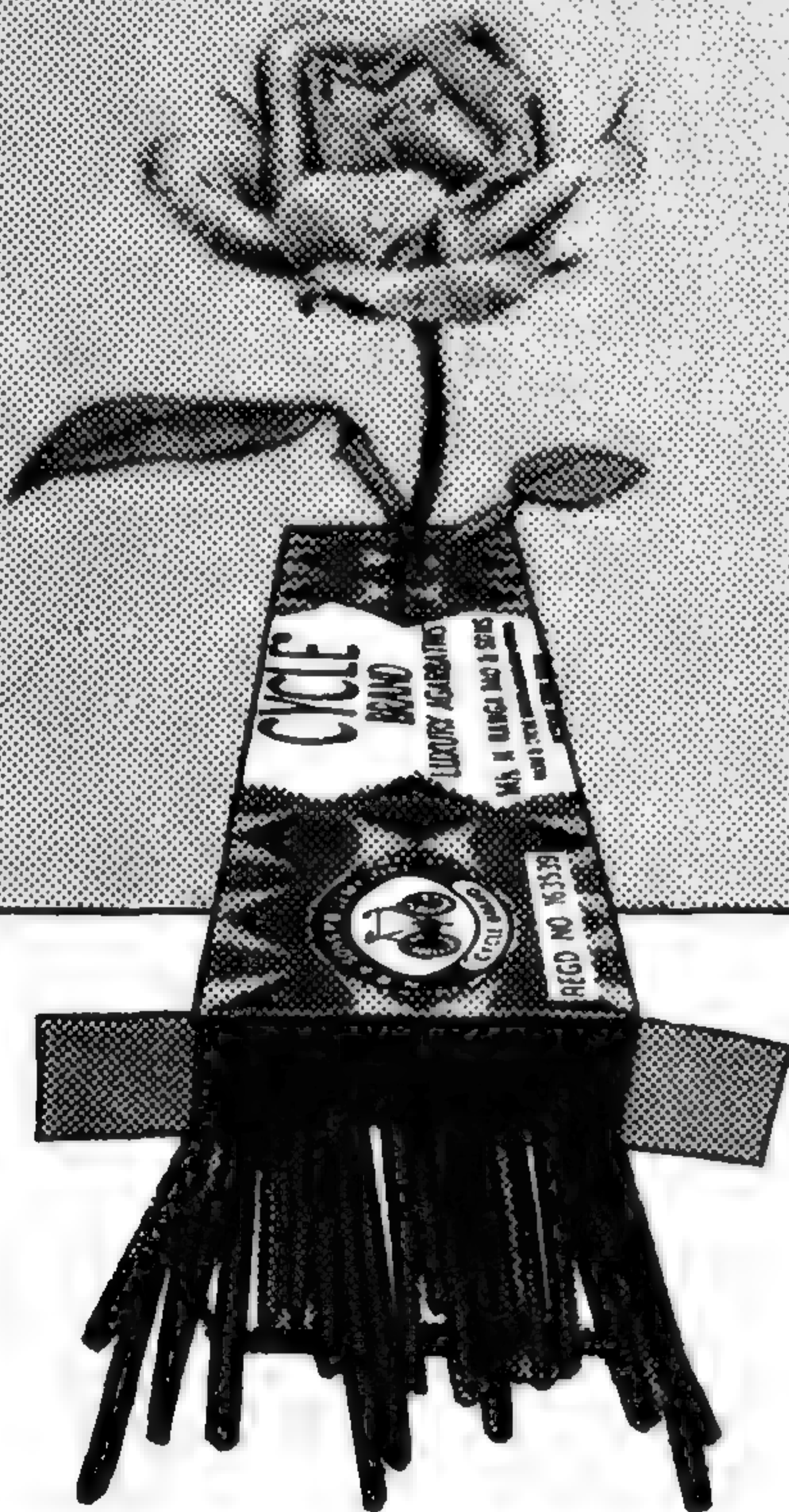
ఐటెక్స్
కాటుక & తీలకము

నాణ్యతలో గొప్పవి
అందమైన రంగులు

ARAVIND LABORATORIES MADRAS-600 033

AL-TEL 42

**మృదువుగా...
మధురంగా వికసించే
సుగంధం.**

ప్రతి ఊణాన్నీ చిరస్మరణీయం చేస్తుంది.

వాసు మరియు సైకిలు బ్రాండు అగరవత్తి.

ప్రకృతి మహత్వాన్నే మేము వశపరచు
కొన్నాము...

ప్రకృతినిద్యమైన మంచు కాళాతనపు సుగంధం
కోసం. ఈ ఆద్యుకానికి ఆదారం ఏమిటి?

సాంప్రదాయం! తరతరాలుగా సంప్రాప్తమైన

అగరవత్తుల తయారీలో అసమాన కళ.

ఇహ సుగంధం...అది మా స్వంత సృష్టి!

అల్లడకర మేళవింపుకు ఒక విశిష్టత

ఉంది. అనందదాయకం.

మిమ్ము మంత్రముగ్ధుల్ని చేస్తుంది.

ఎన్.రంగారావు & సన్స్

619, హంద్రెడ్ వీడ్ రోడ్, పోస్టు బాక్సు 52, మైసూరు-570 004.

ఫోను: 21227, బెరెక్స్ : 0846 : 219.

చీకటి జడలు విరియబోసుకుని చిందులేస్తూంది. నిక్కబ్బం రాజ్యమేలుతూంది. కిచురాళ్ళ కంఠకోష తప్ప ఏమీ వినపడటం లేదు. ఆ చిక్కని చీకటిలో అంతకంటే చిక్కగా మంచులా విగుసుకుపోయిన ఒక ఆకారం రోడ్డుకు అడ్డంగా పడివుంది. కాదు హెడ్ లైట్లు కాంతి క్రమ క్రమంగా విస్తరిస్తూ అక్కడ ఆగిపోయింది. కార్లో కూర్చున్న హరనాథ్ కు ముచ్చెమటలు పోకాయి. చటుక్కున బ్రేకు వేశాడు.

“ఏమయింది హరీ?” నాజాగ్గా అడిగింది విజయ.

“ఏమీలేదు” అతని కంఠంలో నడకు స్పష్టంగా వినిపించింది. గజాయన అతని వది

లోంచి లేచింది విజయ. ముందుకు చూసి భయంగా అతన్ని గట్టిగా పట్టుకుంది.

భయపడ వద్దన్నట్టుగా ఆమె చేయి తట్టి మెల్లగా దోర్ తెరిచాడు.

“వద్దు హరీ! మనం వెనక్కి వెళ్ళిపోదాం” బెరుగ్గా అతని చేతిని లాగింది.

“విజయా! ప్లీజ్! నన్ను అడ్డుపెట్టకు. ఒక వ్యక్తి ప్రాణాపాయస్థితిలో వుంటే రక్షించటం తోటి మానవులుగా మన కర్తవ్యం.” సౌమ్యంగా అన్నాడు.

“అసలు బ్రతికివున్న మనిషేనా!” వణకుతూ గొడగింది విజయ.

ఆ మాట వినిపించుకోవట్టుగా హరనాథ్ ముందుకు నడిచాడు. అతని నర నరాల్లోంచి వణకు పుడుతూంది. అయినా తమాయించుకుని మోకారిమీద కూచుని ఆ ఆకారాన్ని పరీక్షగా చూశాడు. ఎవరో శ్రీ! బోర్లాపడి వుంది. క్వాస అడుతున్నట్టుగా ఫక్కలు ఎగిరి పడుతున్నాయి. చీర. అక్కడక్కడా చినిగి పోయింది. జాబ్బంతా మొహంనిండా పరుచుకుంది. హరనాథ్ కి చటుక్కున చేయవలసిన కర్తవ్యం గుర్తొచ్చింది. పాపం! ఈవిడనా హాస్పటల్ కి రిసుకెళ్ళాలి. మనసులో దృఢంగా నిశ్చయించుకున్నాడు.

“విజీ! కాస్త దిగిరా!” కేకేశాడు.

“అమ్మో! నేను రాను” గట్టిగా అంది

విజయ కారులో వుంది.

అమె భయానికి చిన్నగా నవ్వుకుని మెల్లగా, సృహతప్పిన ఆ ప్రీతి రెండు చేతులా ఎత్తుకున్నాడు. అప్రయత్నంగా ఒళ్ళంతా అదోలా కంపించింది. బలంగా అడుగులేస్తూ కారు వైపు నడిచాడు.

విజయకి కాస్త రైర్యం వచ్చి, బ్యాక్ డోర్ తెరచి తయారుగా వుంచింది. మెచ్చుకోలుగా అమెను చూసి, చేతుల్లో వున్న ప్రీతి నీటులో పడుకోబెట్టాడు. కారులోపలి రైలు వెలుగులో దగ్గరగా అమె మొహం చూసి ఉలిక్కి పడ్డాడు. అప్రయత్నంగా చేతులు వణికాయి. గుండెల్లో రైళ్ళు పరిగెత్తుతున్నట్లు పీరియ్యాడు. 'ఓ. మైగాడ్.' బాదగా నుదురు రుద్దుకున్నాడు. అతని ఎర్రని మొహం ఇంకా ఎర్రగా జేవురించింది. ఎవరో తరిమినట్టుగా చటుక్కున డోర్ చూసి స్టీరింగు ముందుకు వచ్చి కూచున్నాడు. మరు నిమిషంలోనే రివ్యూమని బాణంలా దూసుకు పోయింది కారు. స్టీరింగు పట్టుకున్న అతని చేతులు అదురుతున్నాయి. కాలు అక్సిరేటర్ను బలంగా తొక్కుతుంది.

హరనాథ్‌లోని అకస్మిక మార్పుకి కారణం తెలియక అయోమయంగా-కారు వేగానికి గట్టిగా కళ్ళు మూసుకుంది విజయ.

రైన్ చేస్తున్న హరనాథ్‌కి మిర్రర్ లోంచి వెనక నీటులో అచేతనంగా వున్న అమె మొహం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

రైలింజనులా పరిగెత్తుతున్న అతని ఆలోచనలకు కణతలు అడిరిపోతున్నాయి. 'వాణి! వాణి! ఇక్కడ- ఈ రూపంలో ఎలా ప్రత్యక్షమయింది! తనలో మొదటి సారిగా వలపు వీణను పలికించిన వాణి ఈ స్థితిలో వుండేమిటి?' కారు కాలంతో పోటీ పడుతూ ముందుకు వేగంగా సాగుతుంటే, అంత కంటే వేగంగా ఆలోచనలు గతం లోకి జారి పోయాయి.

*

"ఏమిటండీ! అలా చూస్తున్నారు!" కిలకిలా నవ్వింది వాణి. రైలు వెలుగులో అమె కళ్ళు తమాషాగా మెరిశాయి.

తదేకంగా అమెనే చూస్తున్న హరనాథ్ తడబడి, "అహ! - ఏంలేదు. ఏంలేదు!" అంటూ నుదుట పట్టిన చెమట తుడుచుకున్నాడు.

అతని అవస్థ చూసి చిన్నగా నవ్వింది వాణి. "మీరు!....మరీ విడియవడుతున్నారే! కానీ తీసుకోండి."

కంపిస్తున్న చేతులతో కానీ అందుకున్నాడు.

"మీరు వచ్చిన సమయానికి నాన్న వూళ్ళో రేనందుకు బాదగా వుంది. మీ చిన్నప్పటి మేష్టా రుని గుర్తు పెట్టుకుని వచ్చినందుకు చాలా సంతోషంగా వుంది" అమె కళ్ళు చిత్రంగా మెరిశాయి.

"అది నా దురదృష్ట మనుకుంటాను. మేష్టా రుని చూడాలని ఎంత తపా తపా పడ్డానో! అంత నిరాశ ఎదురయింది" కొద్దిగా ప్రీతిగా మాట్లాడసాగాడు. "అప్పుడు మీరింకా చిన్నవారు. బహుశ నేను గుర్తుకు రాకపోవచ్చు. ఒకసారి మీరు జామకాయలు కావాలని ఏడుస్తుంటే తెంపాలని చెప్పేక్కి కాలు జారి పడిపోయాను. ఇదిగో! ఆగాయం ఇప్పటికీ వుంది." పక్క వైకి లాగి మోచేరిమీద గాయం మచ్చ చూపించాడు.

సానుభూతిగా చూసి చిన్నగా నవ్వుకుంది వాణి.

మేష్టారు తన అభివృద్ధికి ఎలా కారకు లయ్యారో, తాను చేసే ఆర్థికి ఎన్ని దెబ్బలు తినేవాడో, ఈ సంగతులన్నీ చెపుతుండగానే కాలం గడిచిపోయింది.

"అరే! చాలా వేళయింది. ఇది చూస్తూ కూచోండి. పది నిముషాల్లో వంట రెడీ చేస్తాను" మేగజైన్ అతని ముందు పదేసి లేచింది.

"అగండి! ఇహ నేను వెళ్ళిపోతాను."

"వెళ్ళిపోతారా? ఈ రాత్రి ఎలా వెళ్ళారు? ఇటునుండి ఏ బస్సులేదని తెలుసుగా! అయినా లాస్ట్ బస్ కయినా నాన్న వచ్చేస్తారు. అది ఇక్కడ వార్డ్ చేస్తుంది. ఇంతదూరం వచ్చిన అతిథికి మర్యాద చేయకుండా పంపిస్తానా?" గడగడ మాట్లాడి జవాబు అశించకుండా రోపరికి నడిచింది.

"అసాధ్యురారే!" భుజాలెగరేసి పోపా వెనక్కి వాలాడు. కొన్ని నిముషాలు బరువుగా గడిచాయి. ఇంతలో రోపరినుండి కెప్పుమని కేక వినిపించటంతో ఉలిక్కిపడి రోపరికి పరిగెత్తాడు. వంటింట్లో ఆ దృశ్యం చూసి నిర్భంతపోయాడు హరనాథ్. వాణి కొంగు భగభగమని మండి పోతుంది. భయంతో అమె కేకలు వేస్తూ చీరని లాగేయాలని చూస్తుంది.

అతనికి ఏం చేయాలో తోచలేదు. ఓ చేత్తో

అమెని గిరగిలా తిప్పుతూ, ఇంకో చేత్తో చీరని లాగిపారేశాడు. వాణి గుండెలు అదురుతుంటే కాలి మనయిపోతున్న చీరను చూసి కళ్ళు గట్టిగా మూసుకుంది. అమెకు మాత్రం ఏమీ జరగలేదు!

లంగా, జాకెట్ లో వున్న అమెను చూస్తుంటే హరనాథ్ కి మతిపోతున్నట్లునిపించింది. మనసు అతని స్వాధీనం తప్పిపోయింది. ఆ తర్వాత.... తర్వాత....

*

కారు స్టీరింగుమీది హరనాథ్ చేతులు విగుసుకున్నాయి.

"హరీ! ఏమిటి! నిద్రలోకి వచ్చినా స్పీడ్ తగ్గించటం లేదు." కంగారుగా అరచి అతని భుజం కుదిపేసింది విజయ.

తల విదిలించి కలలోంచి చూసినట్లు చూశాడు. విజయ మనక, మనకగా కన్పించింది. అప్పుడు అతనికి కర్తవ్యం గుర్తుకు వచ్చింది. నీటు వెనక అచేతనంగా పడివున్న వాణిని చూసి భారంగా నిట్టూర్చి తమ డాక్టర్-రమునాథ్ దివ్వెన్నరీ ముందు కారాపాడు.

"వ్యాట్ హాపెన్డ్!" నిద్రలో నుండి లేచి కళ్ళు నులుముకుంటూ వచ్చాడు డాక్టరు.

"డాక్టర్! మేము సాగర్ వెళ్ళి వస్తుండగా, ఈవిడ అపస్మారక స్థితిలో రోడ్డుకు అడ్డంగా పడవుంది. దయచేసి ఆవిడ పరిస్థితి ఎలా వుందో చెప్పండి!" జేబు రుమాలుతో తుడుచుకుంటూ మొహంలోని భావ సంఘర్షణ బైట పడకుండా జాగ్రత్త పడ్డాడు.

"అలాగా! మీరు కూచోండి. నర్స్!" గట్టిగా కేకేశాడు.

కొన్ని నిమిషాలు కరుకుగా నడిచిపోయాయి. గది తలుపులు తెరచుకున్నాయి. బైటికి వచ్చిన డాక్టర్ కళ్ళు-బాధతో చరిస్తున్నాయి.

"హరనాథ్ గారూ!" భారంగా విలిచాడు.

అత్రుతగా చూశారు విజయా, హరనాథ్ లు.

"పాపం. ఆవిడను ఇద్దరు లేక ముగ్గురు.... రేవ్ చేసినట్లు తెలుస్తుంది."

"డాక్టర్!" అప్రయత్నంగా అరిచాడు హరనాథ్.

"పాపం!" విజయ సానుభూతి వ్యక్తం చేసింది.

“డాక్టర్: అవిద ప్రాణానికేం అపాయం లేదు కదా!” అత్రంగా అడిగేడు.

“పరిస్థితి కాస్త తీవ్రంగానే వుంది. దైవాధీనం.”

“డాక్టర్: ప్లీజ్: అవిదనెలాగయినా కాపాడండి!” ప్రారేయపూర్వకంగా డాక్టర్ చేతులు వూనివేశాడు.

డాక్టర్ విచిత్రంగా చూసి “అదేమిటండి: మీరింతగా చెప్పాలా: నా శక్తివంచన లేకుండా ప్రయత్నిస్తాను.” తిరిగి రోపరికి పోయాడు.

మెదదంతా మొద్దుబారగా, అచేతనంగా అలాగే సోపాలో కూలబడ్డాడు హరనాథ్. రెండు చేతులతో మొహం కప్పకుని కూచున్నాడు.

విజయ అతన్ని పలకరించాలనుకుంది. కాని అతని మొహం చూసి, సాహసించలేకపోయింది.

కాసేపు చూసి, “హరీ: నేను యింటికి వెళ్ళనా!” అమెకు అలసటగా వుంది ప్రయాణం వల్ల. మనసు విక్రాంతి కావాలంటుంది. హరనాథ్ విన్పించుకున్నట్లు లేదు.

“ఉదయమే టీ తీసుకుని వస్తాను.” ఈసారి సమాధానానికాకించకుండా గదిలోకి వెళ్ళి వాణిని చూసింది.

స్వహారేకుండా వుంది వాణి. జారిగా అమె తల విమిరి ఇవతలికి వచ్చింది. తిక్స తీసుకుని ఇంటికి వెళ్ళిపోయింది విజయ.

“మిస్టర్ హరనాథ్: షి యాజ్ ఆర్ రైట్: ఇప్పుడు ప్రమాదం గడిచినట్టే: ఇప్పుడే స్వహారే వచ్చింది!” డాక్టర్ కంఠం విని సోపాలో కూచున్న హరనాథ్ ఉరిక్కిపడ్డాడు. టైం చూశాడు. ఏడు గంటలు. తూరుపు తెల తెలవారుతుంది. ‘విజయ ఎప్పుడు ఇంటికి వెళ్ళిందో?’ అనుకుంటూ నెమ్మదిగా ఒళ్ళు విరుచుకుని లేచాడు.

డాక్టరు ఆశనివేపు మెచ్చుకోలుగా చూస్తూ “విజంగా మీలాంటి దయగలవారు ఇంకా వున్నారంటే సంతోషంగా వుంది. ఎవరో ముక్కు మొహం తెలియని వ్యక్తికి వైద్యం చేయించి, పైగా, రాత్రంతా మేలుకుని వున్నారు.”

హరనాథ్ మొహం వివర్ణమయింది. “నేను చేసిందేముంది - నా స్థానంలో ఎవరున్నా ఈపాటి సహాయం చేస్తారు” గబగబ వాణి వున్న గది వైపు నడిచాడు.”

గదిలోకి అడుగుపెడుతుంటే గుండె దడదడ

వార్తలు

రాజమండ్రిలో విలయన్ లేడీస్ క్లబ్ వారు ఈమధ్య ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థులకు మూలు నంచులు వందిపెట్టారు. అలాగే, రాజావగరంలో ఉచిత వేత్ర చికిత్స కిరం ఏర్పాటు చేసి, చాలామందికి చికిత్సలు చేయించారు. లయన్ లేడీ క్రీమిటి వాళం పీకారత్నం-కళ్ళకోళ్ళను బహూకరించారు. అంధ్ర ప్రదేశ్ అవతరణ దినోత్సవ వందర్శనగా, అవాధ కరదాలయంలోని బాలబాలికలకు కొత్త బట్టలు కట్టించారు.

*

విశాఖపట్నంలో రాబాగార్డెన్స్ కు చెందిన విమెన్స్ యిండియన్ అసోసియేషన్ వనంబరు నెల 29 వ తేదీన మిసెస్ మార్గరెట్ కజిన్స్ కత వార్షిక జయంతుత్సవాల వందర్శనగా వభ జరుపుకున్నది. అనేకమంది మహిళలు హాజరయిన యీ వభకు క్రీమిటి రామాదేవి బావోదారపు అధ్యక్షత వహించారు. డి. జగన్మోహిని వభకు హాజరయిన అతిథులను వరివయం చేసి, వరావదులకు స్వాగతం పలికారు. విశాఖ విమెన్స్ కాలేజీ డ్రిప్సిపార్ డా: ఎన్. పుత్తిలిబాయి, డా: డి. కాంతమ్మ, కుమారి బాగంటి తులసి మొదలైనవారు వ్రసంగించారు. కార్యదర్శి క్రీమిటి లీలాబాయిదు వందన వమర్శణ చేశారు.

కొట్టకోసాగింది.

మంచం మీద వాణి-వదలిన మల్లెపూవులా వుంది. ఏరసంగా కట్ల మూసుకుని వుంది.

“వాణి!” విరిచాడు హరనాథ్. తన స్వరంలో తనకే వెలిరి కన్పించింది.

మెల్లగా కళ్ళు తెరిచింది వాణి. హరనాథ్ ను చూస్తూనే విషనాగును చూసినట్లు భయంతో ఉరిక్కిపడింది.

“నువ్వు....నువ్వు....” నూలిలో నుండి వస్తున్నట్లుగా వుంది అమె మాట.

హరనాథ్ తడబడ్డాడు. “అవును....వాణి: నేనే హరిని....” అంతకంటే ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు.

“ఎందుకు?....ఎందుకు నన్ను రక్షించావ్: ఇంకా నాలో ఏముందని?” ఏరసంగా వున్న చెక్కిళ్ళపై నుండి నీళ్ళు చారలు కట్టాయి.

“వాణి!” అదుర్దాగా దగ్గరికి వచ్చాడు.

“నన్ను....నన్ను క్షమించు వాణి!” గొంతు గద్గదమయింది.

బాదగా, పేలవంగా నవ్వింది వాణి. “హరీ: ఏమన్నావూ....క్షమించడమా. నిన్ను క్షమిస్తే పోయిన కీలం తిరిగి వస్తుందా: ఇన్నాళ్ళూ పడిన నిందలు మాసిపోతాయా?” అమె అనేకపద్దు న్నట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తూంది.

హరనాథ్ బాదగా చూస్తూ “వాణి: నీ క్షమిత మిలా. కావటానికి....” మధ్యలోనే అతన్ని ఆసింది. “కారణం నువ్వు: క్షణికోద్రేకంతో చేసిన నీ పొరపాటు నా గ్రహచారం. నన్ను.... నమ్మించి....పెద్దలని ఒప్పించి పెళ్ళి చేసుకుంటా నని మాట ఇచ్చి పారిపోయిన నిరికివాడిని నువ్వు....నీ కొరకు ఎంతగా ఎదురుచూశాను.... నాన్నను బలి తీసుకున్నాను....అబరికి ఇప్పుడు.... ఇప్పుడు....” దుఃఖంతో కంఠం పూడుకుని పోయింది. రెండు చేతులతో మొహం కప్పకుంది.

“వాణి”

“దయచేసి వెళ్ళిపో హరీ: నా ముందు వుండకు వెళ్ళు!” అరచింది శక్తి కూడదీసుకుని. బ్లాంకెట్ తలనిండా కప్పకుంది.

ఇంకేమీ చేయలేక బారంగా లైటికి నడిచాడు ఎదురుగా వస్తున్న డాక్టర్ తో.

“డాక్టర్: అమెను చాలా శ్రద్ధగా ట్రీట్ చేయండి. ఎంత బర్పయినా పర్యాలేమ, చాలా పెన్సిటివ్ అమె!”

రమునాథ్ అశ్చర్యపోతూ “అవిద మీకు తెలుసా?” అన్నాడు.

జవాబివ్వకుండా తల వంచుకుని గబ గబా నడుస్తున్న హరనాథ్ ను చూస్తూ ఇంకా అశ్చర్య పోయాడు.

*

“ఏమిటి: అవిద నీకు తెలుసా?” నెమ్మదిగా అడిగింది విజయ. మౌనంగా తల వూపేడు. అంతకన్నా ఏమీ చెప్పలేకపోయాడు హరనాథ్. అతని మొహమంతా స్వేద బిందువులతో వాడి పోయింది. విపరీతమైన భావ సంఘర్షణ మొహంలో స్పష్టంగా కన్పిస్తూంది. నొకరు రంగయ్య ట్రేతో టీలు తెచ్చి టేబుల్ మీద పెట్టి వెళ్ళాడు. విజయ విర్లిప్తంగా, కూన్యంలోకి చూస్తూ వుంది పోయింది. ‘హాస్పటల్లో వున్న అమెకు,

హరనాథకు గల సంబంధం ఏమిటి? అనిడ మెద
దంతా చెదలుతినేస్తున్నట్టుగా వుంది. టీ పొగలు
కక్కుతుంది.

‘అందరిని కాదని హరనాథతో వచ్చేసింది.
అతని నీడలో జీవితమంతా గడపాలని. ఎన్నో
కలలతో ఇల్లుదాటి వచ్చింది. అందరి ప్రేమ లాగే
తనూ మోసపోయిందా? అమె గుండె వేగంగా
కొట్టుకోసాగింది. ప్రక్కకి తిరిగి హరనాథని
చూసింది. అతడు అకాంతిగా కణతలు వత్తు
కుంటున్నాడు. కప్పుల్లో టీ చప్పగా చల్లారి
పోయింది. హరనాథకి ఆలోచనలు పుట్టలు.
పుట్టలుగా వస్తున్నాయి.

ఏదో చేయాలి అని ఆరాటంగా వుంది. ఏదీ
చేయలేని పరిస్థితిలో వుండిపోయాడు. విజయ
పున్నదన్న ఆలోచనే అతను భరించలేకపోతు
న్నాడు. తనకోసం, ఇల్లు వదలిన విజయా.
అమె ప్రేమా జ్ఞాపకం వచ్చి చలించిపోయాడు.

వాణి! వాణిని తను ప్రేమించాడు. అనుభవం
దాడు.... పెళ్ళాదలనుకున్నాడు. కాని, వూరికి
వెళ్ళేసరికి, పక్షవాతంతో పడిపోయిన నాన్న.
ఎదిగిన చెల్లెలు, అప్పులు. ఈ గొడవల్లో వాణి
జ్ఞాపకం రాలేదు. వచ్చినా పరిస్థితులు కదలనివ్వ
లేదు. తీరా అన్నీ చక్కదిద్దుకుని వెనక్కి
తిరిగి కాలాన్ని కొలిస్తే రెండు సంవత్సరాలు
దాటిపోయాయి. ఒక్కరోజు అనుభవంతో ఇంకా
వాణి నా కొరకు ఎదురు చూస్తుందా? ఈ సాటికి
పెళ్ళిచేసుకుని వుండవచ్చు అనుకున్నాడు. చివరి
ప్రయత్నంగా ఆ వూరు వెళ్ళాడు. గుండె
పోటుతో మేష్టారు చనిపోయాడని. వాణిని ఎవరో
బంధువులు తీసికెళ్ళారని తెలిసింది. తిరుగు
ప్రయాణంలోనే విజయతో పరిచయం జరిగింది.
అమెదీ హైద్రాబాద్ కావటంతో పరిచయాలు
ఎక్కువైనాయి. ఉద్యోగంలో తనకి హోదా
వచ్చింది. విజయ తనకు తోడుగా రావటానికి
నిశ్చయించుకుంది. తనవాళ్ళని ఎదిరించి వచ్చింది.
రిజిస్టర్డ్ మ్యారేజీకి అన్నీ సిద్ధం చేసుకున్నాడు.
ఇంకా రెండు రోజులు గడుపుంది.

‘నేను వాణికి ఏమీ అన్యాయం చేయలేదు.
నా ప్రయత్న రోపమయినా లేదు. విడి వ్రాసిన
ఖర్చు ఎవరు తప్పిస్తారు! వాణి ఖర్చు అది’ తనను
తాను సమర్థించుకున్నాడు.

“నువ్వు వాణికి అన్యాయం చేయలేదు!”
అంతరాత్మ గర్జనకు ఉరిక్కి పడ్డాడు.

“నిజంగా వాణిని పెళ్ళాదలనుకున్న వాడ
వయితే. రెండు సంవత్సరాలు చేతులు ముడుచు
తుని కూచోవు. నీ పరిస్థితంతా అవిడకి ఉత్తరం
ద్వారా తెలిపేవాడివి. అన్ని రోజులూ, ఈ
సంఘంలో చాకుల్లాంటి మనుషుల మధ్య వాణి
ఏ ఆశతో ఎదురు చూస్తుందనుకున్నావ్? నీందీ
సింది మనసు.

“నా బాదలన్నీ తెలిసి వాణిని బాద పెట్టటం
ఇష్టం లేక....”

‘ఛీ! ఇంకా చేసింది బాలక సమర్థించుకుంటు
న్నావా? నీవు చేసిన మోరమైన పొరపాటుకు
జీవితమంతా అమె బలికావల్సిందేనా? ఒక్కటే
మార్గం! వాణి ఆరోగ్యం దాగుకాగానే ఇంటికి
తీసుకురా! పెళ్ళి చేసుకో”

“ఇంపాజిబుల్! ఒక చెడిపోయిన....”

“షటప్! ఆమాట అనటానికి నీకు అర్హత
లేదు. అమె జీవితం నాశనం కావటానికి కారణం
నువ్వు. ఆ పొరపాటు జరిగి వుండకపోతే అమె
పెళ్ళి ఎవరితోనో జరిగి పోయేది. సలక్షణంగా
కాపురం చేసుకునేది. మూర్ఖుడా! ఇంకా ఆరో
చిస్తావేం? నీలో మానవత్వం లేదా? దయ అనేది
కరిగి పోయిందా? ” గడగడ కడిగేసింది
అంతరాత్మ.

హరనాథకి ముచ్చెమటలు పోతాయి. తడబడు
తున్న కాళ్ళతో కిటికీ దగ్గరకు నడిచాడు. రివ్వు
మని గాలి వీచింది. కూజాతో నీళ్ళు వంపుకొని
గడ గడా గ్లానెడు నీళ్ళూ తాగేసి చెమట తుడుచు
కున్నాడు. తిరిగి కూచున్నాడు.

అవును! తను దుర్మార్గుడు. మోసగాడు!
వాణి! తన లొలిప్రేమ దేవత. వాణి బలికావ
డానికి వీల్లేదు. మోడువారిపోతున్న అమె జీవి
తాన్ని తిరిగి పుష్పింపజేస్తాను.... ‘వాణి! నన్ను
క్షమించు! నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటాను’ అనుకో
గానే ఎక్కడారేని సత్తువ వచ్చింది. మరు
క్షణమే చప్పగా చల్లారిపోయాడు. తనకోసం
అందరినీ వదులుకున్న విజయనేం చేయాలి?
ఈమె జీవితం నాశనం చేస్తున్నట్టుకాదా? ఈమెను
మోసంతో బలి చేస్తున్నట్టుకాదా? చెప్పవేం?
గద్దించాడు.... అంతరాత్మ మౌనంగా వూరుకుంది.
పిచ్చిగా జాట్లలో వ్రేళ్ళు పోనిచ్చాడు. బావిలో
దూకి చనిపోవడమే పరిష్కార మవ్వించింది.
ఆక్షణంలో ఏదీ నిర్ణయించుకోలేని అయో
మయంలో పడిపోయాడు.

అడుగుల చప్పుడు విని కళ్ళు తెరచింది వాణి.
నిరసనగా చూసింది.

“వాణి!” అప్యాయంగా పిలిచాడు.

అసహ్యంగా చూసింది. “ఇంకా ఏముందని
బ్రతికిస్తున్నావ్? నన్ను దావటానికి వీల్లేకుండా
చేశావ్. నా జీవితంతో ఆడిన ఆట దాల్చేదా?”
కనిగా వక్కనున్న అనిల్ పండును విసిరేసింది.

ఆ చేయిని అలాగే అందుకుని అప్యాయంగా
నిమిరేడు.

“నీ జీవితంతో ఆటలాడటానికి కాదు. నీ
బ్రతుక్కో బాట ఏర్పరచాలని.” పకపక నవ్వింది
వాణి. “నా జీవితానికి బాట ఏర్పరుస్తావా?
పూలబాటలాంటి జీవితంపై ముళ్ళుపరిచి పెళ్ళావు.
ఆ ముళ్ళన్నీ గుచ్చుకుని, విషమంతా ఒంటికి
దిగాక.... ఇప్పుడు.... ఇప్పుడు.... నా జీవితానికో
బాట ఏర్పరుస్తావా?” దుఃఖంతో మాట్లాడలేక
పోయింది.

“నిజం వాణి! నన్ను నమ్ము! నిన్ను పెళ్ళి
చేసుకుంటాను.” ఉద్యోగంలో అతని గొంతు
వణికింది.

కొత్తమాట వింటున్నట్టు వింతగా చూసింది
వాణి.

“దేవుని సాక్షిగా చెబుతున్నాను. నువ్వీలా
కావటానికి కారణం నేను.... నేను చేసిన మోర
మైన తప్పును సరిదిద్దుకోనీ....” ప్రాదేయ
పూర్వకంగా చూశాడు.

“హరీ! ఇది జీవితం. నినిమా కాదు.
హతాత్తుగా నీకు ఇంతటి వికారహృదయం ఎలా
వచ్చిందో అశ్చర్యంగా వుంది. నేను ఎటువంటి
పరిస్థితిలో నీకు తటస్థపడ్డానో తెలుసా?” అమె
కంఠం కంపించింది.

“తెలుసు! అన్నీ ఆలోచించే ఈ నిర్ణయానికి
వచ్చాను. నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవటానికి నేను....”

“నేను మాత్రం నిర్ధంగా లేను హరీ! లేని
పోని త్యాగాలతో పెళ్ళి చేసుకుని ప్రత్యక్ష నరకం
అనుభవించలేను. నా గమ్యాన్ని నేను అప్పుడే
నిర్ణయించుకున్నాను.”

“వాణి! దాగా ఆలోచించు! నీ అందం
అదీవికాచిన వెన్నెలకాకూడదు.”

“హరీ!” తీక్షణంగా చూసింది. “నన్ను
నేలవేసి కాలరాచిన నీకు ఆ మాట అనే అర్హత
లేదు. నేను కోరుకునేది ఒకటే! ఇంతెవ్వరి
జీవితాలతోనూ ఆటలాడకు. కాని.... హరీ!

నా కలలు, ఆకలు బూడిదపాలు చేసిన నువ్వు....
దానికి తగ్గ శిక్ష అనుభవిస్తావ్; వెళ్లు వెళ్లు..."
అనేకంగా అరచి బావురుమంటూ మొహం
పక్కకు తిప్పుకుంది.

హరనాథ్ కిలలా కూచుండిపోయాడు.

"ఇంకా వున్నావేం!" కటువుగా వుండి
వాణి స్వరం.

మెల్లగా లేచి బైటికి నడిచాడు దొమ్మలాగ.
తను పెళ్ళి చేసుకుంటాననగానే, కృతజ్ఞతతో,
ఆనందంతో అంగీకరిస్తుందనుకున్న ఆతనికి ఆ
నిపాతంలా తగిలాయి ఆమె మాటలు.

"హల్లో! హరనాథ్! వాణి నా దగ్గర
నర్సుగా చేరుతానంటూంది. మీరేమంటారు?"
ఎదురువచ్చిన డాక్టర్ మాటలతో ఈ రోకానికి
వచ్చాడు. అర్థం చేసుకోవటానికి ఒక నిమిషం
పట్టింది. "డాక్టర్! అవిధకెలాగైనా ఆ ఉద్యోగం
ఇప్పించండి. జీతం మీరేమీ ఇవ్వక్కర్లేదు.
చెక్కు వ్రాసిస్తాను. నెలనెలా అవిధకివ్వండి"
గంగిల అన్నాడు.

"వాణి నాకు అన్ని విషయాలూ చెప్పింది.
క్రమకు తగ్గ పంపి మేమెలాగూ ఇస్తాం. మీ
దమ్ము మీరే స్వయంగా అందచేస్తే బావుంటుం
దేమో" వ్యంగ్యమో ఏదో తెలియని విధంగా
నెమ్మదిగా అన్నాడు డాక్టర్.

అవమాన భారంతో ఆతని తల వంగిపోయింది.
నడుస్తున్నాడన్న మాటకాని మనసు ఆలోచిస్తూనే
వుంది. 'ఇంటి దగ్గర విజయ ఎదురు చూస్తుం
దొచ్చు' ఆమె జ్ఞాపకం రాగానే ఎంతో రీతిగా
వీలయ్యాడు. తెలియని కృంఖలాలు వీడిపోయి
నట్లు స్వేచ్ఛగా గాలివీల్చాడు.

'అధారం కల్పించాలనుకున్నాడు. కాదనటం
ఆమె తప్పు. తనదేమీ లేదు. చేసిన తప్పుకు
పశ్చాత్తాపపడుతున్నాడు కాబట్టి పాపం తనకు
అంటు' రెండు చేతులతో మెడవిరుచుకుని
తేలికగా నిట్టూర్చి నీటుకి జేరగిలబడ్డాడు. కారు
మెత్తగా సాగిపోయింది. విజయ ఇంట్లో ఏం
చేస్తుందో? విజయ జ్ఞాపకం రాగానే ఆతనిలో
ప్రేమ-కట్టలు తెంచుకుంది. ఇన్ని రోజులు తన
ప్రవర్తనకి ఏమని బాష్యం చెప్పుకుందో?....
రేనే....రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుకు వెళ్ళాలి. విజయని
తనదిగా చేసుకోవాలి. ఏదో తెలియని భావోద్వేగం
కలిగింది. కారు మలుపు తిరిగింది. అంతే....
ఆ తర్వాత ఏం జరిగిందో ఆతనికి తెలియదు.

బెండకాయ వేపుకున్నప్పుడు జిగురొచ్చి, కూర
ముద్దలా అయిపోతుంది. బాబిలిలో ముక్కలు
వెయ్యగానే, కాస్త మజ్జిగ కూడా వేసి కలిపితే-
జిగురు రాదు. —టి. శ్రీంజీ

కళ్ళు తెరచేసరికి బెడ్ మీద వున్నాడు. అయో
మయంగా చూశాడు.

ఆతను కదలటం చూసి డాక్టర్ దగ్గరగా
వచ్చాడు.

"డాక్టర్! ఏమిటి? ఏమయింది నాకు?"

"మీ కారు మలుపు తిరుగుతూ అటునుండి
వస్తున్న లారీకి గుడ్డుకుంది. లారీడ్రైవర్ పారి
పోయాడు. మిమ్మల్ని ఎవరో ఈ హాస్పిటల్లో
చేర్చి వెళ్ళారు. కాస్తలో తప్పిపోయింది కాని
మీరు, కారు నుగ్గునుగ్గుయిపోయేవారు." వివరిం
చాడు డాక్టరు.

హరనాథ్ తన్ను తాను చూసుకున్నాడు.
తలకు బాందేజీ వుంది. చేత్తో తడమదోయాడు.
చేయి కదలలేదు.

"డాక్టర్!" భయంగా చూశాడు.

"సారీ! మిస్టర్! చేతి ఎముక విరిగిపోయింది.
గాయం బాగా తగిలింది. అంతవరకూ తీసేయక
పోతే ప్రమాదం. మీవాలైవరైనా వున్నారా;
అడ్రసివ్వండి."

ఏచీగా చూసేడు హరనాథ్ "మావాళ్ళ....
వున్నారు. డ్రైరీ వుంది చూడండి అడ్రసు. పోన్
నెంబరు" అప్రయత్నంగా అన్నాడు. విజయ
ఎంత బాధపడుతుందో? ఒక్క రెండు గంటల్లోనే
ఎంత అనర్థం జరిగిపోయింది! బాధగా కళ్ళు
మూసుకున్నాడు. 'తనను భగవంతుడెంత
దురదృష్టవీనుణ్ణి చేశాడు!'

"అయ్యగారూ!"

ఆలోచనల్లోంచి తేరుకుని చూశాడు. ఎదురుగా
రంగయ్య నిలబడ్డాడు.

"అయ్యగారూ! ఎంతపని జరిగింది! సమయా

నికి విజయమ్మగారు ఇంట్లో లేరు. ఈ ఇసయం,
తెలవంగనే ఉరుకొచ్చిన." బాధగా అన్నాడు.
హరనాథ్ ఆశ్చర్యంగా చూసి "విజయ లేదూ!"

"లేదు బాబూ. ఇదిగో ఈ చీటి ఇచ్చి
పోయారు. మీరు రాంగనే ఇమ్మన్నారు" బివీను
జేబులోంచి కాగితం తీసి ఇచ్చాడు.

ఎడమచేత్తో తీసుకున్నాడు. అతి కష్టమీద
విప్పి అత్రుతగా చదివేడు.

"హరీ!

నన్ను మోసం చేశావని అనను. కాని వాణి
విషయం నాతో ముందే ఎందుకు చెప్పలేదు;
ఆమె కలిసాక కూడా ఆ రహస్యాన్ని దాచావు.

నీ ఆకాంతికి, ఆవేదనకి కారణం తెలియక,
తప్పని తెలిసినా నీ డ్రైరీలు తీసి చదివాను. అన్ని
విషయాలూ తెలిశాయి.

హరీ! నిజంగా నువ్వెంత నీచుడివి! వాణిని
పెళ్ళాదానిని నిశ్చయించుకున్న నువ్వు. నన్నింకా
ఇంట్లో ఎందుకు వుంటావు? ఉంపుడుకత్తెలా
వాడుకోవాలనుకున్నావా? లేక వాణి ఒప్పుకోక
పోతే నన్ను పెళ్ళాదొచ్చులే అని ఆగిపోయావా?
అడవాళ్ళంటే అంత తేలికనుకున్నావా?

నీ! నీలాటి మనస్తత్వమున్న మగవాణ్ణి
ఏ అడదీ తరించలేదు. ప్రేమించలేదు. ప్రేమిం
చినా జీవితంలో రాణించదు. ఒక్క విషయం
మాత్రం గుర్తుంచుకో! జీవితమంటే స్థిరమైన
అభిప్రాయమున్నప్పుడే జీవితానికో విలువ.
ఆ బ్రతుక్కో అర్థమూ వుంటుంది. చంచల
వ్యక్తిత్వంతో ఎటు గాలివీచితే అటు కొట్టుకుపోయే
మనస్తత్వంతో ఎటుగాకుండాపోతావు.

నీవువాణిని చేసుకుంటాననుకోవటం నాకుదాలా
సంతోషంగా వుంది. కాని, వాణిలో ఏమాత్రం
అభిమానమున్నా నీవిస్తున్న చేయి అందుకోదని
నా నమ్మకం. అదే నిజమయితే తిరిగి నాకొరకు
ఆకతో వచ్చి వుంటావు. నా తిరస్కృతి కూడా
నీ మనసుపై పెద్ద దెబ్బ తీస్తుందవచ్చు. నీలో
ంచలేకమైనా మానవత్వముంటే మానసికంగా
కృంగిపోతావు. దాలు. నీకీ శిక్ష దాలు.

గుర్తె

నాకొరకు ప్రయత్నించకు!

విజయ—"

గుండెలో అగ్ని సర్వతాలు పెట్టిమని
పగిలినట్టు వ్యథ చెందాడు హరనాథ్. విజయ
వ్రాసిన అక్షరాలు — భూతాల్లా పెరిగి, పెరిగి
పోతున్నాయి. □

క్రొత్తది!

**అమృతాంజన్
లిమిటెడ్‌వారి
విశిష్టమైన**

ఆముదము

**శుద్ధిచేసినది.
వాసనలేనిది.**

అమృతాంజన్ ఆముదము
సుప్రసిద్ధ అమృతాంజన్ కంపెనీ వారి
మరో విశిష్టమైన ఉత్పత్తి.

అమృతాంజన్ ఆముదము

మూడు
సైజులలో
లభిస్తుంది:
50 మిలీ
100 మిలీ
200 మిలీ

బహుమతి పొందిన రచన 'ప్రథమ ప్రతిక్రతి' పేరులేని ఒక వనితకథ. ఎందరో అభాగినుల లాగే ఆమె కూడా వంటింటి నంటిపెట్టుకునే వుండి, చివరికి సంఘం తొలి రోజులలో సమానత్వం గురించి తమకు చేసిన ప్రమాదం నిలబెట్టేందుకు కృషిచేస్తుంది.

ఆవిడ రాసిన నవలాశ్రయంలో మొదటిది 'ప్రథమ ప్రతిక్రతి'. ఆ తరువాత 'సువర్ణంజ' 'ఐక్యకథ' వెలువడ్డాయి. అవి ఆమెకి ఎనలేని ఖ్యాతిని ఆర్జించి పెట్టాయి.

ఆ నవలలు రాయడం తనకెంతో సంతృప్తి నిచ్చిందని చెబుతూ పురుషుల ఆధిక్యతలో వున్న ఈ సంఘంలో స్త్రీలు వారికిగల సముచితస్థానాన్ని తమంతట తామే ఎందుకు తీర్చిదిద్దుకోకూడదు? అని ప్రశ్నిస్తారు.

ఆమె తన జీవితానుభవాన్ని అంతా మిళితం

ఏ విధంగా అనుభూతి చెందారు?" అని ప్రశ్నిస్తే "నేనే జ్ఞానపీఠ్ అందుకుంటున్న తొలి వనితనని తెలియగానే చాలా ఆనందం కలిగింది. ఈ బహుమతి లభిస్తుందని నేను అనుకోలేదు. అసలు నేను ఈ బహుమతి ఆశించి ఏ నవలా రాయడం జరగలేదు. అయితే, నా నవలలకి అంత ఆదరణ లభించక పోయినట్లయితే నేను అన్ని రచనలు చేసి వుండేదాన్ని కాను" అన్నారు.

'ప్రథమ ప్రతిక్రతి'కి 'రవీంద్ర పురస్కార్' బహుమతి కూడా లభించింది.

"మీరు స్త్రీల హక్కులని ప్రధాన అంశంగా తీసుకుని నవలలు రాస్తారు కదా....ఈ కాలపు స్త్రీల గురించి-వారి వివాహాలు, విడాకులు మొదలైన వాటిని గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?" అన్న ప్రశ్నకి సమాధానంగా "కాలం మారి పోయింది. స్త్రీలలో కూడా కాలంతో పాటు మార్పులు వచ్చాయి. వారు ఎప్పుడూ ఒకే విధంగా వుండాలని అనుకోవడం పొరపాటు. త్వరిత గతిని సంఘంలో ఎన్నోమార్పులు వస్తున్నాయి. అందులో కొన్ని మార్పులు నాకు నచ్చకపోవచ్చు. కాని నేనుగా సంఘాన్ని ఎంతవరకు ప్రభావితం చెయ్యగలను?" అంటారు.

"రచయితలు సంఘం మీద తమ ప్రభావం ఎందుకు చూపలేదు? అని అడిగితే, "సంఘం-సాహిత్యం రెండూ ఒకదాన్నొకటి ముడి వేసుకున్నవే. సంఘం సాహిత్యం మీదా, సాహిత్యం సంఘం మీదా తమ ప్రభావం చూపేదుకూనే వుంటాయి. సంఘ సంస్కరణలు మాత్రం తాపీగా వాటి నమయం అని తీసుకుని గాని అమలు జరగవు" అంటారు.

'చార్ దివాలెర్ బెయిరే' (నాలుగు గోడల అవతరం) అన్నది ఆమె రచించిన నూతన నవల.

"ఇంకా ఎన్నాళ్ళు రచనా వ్యాసంగాన్ని కొనసాగిస్తానో నాకు తెలియదు. అందుకే 'యిప్పుడే మన్నా రాస్తున్నారా?' అని అడిగితే నేను 'అవును'ని 'కాదు'ని చెప్పలేకపోతున్నాను. నేను పదమూడవ ఏటనే ఈ వ్యాసంగాన్ని చేపట్టాను. అప్పటినుంచి రాస్తూనే వున్నాను. నా ఆరోగ్యం అంతంత మాత్రంగా వుంది. ఇక మీదట రచనలు చెయ్యడమన్నది దేవుడు ప్రసాదించే శక్తిమీద ఆధారపడి వుంది" అన్నారు - ఈ నెలలోనే తన 89వ జన్మదినం జరుపుకుంటున్న ఆషాఢాదేవి. □

'జ్ఞానపీఠ్' అవార్డ్ పొందిన తొలి వనిత ఆషాఢాదేవి

మన దేశంలో - సాహిత్యంలో ఉన్నతమైన బహుమతిగా పరిగణింపబడుతున్న 'జ్ఞానపీఠ్' బహుమతి - (ఇంతవరకూ పదకొండు సార్లు ఆ బహుమతి ప్రధానం జరిగింది) పురుషులకే లభించింది. 'జ్ఞానపీఠ్' కేవలం పురుషులకే పరిమితమూ; మహిళలలో మాత్రం మహారచయిత్రులు ఎందరులేరు? అనే ప్రశ్నలు ఉదయించక ముందే ఈ అంతర్జాతీయ మహిళా కళాభివృద్ధిలో ఒక స్త్రీకి ఆ గౌరవం లభించడం ముదావహం!

'జ్ఞానపీఠ్' బహుమతి నందుకున్న తొలి వనితగా ప్రముఖవంగ రచయిత్రి శ్రీమతి ఆషాఢాదేవి భారతీయ సాహితీ చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోతారు. 1978వ సంవత్సరంలో 'పద్మశ్రీ' గ్రహీత అయిన ఆషాఢాదేవి 'వనిత' పాఠకులకు పరిచితురాలు.

ఆవిడ రచించిన 'ప్రథమ ప్రతిక్రతి' - 1980 నుంచి 89 వరకు వెలువడిన సాహిత్యంలో - ఉత్తమ రచనగా నిర్ణయింపబడి ఆ బహుమతి ప్రకటించబడింది. మార్చినెలలో జరిగే ఈ బహుమతి ప్రధానం లక్ష రూపాయల రొక్కం రూపంలో వుంటుంది.

చేసి తన భావానికి రూపకల్పనగా ఆ నవలాశ్రయాన్ని రూపొందించానని అంటారు.

సున్నితంగా మట్లాడే మృదు హృదయురాలయిన ఆషాఢాదేవి తన రచనలలో హాస్యపు జల్లులు కురిపిస్తూ తమ చెప్పదలచుకున్నది వ్యంగ్యంగా, సూటిగా చెప్పగలరు. సంఘటనలను ఉద్దేశపూరితంగా మలుస్తూ పాఠకుల హృదయాలలోకి చొచ్చుకుపోయే విధంగా రాయగలరు.

ఆమె 1937 నుంచి విరివిగా కథలు, గేయాలు, నవలలు రచించారు. ఆ సంవత్సరంలోనే 'ప్రేమ్ - ప్రయోజన్' అనే పుస్తకం 'పెద్దలకు మాత్రమే' నిర్దేశించబడి ప్రచురితమయింది. ఇంతవరకు ఆమె 182 పుస్తకాలు రాశారు.

"గృహిణిగా మీ భార్యతలు నెరవేరుస్తూ అన్ని రచనలు ఎట్లా చెయ్యగలిగారు?" అని అడిగితే "నేను యితరులవలె రచనకి ఒక సమయం అని నిర్ణయించుకోను. ఏదో విధంగా సమయాన్ని అనుకూల పరచుకుంటాను. నా భర్త సహకారం చాలా వరకు లభిస్తోంది" అన్నారు.

"ఆ బహుమతి ప్రకటించినప్పుడు మీరు

మానవత్వం

నేను పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ చదివేటప్పుడు, ఒక రోజు బస్సులో యూనివర్సిటీకి వెళుతున్నాను. ఆ రోజు రైబ్రీకి వెళ్ళాలని త్వరగా బయలుదేరాను. బస్ చాలా రద్దీగా ఉంది. లేడీస్ సీట్లన్నీ నిండిపోయాయి. ఒక సీటునానుకుని నిలబడ్డాను. కండక్టరు అందరికీ టిక్కెట్లు ఇస్తూ నా దగ్గరికి వచ్చాడు. మామూలుగా పర్సుతీసి చిల్లర కోసం వెదికాను. పర్సు ఖాళీ! నాగుండె వేగంగా కొట్టుకుంది. రోజూకంటే త్వరగా వెళ్ళాలనే హడావిడిలో, ఎదురుగా బల్లమీద ఆక్కయ్య పర్సు కనబడితే ఒక రూపాయి చిల్లర వేసుకుని బయలుదేరాను. కాని దానికి అడుగున చిరుగుండని చూడలేదు. మళ్ళీ మళ్ళీ వెళుతున్న నన్ను, "త్వరగా తీయండమ్మా" అంటూ విసుగుతో హెచ్చరించాడు కండక్టరు. ఎన్నిసార్లు వెతికినా ఒక్క

పక్కన కూరల బుట్ట ఒకటి పెట్టుకుని కూర్చుని ఉన్న ఒక ముసలి ఆవ్వ అడుగుతోంది. "నెప్పు ఏల్లా, నేనిల్లాను." బొడ్లో దోపుకున్న చిప్లు సంచి తీసింది. "ఒడ్డులే ఆవ్వా, దిగిపోరాను!" యాంత్రికంగా అన్నాను. "ఎందుకు ఏల్లా? నదువు వెదిపోదూ! కారేజీకెల్లు. ఇగో కండక్టరు పట్టు" అంటూ రూపాయి తీసి అతని చేతిలో పెట్టింది. కండక్టరు చిల్లర ఆమె చేతికిచ్చి, టిక్కెట్టు నా చేతిలో పెట్టాడు. ముందు స్టాప్ లో ఆమె దిగిపోయింది. పెద్ద చదువులు చదువుతూ, వివిధ పాషన్లతో తిరిగే ఇంతమందిలోనూ లేని మానవత్వం. కూరలు అమ్ముకుని బ్రతికే ఆ ముసలి ఆవ్వలో ఉంది!! ఆ ఆవ్వని ఆప్పటికీ, ఇప్పటికీ నేను మరిచిపోలేదు. ఎప్పటికీ మరువలేను కూడా!

—పి. దుర్గ

వెళ్ళిపోయేవాళ్ళే. అందరం ఆ రోజు ఒకే డూమ్ లోకి మకాం మార్చేసేం. మర్నాడు తెల్లవారు డూమున మూడు గంటలకి బస్సు నాకోసం గేటు దగ్గరికి వస్తుందని మా మేడం నాకు చెప్పేరు.

రాత్రి ఒంటిగంటకి లేచి, మిగిలిన అమ్మాయిలకి నిద్రాభంగం కలగకుండా నా పనులన్నీ ముగించుకుని, నెమ్మదిగా ఒక అమ్మాయిని లేపి నేను వెళ్తున్నానని చెప్పి బయటికి నడిచేను. నాకు చీకటంటే చచ్చేంత భయం. అందుకని మా హాస్టలు ప్యూనుకి రాత్రే చెప్పేను. నేను బస్సు ఎక్కేవరకు నాకు సాయంగా రమ్మని - అతను సరేనన్నాడు.

అప్పుడు నెమ్మదిగా వెళ్ళి వరండాలో నిద్ర పోతున్న అతన్ని ఏర్పి లేపేను. అతను వెంటనే లేచి నా చేతిలోని సూటుకేసు, బాగ్ అందుకున్నాడు. ఇద్దరం కారేజ్ వైపు నడవడం

భారత్వం

పైసా కూడా పర్సులో లేదు! "ఏమ్మా, దబ్బులు లేకుండానే బస్సు ఎక్కారా? ఒచ్చే స్టాప్ లో దిగి పొండి!" కరకుగా అంటున్నాడు కండక్టరు. నా చుట్టూ కూర్చున్న వారిలో ఎక్కువమంది యూనివర్సిటీలో చదివేవాళ్ళే. కాని, రోజూ నేను ఒచ్చే బస్ కాదు గాబట్టి తెలిసిన వాళ్ళెవరూ లేరు. అయినా ఒకసారి తలెత్తి పరికించి చూశాను. కొందరు హాస్టాస్పదంగా నన్ను చూస్తున్నారు. మరి కొందరు, పరిహాసంగా నవ్వుతున్నారు. "పో సీ లే వ య్యా ఒదిలేయ్, ఆడకూతురు పాపం!" ఇదంతా చూస్తున్న ఎవరో మగ స్టూడెంట్ వెనుక నుంచి నవ్వుతూ ఆరి చాడు. కొందరు నవ్వారు. అవమానం భరించలేక వచ్చే స్టాప్ లో దిగుదామని ముందుకు జరిగాను. "ఎంతకాలాని ఏల్లా?" అని ఓ గొంతు వినిపించింది. ఎవరా అని చూశాను. చైవర్

భయం

ఐది నేను బెంగళూరులో ఉండి బి. యస్ సి ఆఖరి సంవత్సరం చదువుతుండగా జరిగిన సంఘటన. ప్రతి సంవత్సరంలాగే ఆ సంవత్సరమూ డిశంబరు శీలవుల్లో పైనర్ ఇయర్ వాళ్ళకి బోటానికల్ టూర్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టేరు. మానాన్న గారి అనుమతితో నేనూ టూర్ కి బయలుదేరేను. మా క్లాసులో చాలామంది టూర్ కి బయలుదేరేరు కాని, హాస్టలులో ఉండే నా క్లాసుమేట్లు మాత్రం ఒక్కళ్ళూ ఇందుకు ఉత్సాహం చూపలేదు. ఉన్న పదిమంది కూడా - వెలవలు రెండు రోజుల్లో ఇస్తారనగానే వాళ్ళ వాళ్ళ ఊళ్ళకి వెళ్ళిపోయారు.

వెలవులివ్వగానే హాస్టలంలా ఖాళీ అయి పోయింది. నేను, మరో ముగ్గురు జూనియర్స్ మిగిలేం. వాళ్ళు మరో రెండు మూడు రోజుల్లో

మొదలుపెట్టేం. హాస్టలు నుంచి కారేజ్ కి మూడు ఫర్లాంగుల దూరం ఉంటుంది. సగం దూరం వచ్చేసరికి అంతవరకులేని భయం నా గుండెని దడదడలాడించడం మొదలు పెట్టింది. మా ప్యూను బలంగా, ఎత్తుగా, గుబురు మీసాలతో ఎర్రని కళ్ళతో చూడడానికి భయంకరంగా ఉంటారు. హాస్టలులో అమ్మాయిలందరూ 'ఇంతటి పహిల్వాన్ మా హాస్టర్ కి కాపలా ఉంటుంటే ఏ అబ్బాయి మాకేసి కన్నెత్తి చూడగలడు' అని నవ్వుకుంటూ ఉంటారు.

అటువంటి అతను ఆ కారు చీకటిలో నావెనక నడుస్తున్నాడని ఊహ కలిగేసరికి నా కాళ్ళల్లో వణుకు మొదలు పెట్టింది. అలాగే తడబడే అడుగులతో కారేజ్ వరండాలోకి చేరేను. నా వెనకే అతను వచ్చి సూటుకేసు, బాగ్ నా ప్రక్కనే ఉంచేడు. 'ఇంక నువ్వు వెళ్ళు'

అన్నాను - చీకటికన్నా భయంకరంగా కనిపిస్తున్న అశన్ని చూస్తూ. 'ఎందుకమ్మా బస్సు రాసింది వెళ్ళిపోతాను' అని అక్కడే ఉన్న స్తంభానికి చేరగిరిబడ్డాడు.

'చచ్చానురా దేవుడా' అనుకుని నా భయం అతనికి తెలియనియకుండా నేనూ మరో స్తంభానికి అనుకుని నించున్నాను. సహజంగా వాడు చాలా మంచివాడే. ఆ నమ్మకంతోనే రమ్మన్నాను. కాని ఈ చీకటిలో వాడి బుద్ధి వక్రించి నన్నేమన్నా చేస్తే!

నెమ్మదిగా వాడికేసి తిరిగి చూచేను. వాడు ఎందుకో నావైపు తిరిగేడు. ఆ వరండాలో వెలిగే చిన్న రైటుకాంతిలో వాడి మొహం అతి భయం కరంగా కనిపించింది. నా చేతులకి చెమటలు వస్తేస్తున్నాయి. వాడు నెమ్మదిగా లేచేడు. స్తంభాన్ని పట్టుకున్న నా చేతులు బిగుసుకున్నాయి. వాడు నాకేసి వస్తున్నట్లు అనిపించింది. పరిగెడచా

మెట్లమీద కూరిబడ్డాను. ఆ గదికి బయట గదియ పెట్టెస్తే; అంత భయంలోనూ నా ఆలోచనకి నాకే నవ్వు వచ్చింది. పోనీ వెనక్కి తిరిగి ఒక్క పరుగున హాస్టలుకి వెడితే!

ఇంతలో 'ఏందమ్మా బస్సు ఇంకా రాలే' అంటూ పూను బయటికి రావడం. దూరంగా అమ్మాయిల ఆరువులతో బస్సు హారన్ విని ఏంచడం ఒకేసారి జరిగేయి. 'అమ్మయ్య' అని ఊపిరి వీల్చుకొని బస్సు రాగానే అందులోకి ఎక్కేసేను. పూను అందించిన సూటుకేసు తీసుకుని, గబగబా నా పర్పు తెరచి చేతికందిన పదిరూపాయల కాగితంతో వాడిచేతిలో పెట్టేను. పదిరూపాయలు ఇచ్చినందుకు వాడు నోరు ఆవరించి నాకేసి చూస్తుండగానే బస్సు బయలుదేరింది! కాని ఆ క్షణంలో నాకు వాడి విలువ డబ్బుతో వెంకట్టలేనిదిగా అనిపించిందని వాడికేం తెలుసు? నాలో కలిగిన "భయం" సంగతి వాడికేం తెలుసు?

—శ్రీనంద

మోసం

ఇది నా వెళ్ళయిన కొత్తలో జరిగిన సంఘటన. ఆ రోజు నేను విజయవాడ నుంచి ఈస్టుకోస్టులో బైలుదేరి రాజమండ్రి వెళుతున్నాను. మా తమ్ముడు ఫస్ట్ క్లాసు టికెట్ కొని బండి ఎక్కించాడు. సరిగ్గా ట్రెయిన్ కదిలే ముందు అందంగా వున్న పాతిక సంవత్సరాల యువతి చిన్న సూట్ కేస్ తోసహా పెట్లోకి ఎక్కింది; బరువుగా వూపిరి వీల్చుకుంటోంది. ఆ కూపేలో మేము ఇద్దరం తప్ప మూడో మనిషి లేరు. నెమ్మదిగా అవిడతో మాటలు కలిపాను. తను విశాఖపట్నంలో లెక్క రంగ ననిచేస్తున్నానని, పేరు పరిమళం అని, తనకు కలవు ఈ రోజులో అలరని, కరెక్టుగా చెప్పిన ట్రెముకి వెళ్ళకపోతే భర్తకు కోపం వస్తుందని, వచ్చే దారిలో చిన్న యాక్సిడెంటు జరగటంవల్ల ట్రెయిన్ కేవల చెయ్యటం లేటు అయిందని చెప్పింది.

అవిడతో కాలక్షేపం చెయ్యటం కష్టమే అనుకుంటూ పెట్లోంచి డిచ్చెక్ట్ నవల తీసి చదవటం ప్రారంభించాను. తాడేపల్లిగూడెం వస్తోందనగా పరిమళ నమ్మ విలిచి "ఏమండీ! తాడేపల్లి గూడెంలో మా కజిన్ బ్రదర్ ఒకాయన వున్నారు. నేను వెళుతున్నట్లు ఆయనకు తెలిసి స్టేషనుకు

వస్తారు. దిగమని అన్నా చాలాసార్లు తప్పించుకున్నాను. ఇప్పుడేమో దిగటం అసలు కుదరదు. నాకు లగేజ్ ఉందని తెలిస్తే దింపేసి పట్టుకుపోతానంటాడు. చచ్చినట్లు దిగితిరారి నేను. అందుకిని ఒకవేళ అతను వచ్చి అడిగితే ఈ నీలంరంగు సూట్ కేస్ మీదని చెప్పండి. లేకపోతే చాలా ఇబ్బందిలో పడిపోతాను. తర్వాత వచ్చి పెట్టి తీసుకుంటాను. దయచేసి ఈ హెచ్చు చెయ్యండి" అంటూ దీనంగా అర్థించింది. సరే అన్నాను. ట్రైన్ టి. ఏ. గూడెంలో ఆగింది. పరిమళ నమ్మ పెట్టె విషయం మరోసారి హెచ్చరించి దిగి పోయింది. కానీ త్రాగి కిటికీలోంచి ప్లాట్ ఫారాన్ని చూస్తూ కూర్చున్నాను. ఇంతలో నలభై సంవత్సరాల ఆయన పెట్లోకి ఎక్కి 'ఆ నీలంరంగు సూట్ కేసు ఎవరిదండీ?' అన్నాడు. 'నాదే' అన్నాను. అతనే పరిమళ అన్నయ్య అనుకుంటా. సరిగ్గా ట్రైన్ కదిలేముందు ఇద్దరు ఇన్స్ పెక్టర్లు, నలుగురు పోలీసులు పెట్టెలో ఎక్కారు. మళ్ళీ పెట్టెను గురించి అడిగారు. 'నాదే' అన్నాను - పరిమళ పెట్టెకి-పోలీసులకు సంబంధం ఏమిటా అనుకుంటూ: "క్షమించండి ఈ సూట్ కేస్ లో దొంగబంగారం వున్నట్లు మాకు వార్త అందింది. దయచేసి తాళం చేతులు ఇస్తారా" అని అడిగాడు ఒకాయన. నాకు ఒళ్ళు ఒణకటం ప్రారంభించింది. మెల్లిగా పరిమళ విషయం, వాళ్ళ అన్నయ్య విషయం చెప్పాను. "ఇండాక మా అధికారి మస్టీలో వుండి అడిగితే పెట్టె మీదని చెప్పారు. ఇప్పుడు అబద్ధం ఆడతారా?" అని తేకలేళాడు. నిడదవోలులో పోలీసుల హడావుడికి కిటికీ దగ్గర చేరిన జనం "క్లాసుగా కనపడేవాళ్ళే ఇట్లాంటి పనులు చేస్తేది" అని అనటంతో నా తల నిగ్గుతో వారి పోయింది. ఇంక కన్నీళ్ళు ఒక్కచే తరువాయి. పోలీసువారు నామాట నమ్మినట్లులేరు. రాజమండ్రి రాగానే పోలీసువారిచేత మా వారికి ఫోను చేయించాను. చివరికి దేవుడి దయవల్ల, బ్రతికి బయటపడ్డాను. మరి రెండు రోజులకు ఆ పరిమళ అనే అమ్మాయి డి. ఎస్. ఏ గారి సతీమణికి దోకరా ఇవ్వబోయి పట్టుపడిందని, ఆమె చాలా మందిని ఇట్లాగే మోసగించిందని తెలిసినప్పుడు "నయమే, లేకపోతే నేను అధికారుల దృష్టిలో కాళ్ళతంగా అనుమానితురాలిగా నిలిచిపోయేదాన్ని" అనుకున్నాను.

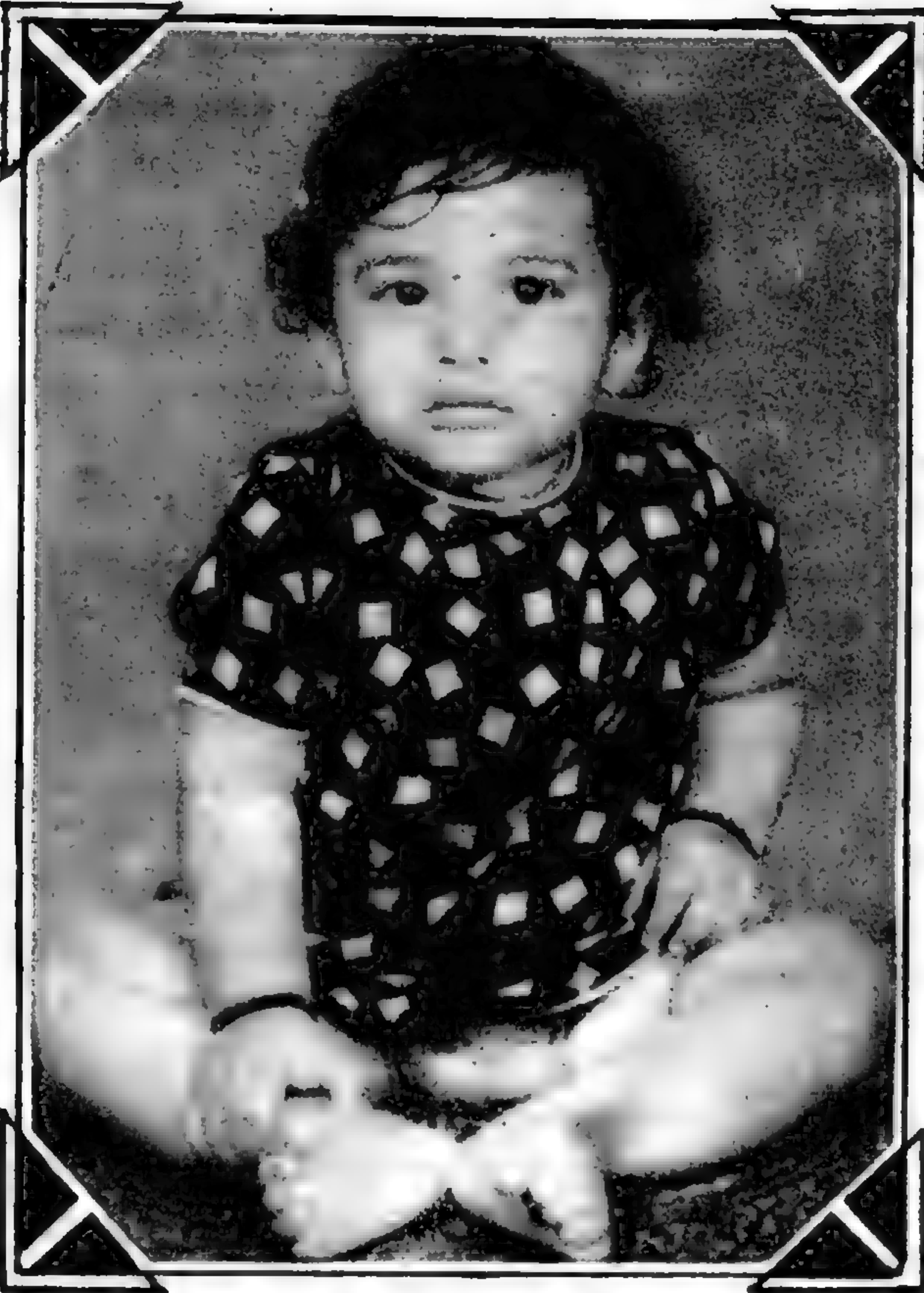
—జొన్నవిత్తుల విజయలక్ష్మి

చావుకుల
శిల్పి

మంటే కాళ్ళు నేలకి అంటుకుపోయినట్లు అయి పోయేయి. గట్టిగా కాళ్ళు మూసుకున్నాను. రెండు నిమిషాలు గడిచేయి. భయం తగ్గింది. నెమ్మదిగా కాళ్ళు విప్పి అటుచూసేను. వాడు ప్రక్క వరండాలోకి వెళ్ళి ఏదో తలుపు తడుతున్నాడు. అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆ గదిలో కారేజ్ డర్వాన్ రాత్రిళ్ళు పడుకుంటాడని. 'అమ్మయ్య' అనుకున్నాను. లేపినందుకు కాబోలు అతను సణుగుతున్నాడు. ట్రైమ్ చూసుకున్నాను. మూడు అయింది. ఇంకా రాని బస్సు కోసం చూస్తూ విసుక్కున్నాను.

ఇంతలో గదిలోంచి వాళ్ళిద్దరూ పకపకా నవ్వుడం వినిపించింది. అమ్మో, ఒకటికి ఇద్దరు తోడయ్యేరా! మళ్ళీ ఇద్దరూ గుసగుసలాడడం వినిపించింది. భయం మళ్ళీ నా వెన్నెముకలోంచి జరజరా ప్రాకింది. మరింక నిలబడలేక వరండా

బి ప్రవీణ (హైదరాబాద్) పుట్టిన తేదీ: 6-1-77
తల్లి పేరు : బి. విఠ్ఠల

ఈ నెల 1-15 తేదీల మధ్య పుట్టిన
రోజులు జరిగే బాలల పోటోల్లో -
ఆ రోగ్యమైన వారిని, ఇదు
పోటోలు ఎన్నిక చేసి, ఇక్కడ
ప్రచురిస్తున్నాము. వీరిలో అందరి
కంటే ఆరోగ్యంగా కనిపిస్తున్న
ఎస్. వి. ఆదిత్యవర్మను

'ఈ పక్షపు-శిశువు'గా నిర్ణయించి,
'పుట్టిన రోజు కానుక'ను పంపు
తున్నాము.

పుట్టిన రాజులు

ఎస్. వి. ఆదిత్యవర్మ (హైదరాబాద్) పుట్టిన తేదీ:
14-1-77 తల్లి పేరు : ఎస్. వి. రాజేశ్వరి

ఆరోదీపిక (వాల్తేరు) పుట్టిన తేదీ: 1-1-77
తల్లి పేరు : డాక్టర్ విమలాదేవి

బిరిరెడ్డి శైలజ (విజాపూరు) పుట్టిన తేదీ:
2-1-77 తల్లి పేరు : బిరిరెడ్డి మణి

ఎ. నవనీతుమార్ (తిరువతి) పుట్టిన తేదీ:
11-1-77 తల్లి పేరు : లక్ష్మీదేవి

యంలో ఆరేడు రింగులు వుంటాయి. ఒక్కోసారి ఒక్కొక్క జాతికి చెందిన కుక్కలకి, ఒక్కొక్క రింగ్ చొప్పున ఇరవై అయిదు రింగులు కూడా వుంటాయి. అక్కడ పోటీ పరిణామ కంప్యూటర్ ద్వారా తెలియజేస్తారు.

మద్రాసులో జరిగిన పోటీలలో 'అప్ ఘన్ హౌండ్' జాతికి చెందిన కుక్క ప్రథమ బహుమతి

జెన్నిటోర్ లండన్ సమీపంలోని హార్డ్వర్క్ మైర్లో 'బోర్డింగ్ కెన్నెల్' అనబడే 'కుక్కల సంరక్షక గృహం' నడుపుతోంది. బయట ఊరికి వెళ్ళేవారు, తిరిగి వచ్చేదాకా తమ కుక్కలని ఆ 'బోర్డింగ్ కెన్నెల్' సంరక్షణలో విడిచి వెళ్ళవచ్చునన్న మాట.

భారతదేశంలోని 'జయపూర్ హౌండ్' జాతి

కుక్కల పెంపకంలో ఊత్సాహం చూపే జెన్నిటోర్

పొందింది. ఆ భ్యాతి నిజానికి ఆ కుక్క యజమానులాలయిన కుమారి జెన్నిటోర్ కి దక్కుతుంది.

ఇంగ్లండ్ దేశస్తులాలయిన జెన్నిటోర్ 'కెన్నెల్ క్లబ్ ఆఫ్ ఇండియా' స్వర్ణోత్సవాలలో పాల్గొనేందుకు ఢిల్లీకి వచ్చింది. అక్కడ కూడా ఆమె 'అప్ ఘన్ హౌండ్' ప్రథమ బహుమతిని అందుకుంది.

తన పదహారవ ఏట నుంచి ఈ పోటీలకు— కుక్కలను పంపుతున్న జెన్నిటోర్-పెన్ ముర్క్, స్వీడన్ మొదలైన దేశాలలో జరిగిన కుక్కల పోటీలలో కూడా ఎన్నో బహుమతులందుకుంది. ఒకసారి - అఫ్రికన్ హౌండ్ జాతి కుక్కలకు జరిగిన పోటీలలో న్యాయనిర్ణేతగా కూడా వ్యవహరించింది. ఆమె వయస్సు ఇరవై ఒక్క సంవత్సరాలు.

కుక్కని తను మరెక్కడా చూడలేదంటుంది జెన్నిటోర్.

గుర్రపు పందాలలాగే, కుక్కల పందాలు కూడా జరుపుతారు. వీటిని 'క్రస్ట్ షో' (Crufts show) అని అంటారు. వీటిలో పాల్గొనే కుక్కలు, ఆయా సంస్థలచే అంగీకరింపబడి వుండాలి.

"కుక్కల్ని పెంచడం అనేది ఒక కళ. వాటిని పెంచడానికి సహనం, వాటిని అర్థం చేసుకునే శక్తి, వీటన్నిటికీ మించి వాటిమీద ప్రేమ, ఎంతో దయ వుండాలి" అంటుంది జెన్నిటోర్.

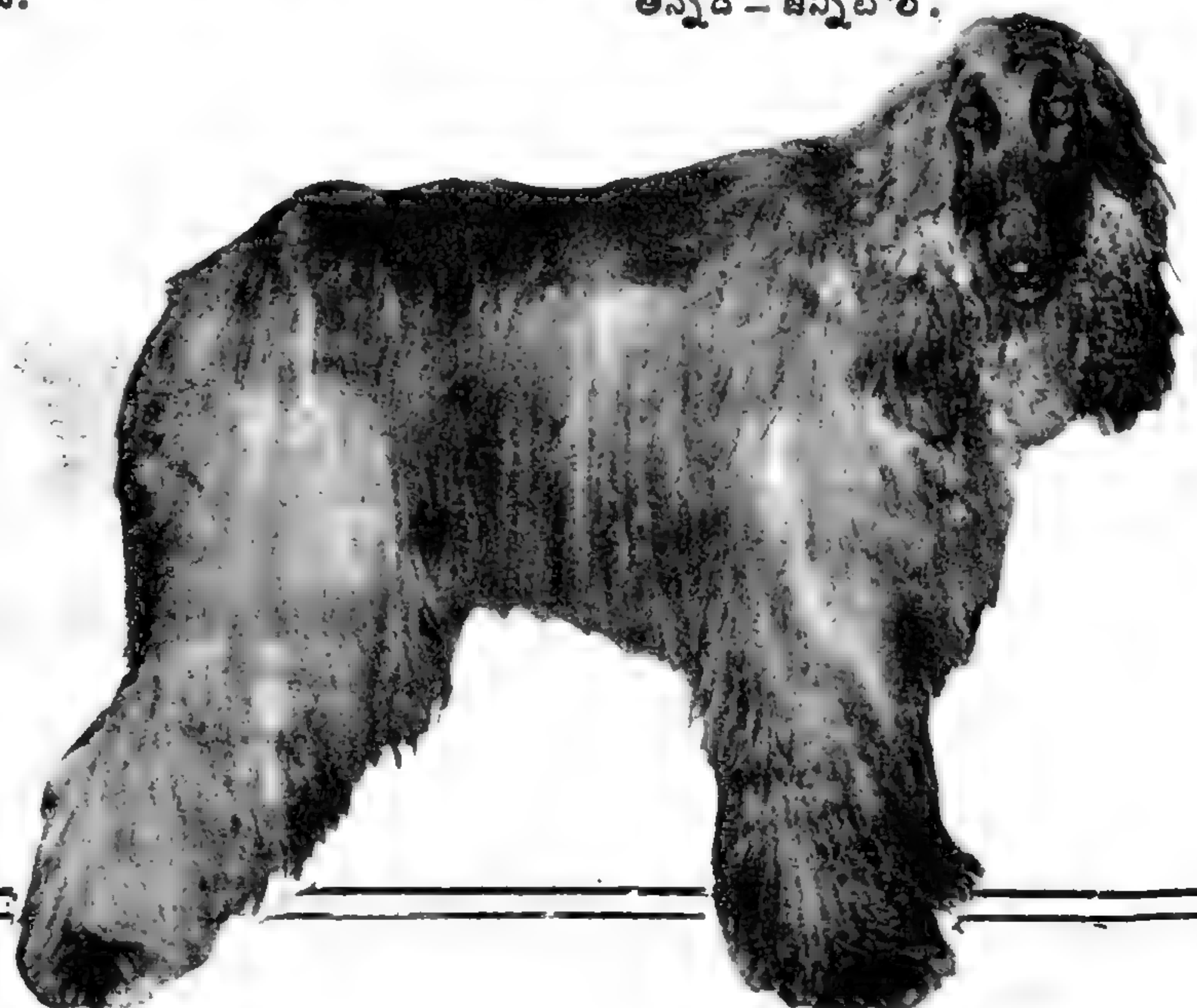
ఇంగ్లండులో జరిగే 'క్రస్ట్ షో'య ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచినవి. "ఎప్పుడైనా వాటికి న్యాయ నిర్ణేతగా వ్యవహరించాలన్నదే నా కోరిక." అన్నది - జెన్నిటోర్. *

సాధారణంగా ఒకటో రెండో కుక్కలు వుండే సరికి 'కుక్కలున్నాయి జాగ్రత్త' అనే బోర్డు మనకి ఎదురవుతూ వుంటుంది. అటువంటిది-అన్ని రకాల కుక్కలు ఒకచోట గుమిగూడినా అటువంటి బోర్డులు కనిపించకపోయేసరికి చూపరులకి ఆశ్చర్యం కలగడం సహజం.

ఈ సంఘటన దీనెంబర్ - మూడు, నాలుగు శేడీలలో మద్రాసులోని 'పెరియార్ తిడర్'లో జరిగింది. మద్రాసు కెనైన్ క్లబ్ వారి అధ్వర్యంలో కుక్కలు పోటీలు జరిగాయి అక్కడ. అందులో నలభై ఆరు జాతులకి చెందిన రెండువందల దెబ్బయి ఏడు కుక్కలు పాల్గొన్నాయి.

'అందాల సుందరి'ని ఎన్నిక చేసే పోటీలలో అందం, శరీరాకృతి, ఆవయవ వుడ్డి చూసి బహుమతి యిస్తారు. కుక్కల పోటీలలో ఆకారం, కళ్ళు, చెవులు, కదలిక పొందికని బట్టి బహుమతి ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

కుక్కల పోటీలు జరిగే స్థలాన్ని 'రింగ్' అంటారు. మద్రాసులో జరిగిన పోటీలలో ఒకే ఒక 'రింగ్' వుంది. ఇంగ్లాండులో ఒకే సమ

క్రిత్రిమిజైన్లలో భారలు రూపొందించే
సన్నిధాన

“ఈ ‘డిజైన్’ చాలా బాగుంది”

“ఆ అంచు చూడండి....ఎంత చక్కగా వుందో”

“ఈ చీర ఎక్కడ కొన్నారు?”

“మావారు తొంటాయి నుంచి తెచ్చారు”
వీటన్నిటికీ చెప్పే సమాధానాలు గర్వంగా

చెబుతుంది ఆ చీర ధరించిన యువతి.

క్రొత్తరకం చీర ఏదయినా కనిపిస్తే ప్రశంసించడం ఆ చీర గురించి ప్రశ్నించడం సహజం. అటువంటి వైవిధ్యం గల రంగు రంగుల సమూహాలను చీరల మీద రూపొందించడంలో - పేరొందిన వనిత శ్రీమతి పన్నాదాస.

ఈసారి ఆమె రూపొందించిన సరిక్రొత్త డిజైను - ‘ఖరీ’ ప్రింటుచీరలు, సల్వార్-

శ్రీమతి పన్నాదాస

కమీజుల గురించి విశేషాలు తెలుసుకుందాం.

1. ఎడమవైపు 'మోడర్' నలుపు తెలుపు రంగుల నల్వార్-కమీజు, ఓడి (స్త్రీలు వైన ధరించే వస్త్రం) ధరించింది. ఆ దుస్తులవైన వున్న ప్రింటు మృదువైన గదులతో సంప్రదాయకమైన నమూనాతో కొంత 'భారీ' వద్దతిని సంతరించుకుని వుంది.

కుడివైపున వున్న అందమైన చీర జేగురు రంగు నలుపు (మరున్ బ్లాక్)-తెలుపు వర్ణ మిశ్రతం. చీర క్రింద భాగం జేగురు రంగులో వుంది. పమిట అంచుమీద కూడా ఆ రంగు వుంది. చీర అంతటా విగలమైన అంచువుంది.

2. ఎడమవైపున వున్న అకువచ్చని ఆర్గండి చీరమీద తెల్లటి ప్రింటు వుంది. సంప్రదాయ బద్ధమైన అంచుతో పమిట నలుపు రంగులో వుంది.

3. నలుపు, వచ్చరంగుల మిశ్రమమైన ఈ చీరలో 'మోడర్' ఎంతో అందంగా వుంది. చీర వైభాగం నలుపు రంగులో వుంది. తెలుపు-బంగారువన్నె బద్దిలు చీర అంతటా వున్నాయి. స్కర్టు అంచు లేక అకువచ్చ రంగులో మామిడి పిండెల 'డిజైన్'తో తెలుపు-బంగారువన్నె కలిగి వుంది.

మంచి దుస్తులనేవి ఖరీదయినవే కానవసరం లేదు. ఆకర్షణీయంగా వుంటే చాలు. కని విని ఎరుగని 'డిజైన్'లతో కన్నులపండుగ చేసే రంగుల హరివిల్లులాంటి రకరకాల దుస్తులతో అలరారే దుకాణం 'కాళింది'. జొంబాయిలో పేరుపొందిన బద్దిల దుకాణం అది. కళావైభవంతో విరిసిపోయి ఆ 'కాళింది'లో పిర్కచినాన్, షిఫాన్, కోటాచీరలు, ఆర్గంజాయి వరసగా ఆమర్చబడి వుంటాయి.

వినూత్న డిజైన్లకి, ఫ్యాషన్ కి మారు పేరయిన 'కాళింది' అంత ప్రాముఖ్యత చెందడానికి కారణం - ఆ సంస్థ స్థాపకురాలు శ్రీమతి పన్నాదాస.

చీరల 'డిజైన్'ల విషయంలో పన్నా ఎన్నో విజయాలను సాధించారు. క్రొత్త క్రొత్త నమూనాలను రూపొందించారు. పేరు పొందారు. ఆయనా ఆమెలో గర్వం కించితు కూడా కనిపించదు.

అతి సామాన్యంగా వుండే పన్నా ఆట

గృహిణిగానూ ఉద్యోగినిగానూ తన బాధ్యతలను ఎంతో చక్కగా నిర్వహిస్తున్నారు. ఆమె మితభాషిణి. ఆమె గురించి అడిగితే "నేనేమీ చదువుకోలేదు. కనీసం మెట్రిక్ కూడా పాసవలేదు. నాకు అద్దకపుపని అంటే ప్రీతి. ఆ విభాగంలో శిక్షణ పొందాను. అంతేకాక అనుభవంతో చాలా విషయాలు నేర్చుకున్నాను" అంటారు పన్నా.

గత ఇరవై ఆయిదు సంవత్సరాలుగా పన్నా-బాతిక్ తదితర అద్దకపు ప్రక్రియలలో పరిశోధనలు జరుపుతూ ఎప్పటికప్పుడు సరికొత్త నమూనాలను రూపొందిస్తున్నారు. ఆమెకి భారత సంప్రదాయ బద్ధమైన నమూనా అద్దకం అంటే ప్రత్యేకమైన అభిమానం.

ఫిన్లే మిల్స్ వారికి మూడు సంవత్సరాల పాటు నమూనాల సలహాదారుగా పని చేసిన పన్నా యితర మిల్లులకి కూడా కొంతకాలం 'డిజైన్'గా పని చేశారు. ఇంకా ఎన్నో ఆధునిక నమూనాలు రూపొందించాలన్న తపనతో స్వయంగా పరిశ్రమని స్థాపించి, రోజుకి యాభయ అద్దకం, ప్రింటు గల చీరలని రూపొందిస్తున్నారు ఆమె.

"ఎప్పటికప్పుడు నమూనాలని మారుస్తూ రంగులని మిళితం చేస్తూ క్రొత్త వద్దతులని రూపొందించడమే డిజైనింగ్" అని నిర్వచిస్తారు పన్నా.

కేవలం చీరల మీద అద్దకాలు, ప్రింట్లు కాకుండా ఎంబ్రాయిడరీల మీద కూడా 'డిజైన్లు' రూపొందిస్తున్నారు పన్నా. చీరల మీద చిత్రాలు చిత్రించడంలో కూడా ఆమె నిపుణురాలు.

ఫిన్లే మిల్స్ వారి చీర పమిట మీద, ఆమె చిత్రించిన మీరాబాయి శ్రీమతి పన్నాదాసకు ఎంతో ఖ్యాతి తెచ్చిపెట్టింది. ఐతే, తనకి కీర్తిని ఆపాదించే 'డిజైన్' మాత్రం తనింతవరకు రూపొందించలేదనే ఆమె భావన. అందుకోసమే ఆమె కృషి.

—చాయా ఆర్య

“గొంతు తియ్యగా వుంటుంది.”

ఆ మాట ఎవరైనా చెప్పినా, ఏ వుస్తకంలో నైనా చదివినా నాకెంతో సవాల్ చేసింది. వివటానికి దాగున్నంతమాత్రాన తియ్యగా వున్నట్లేనా?

కాని....ఈ రోజు ఆ మాటకు ఆసరైన అర్థం రాగా ఆ గొంతు వినిపించింది.

ఆ కంఠంలోని మాధుర్యానికి మనసు పరవశించింది.

ఇంకా ఇంకా మాట్లాడితే దాగుంటుందనిపించింది. కాని....నేనొక బాధ్యత గల ఉద్యోగిని. ఆ కోమలకంటి ఒక పెరిపోన్ ఆపరేటర్.

ఎన్నిసార్లు డయర్ చేసినా నాకు కావాలి

నెంబరు రాక రాంగ్ నెంబరు రావటంతో పెరిపోన్ ఆపరేటర్ సహాయం కోరవలసి వచ్చింది.

మొదటిసారిగా ఆ గొంతు పెరిపోన్ లోంచి వింటేకాని...మాటల్లో తేనెదారటం. పాటల్లో అమృతం వలకటం వంటి మాటలకు అర్థం తెలియలేదు.

అప్పట్నుంచి నాకు కావాలి నెంబరు డయర్ చేసుకోవటం మానేసి తప్పనిసరిగా ఆమెను ఆడగటం మొదలుపెట్టాను.

ఎంతో ప్రయత్నం మీద ఆ రోజు ఆమె పేరు తెలుసుకోగల్గాను.

“ఏమిటీ మధ్య మీరు కొత్తగా కనిపిస్తున్నారు” ఉషారుగా ఇంట్లోకి అడుగుబెట్టిన నన్ను పరీక్షగా చూస్తూ అన్నది రాణి.

గతుక్కుమన్నాను. “అబ్బే! ఏం లేదే” నా మాట తడబడింది.

“ఏదో వుంది. నాకు చెప్పకుండా మీరు దాస్తున్నారు” దబాయించింది.

“అవును. ఒక విశేషం వుంది. చెప్పనా?” అత్రంగా ముందుకు జరిగింది.

“మనం వారం రోజుల్నుంచి ప్రొద్దున్నే వెళ్ళి రాత్రికి వస్తున్నాము. ఒకళ్ళని ఒకళ్ళు పరికరించు కొనే తీరుదాటు కాని....కబుర్లు చెప్పుకొనేందుకు కాస్త టైము కాసి దొరకటం లేదు. కాస్తేవు పోన్ లోనైనా మాట్లాడదామంటే ఆసీను అవర్సులో పోన్ చెయ్యటం విషేదించావు కదా! అలాంటిది, ఈ అందమైన సాయంకాలం మనమింత తీరికగా దగ్గరగా వున్నందుకు నాకెంత ఆనందంగా వుందో ఏకలా చెప్పను రాణి!” రాణిని దగ్గరకు తీసు

మగజాతికి మరోపేరు

“ప్రేయజ్ఞ”

కుంటూ అన్నాను.

“సరేంది సరసం! ఇంకా ఏ గొప్ప సంగతో చెబుతారనుకున్నాను.” దూరంగా జరుగుతూ అన్నది.

“ఈ రోజు నుండి నాకు నైట్‌డ్యూటీ” గుర్తు చేస్తున్నట్లుగా అన్నది.

“ఏకేమిటి నాక్కూడా నైట్‌డ్యూటీయేగా! ఈ వారం రోజులు నిన్ను అపీసువరకు భద్రంగా దింపే బాధిగార్హిని.” కొంచెం కోపంగా అన్నాను.

మెత్తగా నవ్వింది రాణి.

“తాళికట్టాక తప్పుతుందా? పోనీ ఉద్యోగం మానెయ్యనా?”

నెలకోసారైనా ఈ మాట అనకుండా వుండదు.

“ఏకిష్టం లేకపోతే మానెయ్య” ననుగుతు న్నట్లు అన్నాను.

“మానేసి ఇంట్లో పూర్వే కూర్చోవటమేగా.

మానెయ్యను రెండి!” నవ్వుతూ అన్నది.

రాణి ప్రతిమాటా చిరునవ్వుతోనే మాట్లాడు తుంది. ఆ నవ్వువల్ల రాణి కళ్ళు అందంగా మెరుస్తాయి.

మా ఇంటికి ఒక పల్లాంగు దూరంలో రాణి పని చేసే ‘రెలిఫోన్ ఎక్స్‌చేంజ్’ వుంది. తనకు నైట్‌డ్యూటీ వున్నప్పుడు తోడుగా వెళ్ళి రాణిని దింపి, నేను వెకండ్‌షో నినిమాకు వెళ్తాను. తరుచూ ఆలా జరుగుతూనే వుంటుంది.

మర్నాడు నేను అపీసుకు వెళ్తూనే ప్రమీలకు డయర్ చేశాను. రిసీవర్ చేతిలోకి తీసుకున్న శబ్దం విని ‘హలో’ అన్నాను ఆశ్రంగా.

‘హలో ఏం కావాలి?’ అవతలి వ్యక్తి గొంతు వింటూనే పీరసపడిపోయాను.

“ప్రమీలగారు లేరా?” గొంతు పెకలించు కొని అన్నాను.

‘సారీ! అవిధకి వారమంతా నైట్‌డ్యూటీ!’ రిసీవర్ని నెమ్మదిగా హుక్ మీద పెట్టేశాను.

ఆ సాయంత్రం ప్రమీల గురించి రాణిని అడుగుదామనుకొని మానేశాను.

ఈ ఆడవాళ్ళు ఎంత త్వరగా అభిమానాలు పెంచుకుంటారో, అంత త్వరగా అనుమానాలు పెంచుకుంటారు.

అందుకే మౌనంగా వూరుకున్నాను. అదీగాక ప్రమీల సంగతి నాక్కొక్కడికే పరిమితం కావాలన్న కోరిక కూడా వుంది.

ఆ వారం రోజులు ఉత్సాహాన్ని ఎవరో వూదేసినట్లుగా నీరసపడిపోయాను.

“ఏమిటి మధ్య మీరు డర్గా వుంటున్నారు” కాఫీ ఇచ్చి నన్ను నఖశిఖ పర్యంతం పరీక్ష చేస్తూ అడిగింది రాణి.

‘ఏమీ లేదు.’ మౌనంగా కాఫీ అందుకొని తాగాను.

[రోజుజ్ఞానం - సమాధానాలు]

1. ప్రాన్స్‌లోని మోడెన్ అన్న పూరు దగ్గర డిసెంబర్ 12, 1917 న నైనికుని తీసుకు వెళుతున్న రైలు — పట్టాలు తప్పుడంతో 550 మంది చనిపోయారు. అంతకన్న మోరమైన ప్రమాదం మార్చి 12, 1944న సారెర్నోలో జరిగింది. 512 మందిని పొట్టన పెట్టుకున్న ఈ రైలు ప్రమాదం వంటిది—చరిత్రలో అంతకు ముందు ఎన్నడూ జరగలేదు. పొడవైన సొరంగం గుండా రైలు ప్రయాణం చేస్తూండగా ఇంజన్ అగిపోయింది. సొరంగంలో లింగించిన కొద్ది ఆక్సిజన్‌నూ ప్రయాణికులు ఎంతసేపు పీల్చ గలరు? ఆ ఆక్సిజన్ కూడా అయిపోవడంతో ఊపిరాడక, ఒడ్డున పడి కొట్టుకున్న చేపల్లా విల విలలాడుతూ ప్రాణాలు విడిచారు ప్రయాణికులు.

2. అంగకర్‌వత్ గుడి, కంబోడియాలో వుంది. వైశాల్యం 402 ఎకరాలు.

3. మైకలేంజిలో అనే ఇటలీదేశస్తుడు. ఆయన చిత్రకారుడే కాక శిల్పి కూడా. తన గురించి చెప్పుకునేటప్పుడాయన తను మొదట శిల్పినని ఆ తరువాత చిత్రకారుడిననీ అంటారు. ఆయన చెక్కిన శిల్పాలలో ప్రసిద్ధిగాంచినవి ఏయటా. దేవిద్, మోసెస్, రాత్రి - పగలు (దే అండ్ నైట్), నూర్యోదయం (దాన్) మొదలైనవి. అరు వేల అడుగుల విస్తీర్ణంగం నిల్వైన ఛానల్ ఉపరి

భాగం ఆయన చిత్రాలతో అలరారుతోంది. నిల్వైన ఛానల్ వేదిక వెనుకని అలంకరించిన ‘లాప్ట జర్నమెంట్’ ఆయన చిత్రించిన చిత్రాన్నిటిలో గొప్పదిగా పేర్కొనబడుతోంది.

4. దక్షిణాఫ్రికాకి చెందిన క్రిస్టియన్ బెర్నార్డ్. 1967వ సంవత్సరంలో.

5. కొన్ని వందల లక్షల నక్షత్ర సముదాయంతో ఏర్పడిన దానినే ‘పాలదాట’ లేక ‘మిర్కి వే’ అంటారు. వీటి కాంతి ఆకాశం నుండి వచ్చే నదీ ప్రవాహంలా వుంటుంది. పాశ్చాత్యులు మిర్కి వే అని పిలిచే దాన్నే మన పూర్వీకులు ‘ఆకాశగంగ’ అని పేరు పెట్టి, దానికి ఎన్నో కథలు చెబుతారు. ఈ ఆకాశగంగ లోని ఒక భాగమే భూమి మీద ప్రవహించే గంగ అని కూడా ఒక కథ ప్రచారంలో వుంది. మైలికలు తిరిగినట్లుండే ఈ ‘మిర్కి వే’ ఒక స్థిరమైన వేగంతో తిరుగుతూ కాంతి వుంజాల్ని విరజిమ్ముతూ వుంటుంది. పదివేలమైళ్ళ వేగంతో ప్రయాణం చేసే రాకెట్‌లో ఈ చివర వున్న సూర్యుడి దగ్గర్నుంచి ఆ చివర వున్న ప్లాటో గ్రహం దాకా ప్రయాణం చెయ్యడానికి నాలుగు సంవత్సరాల రెండునెలలు పడుతుంది; ‘పాలదారి’ (మిర్కి వే)లోని ఒక చివరినుండి మరో చివరకి ప్రయాణం చెయ్యడానికి అరవై ఏడు కోట్ల సంవత్సరాలు పడుతుంది!

6. అనకొండ. తెలుగు పేరులా వుంది కదూ.

కానీ యిది మన దేశంలోని పాము కాదు. దక్షిణ అమెరికాలో కనిపించే ఈ పాము పొడవు 37½ అడుగులు!

7. చెకొస్లోవేకియా రాజధాని ప్రేగ్‌లోని స్త్రాహూ స్టేడియం. ఈ స్టేడియంలో రెండు లక్షల సరిభయవేలమంది ప్రేక్షకులు ఎటువంటి యిబ్బంది లేకుండా పోటీలు తిరికించవచ్చు.

8. దక్షిణ అమెరికాలోని అమెజాన్‌నది. పొడవు 4,195 మైళ్ళు.

9. తెల్లిపాకర్. ఆ స్ట్రేలియాకి చెందిన కోటీశ్వరుడు. క్రికెట్ చరిత్రలో యంతవరకు అమలులో వున్న నిర్దాంతాలన్నిటిని చేదించి దాదాపు ఏలైమంది ఆ రికేరిన అటగాళ్ళని అరివ్యయ ప్రయాసలతో కూడగట్టుకుని వెలుగు విరజిమ్మే దీపాల మధ్య రాత్రిపూట ఈ పోటీలని ప్రారంభించడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. పాకర్ ఆస్ట్రేలియాలోని ఒక రెలివిజన్ సంస్థకి అధిపతి. అతననుసరించే పద్ధతి చెల్లదంటూ కొందరు అతని మీద కేసు పెట్టారు. ప్రస్తుతం కోర్టులో సాగుతున్న ఆ కేసు అట్లా వుండగా అతని ‘అటగాళ్ళు’ పోటీలకి నిర్దమవుతున్నారు. అతని పేరిటనే ఈ పోటీలకి ‘పాకర్’ సీరీస్ అని పేరు వచ్చింది.

10. స్టార్‌రీ. ఇంగ్లండు దేశస్తుడు. 1884లో కనిపెట్టాడు.

“ఈ మధ్య ఒక విశేషం జరిగింది చెప్పనా?”
కుతూహలం రేకెత్తించే గొంతుతో అన్నది.

“ఏమిటి?” ఈసారి ముఖావంగా వుండలేక
పోయాను.

“ఎవరో ఒకతను రోజూ పోను చేసి
నా గొంతును తెగమెచ్చుకుంటున్నాడు. పోనోలోనే
పాటలు పాడమంటాడు.” అతని మాటలు
గుర్తొచ్చినట్లున్నాయి. నవ్వుకుంటూ అన్నది.

“ఎవరతను?” కంగారుగా అడిగాను.
అప్పటికే నాకు చెమటలు పట్టాయి.

“ఎవరో మధవరావు రెండో” జవాబు
చెప్తూనే.... “అదేమిటి అలా అయిపోయ్యాడు.”
తన చీరకొంగుతో నా నుదుట చెమటను తుడుస్తూ
అన్నది.

“మీరు ఇలాంటి కేసు ఎప్పుడైనా విన్నారా?”
ఒరగా నన్ను చూస్తూ అన్నది.

“లేదే....అయినా నాకిలాంటివి ఇంట్రిస్టు
వుండవు. కాకపోయినా తీరుబడి వుండదు”
అంటూనే బాక్రూమ్లోకి దూరిపోయాను. అప్పుడు
గాని నేను ఈవిరి పీల్చలేకపోయాను. నేను
ప్రమీలతో మాట్లాడే విషయం రాణీ పనిగట్టిందా;
లేక ప్రమీలే మాటల మధ్యలో ఎప్పుడయినా
చెప్పిందా; కాకపోతే నిజంగా ఆ మధవరావువెవరో
రోజూ రాణీకి పోను చేస్తున్నారా; ఎటూ తేల్చుకో
లేకపోయాను.

కాని....ఆ మధవరావు గాడు రాణీని
మెచ్చుకుంటున్నాడని తెలియగానే నా గుండెలో
నన్నని మంట బయల్దేరింది.

✱

నా ముందున్న టేబుల్ మీద పోను చూడగానే
అప్రయత్నంగా ప్రమీల గుర్తుకొచ్చింది. వెంటనే
దయల్ చేశాను.

‘హలో....’ మృదువైన ఆ మధురస్వరం
వినగానే.... ‘హలో నేను మధుసూదన్ని
మాట్లాడుతున్నాను. కులాసానా!’ ఉత్సాహంగా
అన్నాను.

అలా అయిదు నిమిషాలు ప్రమీలతో మాట్లాడ
గానే నాకు కొత్త కత్తి వచ్చినట్లుగా వుంది.
ఉత్సాహంతో మనసు ఉరకలు వేస్తున్నట్లుగా
వుంది.

ప్రమీల మాటలు మంచి ట్రానిక్‌లాగా బలాన్ని
యివ్వగలవని నాకు అర్థమయింది.

ఎటువంటి అభ్యాసమూ లేకుండా అరేళ్ళు వసి
వయసులోనే అందరినీ తన గాన మాధుర్యంతో
ఆకట్టుకుంది ఒక అమ్మాయి - ఆమె పేరు శైలజ.

గాయని శైలజ

ఆ తరువాత ఆ అమ్మాయి ఎవ్వో కచేరీలో
పాడింది. బాగా పాడగలదన్న పేరూ తెచ్చుకుంది.
అంత చిన్నవయసులోనే అందరినీ ఆకర్షించిన ఆమె
పాట వివాలన్న కుతూహలం వాకు కలిగింది.

అందులో ప్రముఖ గాయకుడు ఎస్. పి.
బాలసుబ్రహ్మణ్యంతో కలిసి పాడుకోదనగానే
బీరారణంగా అందరికీ కలిగే అనల్లే వాకూ
కలిగింది. వారాగే అందరి కళ్ళూ రంగవల్లం
మీదే వున్నాయి. ఒక ప్రముఖ గాయకుడితో కలిసి
పాడే అవకాశం అంత చిన్నవయసులో కలగడం
ఆ అమ్మాయి అదృష్టం. ఇంతకీ ఎవరా శైలజ?....
ఎట్లా వుంటుంది?..అన్న ప్రశ్నలు ఉదయించాయి.

ఇంతలో నవ్వుగా, అమాయకత్వాన్ని వెదజల్లే
చూపులతో స్టేజీ మీదికి వచ్చింది ఆ అమ్మాయి.
బంగారువన్నె జరీగల లేత గులాబి రంగు పావడా,
దానిమీదకి నరిపోయే ముదురు గులాబి రంగు
బాక్రూ-రంగుంది. ‘ఆ అమ్మాయి శైలజ’ అని
తెలియగానే ఆకృత్యపోయాను.

సంగీతం ప్రారంభమయింది. శైలజ పాట
ప్రారంభించింది. అతి మనోహరంగా ఏ మాత్రం
అలవట లేకుండా నవ్వుగా, చక్కగా, కమ్మగా
పాడుకోదా చివ్చారి.

కార్యక్రమం పూర్తి కాగానే అభినందించడానికి
వెళ్ళాను. సిగ్గు దొంతరలు ఆ అమ్మాయిని విడిచి
పెట్టేమో అనిపించింది. గాత్రసంగీతం తనకెట్టమని
లయతో కూడిన ఏ పాటయినా వినగానే వెంటనే
ఆ పాట అందుకోగలవని — చెప్పే శైలజ సంప్ర
దాయబద్ధమైన సంగీతంలో ఎటువంటి క్షణ
పొందలేదు. అయినా గాత్రీయ సంగీతానికి దగ్గరలో
వున్న ఎలాంటి పాటయినా మలభంగా పాడగలదు!
అనేక సంగీత పోటీలలో పాల్గొని ఎవ్వో బహుమతులు
కూడా పొందింది.

శైలజలోని ‘గాయని’ని గుర్తించి ప్రోత్సాహ
మిచ్చిన మనక — ఆమె అన్నగారైన బాలసుబ్రహ్మ
ణ్యునికి దక్కుతుంది. అన్నగారితో కలిసి-శైలజ
అనేక కచేరీలలో పాల్గొన్నది.

స్టేజీ మీద పాడుతున్నప్పుడు ఎక్కడా అనహ

జమైన ముఖ కవళికలుగావి. చేతులు కదల్చడం
గావి ఆ అమ్మాయిలో వాకు కనిపించలేదు.

‘మాధు’ తెలుగు చిత్రంలో పాడడంతో-
శైలజ సినిరంగ ప్రవేశం కూడా చేసింది. ప్రస్తుతం
ఆమె వెల్లూరులోని అమెరికన్ బాప్టిస్ట్ మిషన్ ఉన్నత
పాఠశాలలో కొమ్మిదన తరగతి చదువుతోంది.
ఆమె వయసు పదమూడేళ్ళు! డాక్టర్ కావాలని
తన ఆశయం! ‘కానీ వరీక్షల నమయాల్లో పాట
కచ్చేరీలు రావడం వల్ల తప్పనిసరిగా వరీక్షలు మానె
య్యారని వస్తోంది’ అంటుంది ఏచారంతో శైలజ.

తన గురించి అడిగితే-సిగ్గుతో ముకుళించుకు
పోయే శైలజలో బాలికాంపు గాయనిగా రాణించ
డానికి తగిన కత్తిహమయ్యలు చాలా కనిపిం
చాయి వాకు. —క. కు

రెండు రోజులు గడిచాక ఎందుకో ఆ ప్రశ్న రాణిని అడగలనిపించింది.

“మళ్ళీ ఆ మాదవరావుగారు ఎప్పుడైనా ఫోన్ చేశారా?” సాక్స్ తొడుక్కుంటూ అడిగాను.

“అయనకది అలవాటయిపోయింది” ఒకసారి నా ముఖంలోకి చూసి నెమ్మదిగా నవ్వి బూట్లు పాలిష్ చూస్తూ కూర్చుంది.

నాకు ఒళ్ళంతా నిప్పువేగ తగిలినట్లు మండి పోయింది.

అతనికి మాట్లాడటం అలవాటయిందనకపోతే తనకే మాదవరావుతో మాట్లాడందే తోచ దనయ్యగా.... విసురుగా రాణి చేతిలోంచి బూట్లు లాక్కున్నాను. అబ్బి! ఈ ఆదవాళ్ళు. నిజంగా వీళ్ళను నమ్మటమంత బుద్ధితక్కువ పని ఇంకోటి లేదు. నా తల పగిలిపోతున్నది. అవే శంతో నా ఒళ్ళంతా వేదెక్కిపోయింది. ఇంకొక్క ఊణం కూడా రాణి ముందు వుండలేక, వెళ్తున్నా ననైనా చెప్పకుండా కోపంగా స్కూటరు స్టార్డు చేశాను.

అసీసులో పని కూడా సరిగ్గా చెయ్యలేక పోయాను. ఆరోచనతో వేగిపోతున్న నేను ఫోన్ మోగటంతో ఉలిక్కిపడి రిసీవర్ చేతిలోకి తీసు కొని యదాలాపంగా ‘హలో’ అన్నాను.

“హలో! నేను ప్రమీలను మాట్లాడు తున్నాను.” ఆ ఆమృతరురిలో మునిగి పోయాను. మనసుకి శరీరానికి కూడా నిలం వచ్చి నట్లయింది.

“ఏమిటి! కబుర్లు చెప్పండి” ఉషారూగా అన్నాను.

“కబుర్లంటూ ప్రత్యేకంగా ఏమీలేవు కానీ.... మనిద్దరం ఇంత మంచి స్నేహితులం ఆయ్యాక ఇంకా కలుసుకోకపోవటం నాకేం నచ్చలేదు.” ఉపోద్ఘాతంగా అన్నది.

మగవాణ్ణి....నేను అనార్మిన మాటలు ఆ అడపిల్లి అంటున్నందుకు నాకు చిన్నతన మనిపించింది.

“చెప్పండి. ఎక్కడ కలుసుకుందాము? నేనే మిమ్మల్ని ఎప్పట్నుంచో అడుగుదామనుకుంటు న్నాను. కానీ....మీరెమయినా అనుకుంటారేమో నని....” మాట మధ్యలో ఆపేశాను.

“అబ్బే. ఇందులో అనుకోవటానికి

ఏముందండీ! ప్రతి కథకీ ఏదో ముగింపు వుంటుంది గదా! మీరు మొదలుపెట్టిన కథకి ముగింపు నేను చెబ్దామని....అవునూ మనం కలుపు కోవటం ఎక్కడో ఎందుకు? నేను మీ ఇంటికి రాకూడదా?” ఆరోచనలో పది మాట్లాడలేదు నేను.

“మిమ్మల్ని మా ఇంటికే ఆహ్వానిద్దామంటే” నెమ్మదిగా అని అగిపోయింది.

“నేను మీ ఇంటికి ఎందుకు రెండి” మొహమాట పడ్డాను.

“ఎవరం ఎవరింటికి వెళ్ళొద్దు. ఏదైనా పార్కులో కలుసుకుందామా?” నవ్వుతూ అన్నది.

“అః అలాగే....చిల్డ్రెన్స్ పార్కు అయితే బాగుంటుంది కదూ!” నవ్వుతూ అన్నది.

“అవును. ఆక్కడున్న ఏనుగుబొమ్మ దగ్గర మీరు రోజూ పువ్వు పట్టుకొని నుంచోండి. నేను వచ్చి కలుస్తాను.” మంచి స్లాను తట్టించన్న ఆనందంతో అన్నాను.

“మంచి అయిదీయ! నేను మీరు చెప్పినట్టే వస్తాను. మరి....మీరు ఎలా కవిస్తారు? చేతిలో ఏం పట్టుకొని వస్తారు?” అల్లరిగా నవ్వి నట్లయింది. మన మాటలు మనకే తిప్పి కొట్టటంలో ఈ ఆద వాళ్ళు ఎంత సమర్థులు! నేనూ ఎర్ర గులాబి పువ్వు పట్టుకొని వస్తాను. మర్చిపోకండి. ఈ సాయం కాలమే కలుసుకుందాము” ఫోన్ పెట్టేయటోతూ అన్నాను.

“ఓ. కే. థాంక్స్....” ప్రమీల ఫోను పెట్టేసింది.

ఆ సాయంత్రం ఆనందంగా ఈర వేసు కుంటూ ఇంట్లోకి అడుగు బెట్టిన నేను ఆవేదన మూర్తీభవించినట్లు విర్లిప్తంగా కూర్చున్న రాణిని చూసి గతుక్కుమన్నాను. మా పెళ్ళయిన ఈ ఏడాది నుంచి రాణి అంత నిరుత్సాహంగా వుండటం చూడలేదు.

“ఏమిటి రాణి ఆలా వున్నావ్? ఒంట్లో బాగోరేదా?”

“మనసు బాగోరేదు.”

చటుక్కున నాకు మాదవరావు గుర్తుకొచ్చాడు. వాడేదైనా హద్దుమీరి అన్నాడేమో....

“ఎందుకు బాగోరేదు? అసీసులో ఏదైనా గొడవలాచ్చాయా?”

లేదన్నట్లు తలూపింది.

“ఏమండీ!” కానీ ఇస్తూ పిల్చింది. ఏమి టన్నట్లు చూశాను.

“ఈరోజేమిదో నాకు డర్గా వుంది. కావేపు అలా పార్కులోకి వెళ్ళి కూర్చుందామా?” బూట్లు చిక్కు తీసుకుంటూ అడిగింది.

“పార్కుకా.... సారీ రాణి! ఈ రోజు కొంచెం పనివుంది” మరోసారి పొడర్ రాసు కొని....తొంగి చూస్తూన్న తెల్ల వెంట్రుకలను పీకి పారేసి క్రద్దగా తల దువ్వుకున్నాను.

“రేపెల్దాము” వ్రే చేసుకుంటూ అన్నాను.

“రేపా! రేపు మీకు బాగుందేమో... అయినా మీరు ఇప్పుడెక్కడికి? వెంటు పూసు కొని తయారవుతున్నారా?” కోపంగా అన్నది రాణి.

“రేపు తప్పకుండా వెల్దాము. ఈ రోజొక ప్రెండుని అర్దెంటుగా కలుసుకోవాలి.” మరో మాటకి అవకాశం ఇవ్వకుండా చంగున స్కూట రెక్కి స్పీడ్ పెంచాను. నేను ప్రమీలను కలుసు కోవాలనుకుని అంత హడావుడిగా బయల్దేరటం నా వాహనానికి అంత ఇష్టం లేనట్లుంది. చైరు పంక్చరయింది. నేను విసుక్కుంటూ, చిరాకు పడుతూ ఇంకో చైరు వేసుకుని, పంక్చరుపడ్డ చైర్ని వదుక్కుపోపులో ఇచ్చేసి ఆదరా బాదరా పూలకొట్టు దగ్గరికొచ్చి ఒక అరవిచ్చిన రోజాని కొని ఆశ్రంగా పార్కులోకి వచ్చి స్కూటరు పార్కు చేశాను.

గబగదా అడుగులేసుకుంటూ ఏనుగు బొమ్మ దగ్గరకు నడిచాను. రోడ్ కలర్ చీరలో రోజా పువ్వు పట్టుకొని నుంచున్న అందమైన యువతిని దూరాన్నించే చూశాను. ఇంకొంచెం వేగంగా ముందుకెళ్ళాను.

నా చేతిలోని గులాబీని చూసి నన్ను గుర్తు పట్టినట్లు నెమ్మదిగా అందంగా నవ్వింది నా రాణి- ప్రమీలా రాణి. ఆ నవ్వులో అడ మనసు. మగబుద్ధి స్పష్టంగా కన్పించాయి నాకు. నా చేతిలోని పువ్వు ఎప్పుడు జారిపోయిందో ‘నేను.... నేను....’ తత్తరపాటుగా అన్నాను.

“మీరెవరో నాకు తెల్చు.” వేలితో చూపిస్తూ ముదావంగా అన్నది. ఆమె చూపించిన వైపు చూశాను. పువ్వు నుంచి పువ్వుకు తిరుగుతున్న కుమ్మెద.

విడుగులు ఎందుకు

-వి.మాలిని

పక్కా:

రంగ తెలుసుకోవాలంటే ఆ డాక్టర్ను మీరు సంప్రదించవచ్చు."

"అనుమానం పెనుభూతం"

ప్రభుత్వంలో ఉన్నత పదవిని అలంకరిస్తూ, మంచి పలుకుబడిగల కమలవాదన్ గారి గారం కూతురు అనిత. ఆమె సాంఘిక శాస్త్రంలో పట్ట బిరుదులు. అంతేకాదు. సాంసారిక జీవితం మీద పెక్కుపరిశోధనలు జరిపి, సమస్యలతో సతమతమైన అనేక కుటుంబాలకు పరిష్కార మార్గం చూపి-వారి జీవితాల పునర్వికాసానికి కృషి చేసిన వనిత-అనిత.

ఆమెను చూడడానికి వసంతన్ అనే ఆశమా, అతని తలిచండ్రులూ వచ్చి వెళ్ళారు. వసంతన్ వ్యవసాయ శాఖలో డాక్టర్ పట్టా పొంది ఉన్నత పదవిని నిర్వహిస్తున్న అధికారి.

కాబోయ్యే వరునికి, తన కూతురి పెనుకటి జీవితం తెలిసి వుండటం ఎందుకైనా మంచిది- అన్న సదుద్దేశంతో అనిత తండ్రి, వసంతన్ ఇంటికి ఒక ఉత్తరం వ్రాచాడు.

"అనిత విదేశాలకు వెళ్ళడానికి క్రితం, వదలెట్టు తిని, చిత్తస్వాదీనం కోర్చింది. ఐతే, మానసిక వైద్య నిలయంలో చికిత్స పొంది తొందరబోనే కోలుకుంది. దీన్ని గురించి సవివ

వసంతన్, వక్రైత అతని తండ్రి రామ స్వామి - ఆ డాక్టర్ను కలుసుకుని వివరాలు అడిగాడు. అటుపైన బాగా ఆలోచించిన తర్వాతే పెళ్ళికి సంపూర్ణ అంగీకారం తెలియజరిచాడు.

అనిత - వసంతన్ ల వివాహం వైభవంగా జరిగింది. వాళ్ళ జీవితంలో ఐదేళ్ళు అష్టాదంగా దొర్లిపోయాయి. ఇద్దరూ విల్లల తల్లి అయింది అనిత.

వసంతన్ తమ్ముడు డాక్టర్. అతని పెళ్ళికిని అనిత, వసంతన్ వేరొక వూరికి వెళ్ళారు.

పెళ్ళికి వచ్చిన ఒకరిద్దరు డాక్టర్ మిత్రులతో కలుపు చెప్పుకుంటూ వుండగా - మాటలమధ్యలో అనిత ఆరోగ్య ప్రస్తావన వచ్చింది.

దాని పర్యవసానంగా - వసంతన్ వెంటనే అనితను వైద్య పరిశోధనకై ఆ వూరి ప్రఖ్యాత మనస్తత్వ వైద్యుని వద్దకు తీసుకుని వెళ్ళాడు. "సావధానంగా పరిశోధనలు జరపాలంటే అనిత కొన్నాళ్ళు ఇక్కడ ఉండాలి" అని సఖిహ యిచ్చాడు డాక్టర్. అందువల్ల అనితను అక్కడే నిండువుల ఇంట్లో వదిలి-వసంతన్ తన ఇంటికి చేరుకున్నాడు.

వ్రాకంతంగా సాగే వాళ్ళ జీవన యాత్రలో

పసిపాప స్వగతం

అబద్ధం చెప్పాద్దని అమ్మ
అవేశంగా అంటుంటుంది
అమ్మ చెప్పేవి మాత్రం అబద్ధాలు కావని
అనగలరా మీరెవరైనా?

బువ్వ పెడుతూ తినవే పాపా
చందమామ నీ మామంటుంది
నీకొరకై వస్తాడంటుంది
ఏడి రాడేం ఆ మామ? -
ఇది అబద్ధం కాదంటారా?

పట్నం నుండి మామొస్తాడు
అడుక్కోడానికి బావొస్తాడు
అంటుంటుంది అమ్మ ఎప్పుడూ
ఒక్కసారి కూడా ఎవరూ రారే?
ఇది అబద్ధం కాదంటారా?

అల్లరి చేయకే ఓ పాపా
బూవాడొస్తాడంటుంది
ఎత్తుకు తీసుకుపోతాడంటుంది
వాడొచ్చి తీసుకుపోతే వూరుకుంటుందా?
ఇది అబద్ధం కాదంటారా?

నాన్న పట్నానికెళ్తాడు
నిజమైన కారును తెస్తాడు
అంటుంటుంది అమ్మ
నాన్న బొమ్మ కారు కూడా తేరే?
ఇది అబద్ధం కాదంటారా?

విడుస్తుంటే ముద్దొస్తానని
నవ్వుతున్నప్పుడంటుందమ్మ
విడుస్తుంటే నేముద్దొస్తే
కొడతారామ్మా ఎవరైనా?
ఇది అబద్ధం కాదంటారా?

అబద్ధం చెప్పాద్దని అమ్మ
అవేశంగా అంటుంటుంది
అమ్మ చెప్పేవి అబద్ధాలు కావని
అనగలరా మీరెవరైనా?

—మంజుల

‘అనుమానం’ అనే పెనుభూతం ప్రవేశించింది.

“తనను మనోరుగ్మత గల దానిగా నిరూపించి వదిలి వెయ్యడానికి వసంతన్ చేసే కుట్ర ఇది” అని అనుమాన పడింది అనిత. దాంతో డాక్టర్ కు చెప్పకుండా, వసంతన్ కు ఉత్తరమైనా రాయకుండా ఇంటికి వచ్చేసింది.

వసంతన్ చాలా మొండి మనిషి. తాను చెప్పే చిన్న చిన్న విషయాలను కూడా భార్య తు. చ. తప్పకుండా పాటించాలి అని ఆశించేవాడు. అందువల్ల తన కోర్కెకు వ్యతిరేకంగా, తనకు చెప్పకుండానే భార్య ఇంటికి రావడాన్ని ఓత్తుకోలేక పోయాడు. పైగా తన భార్య తన మాటకు గౌరవం ఇవ్వలేదన్న భావంతో బాధ పడి పోయాడు.

ఆమెపై అసహ్యన్ని పెంచుకున్నారు; ఆమెను ద్వేషించడం ప్రారంభించాడు.

ఒకనాడు తగాదా ముదిరిపోయింది. అనిత కోపంతో పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది. అప్పుడామె ఆరునెలల గర్భిణి. కొన్నాళ్ళకు మూడో పాప దీప పుట్టింది.

వీళ్ళ ధోరణి ఇలా వుంటే-ఇక పెద్దల సంగతంలాగా; రగిలే మంటకు తోడయ్యే గాలిలా తయారయ్యారు.

ఆ పెద్దలే కాస్త నిదానంగా ఆలోచించి ప్రవర్తించి వుంటే, భార్యభర్తల మధ్య రాజీయేర్పడి వుండేది. బిడ్డ పుట్టిన సందర్భంలో వసంతన్ కు తెలియజేసి బారసాలకు పిలిచి వుంటే - సామరస్యం చేకూరడానికి అనుకూలత ఏర్పడి వుండేది. కాని వాళ్ళు పంతాలతో, లేని పోని పట్టింపులతో అనిత వసంతన్ ల ఎడబాటుకు మరింత దోహదం చేశారు.

అలా చేసిన వాళ్ళలో అనిత మేనమామ మొదటివాడు. ఆయన బాగా చదువుకున్న వాడు; ఎన్నో డిగ్రీలు పొందిన వ్యక్తి. కాని సంస్కార హీనంగా వసంతన్ తండ్రిని బెదిరిస్తూ ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఆ ఉత్తరంతో హుడెల్లి పోయిన వసంతన్-తన ప్రాణానికి అపద రావచ్చు - అన్న సందేహంతో పోలీసు రక్షణ కూడా కోరాడు.

ఈ సంఘటన తర్వాత ఒకటి రెండుసార్లు అనిత-వసంతన్ ల ఒకరి నొకరు చూసుకోడం తటస్థించింది. అప్పుడు వాళ్ళు రాజీపడడానికి ప్రయత్నించ లేదు సరిగదా - ఒకరినొకరు

అంక జ్ఞానం

1. ప్రపంచంలో మొరమైన రైలు ప్రమాదం ఎప్పుడు, ఎక్కడ జరిగిందో తెలుసా?
2. మన దేశంలో ఎన్నో గుళ్ళు, గోపురాలు వున్నాయి. ప్రపంచంలో కల్లా పెద్ద దయన గుడి ఎక్కడుంది? దాని వైశాల్యమెంత?
3. ‘లాస్ట్ జడ్జ్ మెంట్’ అనే ప్రసిద్ధ చిత్రాన్ని చిత్రించిన చిత్రకారుడెవరు? ఏ దేశస్తుడు?
4. మొట్టమొదటిసారిగా మానవ హృదయాన్ని మార్పిడి చేసిన సర్జన్ ఎవరు? అది ఎప్పుడు జరిగింది?
5. ఆకాశంలో ఎన్నో నక్షత్రాలున్నాయి. ‘పాలదారి’ (మిర్కివే) అంటే ఏమిటి?

6. ప్రపంచంలో అతి పొడవైన పాము (కాతి) ఏది? ఎక్కడుంటుంది?

7. మన దేశంలోని అన్ని నగరాలలోనూ స్టేడియంలు వున్నాయి. మరి ప్రపంచంలో అతి పెద్ద స్టేడియం ఏది? ఎక్కడుంది?

8. ప్రపంచంలో అతి పొడవైన నది ఏది? దాని పొడవెంత?

9. ఇంతవరకు ‘వ్యాపార ప్రాయం’ (ప్రొఫెషనల్ టచ్) కాని క్రికెట్ ని ‘వ్యాపారపు క్రీడ’ (ప్రొఫెషనల్ గేమ్)గా మార్చిన వ్యక్తి ఎవరు? ఏ దేశస్తుడు?

10. సామాన్య ప్రజ ఉపయోగించే వాహనమైన సైకిలును ఎవరు-ఎప్పుడు కనిపెట్టారు? అతను ఏ దేశస్తుడు?

[జవాబులు ఈ సంచికలోనే వున్నాయి-చూడండి]

దూషించుకుని పగను మరింత పెంచుకున్నారు.

ఎందరో దంపతులకు-నీతిని, ఓర్పునూ పాటించ మని చెప్పిన అనిత స్వవిషయంలో మాత్రం వెర్రి అవేశానికి లోనైంది. వసంతన్ సహోద్యోగులకు, పై అధికారులకూ అతని గురించి హీనంగా ఉత్తరాలు రాసింది. ఇదంతా చూసి, వసంతన్-నిజంగానే అనిత మనోవ్యాధితో బాధ పడు తుంది-అని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు.

అతను న్యాయస్థానం మెట్లెక్కాడు.

“కమలనాథన్ నన్ను మోసపుచ్చి - మనోరుగ్మతగల అనితతో నాకు వివాహం చేయించాడు. ఆ వివాహం చెల్లదు. కాబట్టి దాన్ని రద్దు చెయ్యాలి. అలా కాకుంటే విడాకులు ఇప్పించాలి” అని అతను కేసు పెట్టాడు.

అనిత రాజీ పడడానికి సమ్మతించిందా? అంటే లేదు. పైగా వసంతన్ ప్రయత్నాన్ని ఎలాగైనా చెడగొట్టాలి-అన్న పంతంతో ఎదిరించి వాదించింది.

ఒకరి మీద ఒకరు చెప్పుకున్న ‘దాడి’ల జాబితా పెరుగుతూ వచ్చింది.

క్రింది కోర్టులో వసంతన్ జయించాడు.

అనిత హైకోర్టుకు అప్పీల్ చేసింది. విజయం సాధించింది.

దాంతో వసంతన్ సుప్రీం కోర్టుకు అప్పీల్ చేశాడు. విచారణ ముగిసిన తర్వాత - “తగిన కారణాలు నిరూపించక పోవడం వల్ల వసంతన్ విడాకుల విన్నవం త్రోసివేయబడుతున్నది” - అని కోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది.

గుర్రాన్ని వీళ్ళవరకు తీసుకు వెళ్ళగలం. కానీ దానిచేత వీళ్ళు తాగించడం ఎవరితరం? ఇలాంటిదే కోర్టు తీర్పు.

కోర్టులు తీర్పులు ఇవ్వగలవు. కాని ఆ తీర్పుల పర్యవసానాలకు పరిష్కారాన్ని సూచించ లేవు. విరిగిన మనసులను తిరిగి కలపలేవు.

ఏ ఒక్కరైనా తమ బిడ్డలను-వారి భవిష్యత్తు గురించి కొంచెం ఆలోచించి వుంటే- అనితా వసంతన్ ల వ్యవహారం ఇంత దారుణంగా పరిణమించేదే కాదు.

వాళ్ళ భవిష్యత్తుతో పాటు - బిడ్డల మనుగడ కూడా ఒక ప్రశ్నార్థకంగానే మిగిలిపోయింది. ఇవన్నీ ఆలోచించే వారెవరు? గ్రహించే వారెందరు?

నిబంధనలు

'వనిత మాటల కొలుపు'లో ప్రేమ మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో ఉన్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి 'వనిత మాటల కొలుపు - 31' చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు - 600 028 చిరునామాకు జనవరి నెలాఖరులోగా చేరేలా పంపాలి. ఆ కవర్లో మాటల కొలుపు కూపను తప్ప మరేదీ ఉండకూడదు. ఒక కవర్లో ఒక్క ఎంట్రీయే ఉండాలి. గళ్యలో వేసే అక్షరాలు కుట్రంగా, తెలిసేలా ఉండాలి. కొట్టివేతలూ దిద్దు బాట్లూ ఉండకూడదు. దీని సమాధానం, ఫలితాలూ 1978 మార్చి 1వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింపబడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపినవారికి రూ. 150 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనుక ఉంటే, బహుమతి మొత్తం సమానంగా పంచబడుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతి విషయం లోనూ 'వనిత' నిర్వాహకవర్గానిదే తుది నిర్ణయం. ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరపబడవు.

ఆధారములు - అర్థము

1. ఉత్తరమున కెదురుగా వున్న దిక్కు
2. నడకలో వచ్చే కులుకు
3. వృక్షము
4. కల
5. పంప
6. దనము
7. అధికము
8. ప్రతి రోజు
9. రొమ్ము
10. పెరుగును చిలుకునది తాడుమారైనది
11. మోసము
12. రెండవ అక్షరమును దీర్ఘము చేసి, తలక్రిందులు చేస్తే సంకోషమే!
13. తవని
14. ఇల్లు అలుకుటకు పనికి వచ్చునది

ఆధారములు-నిలువు

1. వెన్నెలరేని రోజు
2. సంగీతము పలుకునది
4. తిరగబడిన ప్రోగు
5. పరిణయము
6. ఆకృతి
7. నీడు కోరునది అటూ ఇటూ ఆయినది

8. ప్రభవాది సంవత్సరములలో ఒకటి

9. దిక్కు

12. బుద్ధి వక్రించినది

15. పలుకు

16. తిరగబడిన చురకల్ల చివర కోమకున్నది

17. శ్రీరాముడు అకోకవనమున వున్న నీతకు

వంపినది

18. లక్ష్మీదేవి

19. కడలి

20. ముకుమారము

స్వంత ఇల్లు కట్టుకోడానికి ఇప్పుడే శంకుస్థాపన

K/KVB/5004/77

లిసిటెడ్

కె.వి. రాఘవాచారి

చెయిర్మన్

1-1-1978

రాలయిన ఆవాదాయి వృత్తిరీత్యా న్యాయవాది అయినా 1949 నుంచి ఆ కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటున్నారు. దాదాపు దశాబ్దంపాటు కార్యదర్శినిగా వుండి '83లో అధ్యక్షురాలయ్యారు. ఆ సమాఖ్యకి భారత దేశమంతటా గౌరవం. అవి ప్రమాది కేంద్రాలని, బాలల ఆరోగ్య కేంద్రాలని వదుస్తూ కుటుంబ నియంత్రణ గురించి విద్య గరవుతూ సలహాలు యిస్తున్నాయి. ఆ సమాఖ్య 'కుటుంబ సంక్షేమం' గురించి వెలువరుస్తున్న పత్రికకి ఆవాదాయి సంపాదకురాలు కూడా.

లండన్ నగరంలో విద్యార్థినిగా వున్నప్పుడే ఆవాదాయి ఇండియా లీగ్, విమెన్స్ ఫ్రీడమ్ లీగ్, ట్రిటిష్ కామన్ వెల్ఫేర్ కార్యకలాపాలలో ఉత్సాహంతో పాల్గొన్నారు. 1929లో లండన్ లోని

అసియా, దక్షిణ ఆఫ్రికా, ఆఫ్రికా ఖండాలకి చెందిన వదహారు మంది సభ్యుల బృందం 1978లో చైనా పర్యటించింది. అక్కడి కుటుంబ నియంత్రణ విధానాన్ని పరిశీలించేందుకు భారత దేశం నుండి ఆ పర్యటనకి ఎన్నికైన ఏకైక వ్యక్తి-ఆవాదాయి.

చైనాలోని కుటుంబ నియంత్రణ గురించి మాట్లాడుతూ "ఎనలై కోట్ల జనాభాగల చైనా కుటుంబ నియంత్రణని దాగా పాటిస్తూ జనన ప్రమాదాన్ని చాలా వరకు తగ్గించగలిగింది. చైనాలో జనన ప్రమాదం వెయ్యికి ముప్పై నాలుగు నుంచి వద్దానికొకటి తగ్గిందంటే వాడు సాదించిన విజయం మనకి సులభంగా అర్థమవుతుంది. ప్రపంచమంతటా ఉపయోగించే యాప్లు, మాత్రలు, వంధ్యత్వాన్ని కలుగజేసే (ప్రెగ్నెన్టీ జేషన్) పద్ధతులనే వారూ అనుసరిస్తున్నాడు" అన్నారామె.

అక్కడ కుటుంబ నియంత్రణ సఫలీకృతం కావడానికి ఆవాదాయి నాలుగు రకాలు ఉదహరించారు. (1) వాళ్ళలో చదువుకున్న వాళ్ళు అధికం. అందువల్ల కుటుంబ నియంత్రణ గురించి అనవసరపు అపోహలు లేకుండా అందరూ అంగీకరించడం; (2) సాధారణంగా చైనా వనితలు ఇరవై అయిదు సంవత్సరాలు దాటితేకాని వివాహం చేసుకోరు. అందుకుతోడు వారేదో వ్యాపకంలో విమగ్నులయి వుండటంవల్ల పెద్ద కుటుంబాలని కని, పెంచే అవకాశం, సమయం వారికి లేకపోవడం; (3) అక్కడి వనితలు పురుషులు అధికులనే దానన నుంచి ఏనాడో బయట పడ్డారు. కాబట్టి, అందరూ సమానమే అనుకోవడం; (4) ఇద్దరికన్న ఎక్కువ పిల్లల్ని కన్నవారిమీద సంఘంలో వత్తిడి, బహిష్కరణ అధికంగా వుండటం కూడా పరిమిత కుటుంబానికి చాలావరకు దోహదం చేసింది.

అఖిల భారత స్థాయిలో కుటుంబ నియంత్రణ అమలు పరచడానికి ఏర్పరచిన సంఘాలెన్నిటిలోనో ఆమె సభ్యురాలుగా వున్నారు. భారత దేశంలో అవిద ఎన్నో అంతర్జాతీయ సమావేశాలు జరిపారు. 1952లో బొంబాయిలో 'పరిమిత కుటుంబం - కుటుంబ సంక్షేమం' అంశంపై మూడవ అంతర్జాతీయ సమాఖ్యని జరిపారు. 1959లో అంతర్జాతీయ కుటుంబ నియంత్రణ సమాఖ్యను-ఏర్పరచి దానికి అధ్యక్షురాలిగా వున్నారు. —కమలాకుమార్

ఆవాదాయి వాదించు

"మనం ఒక సుందరహర్యాన్ని ఎన్నో సంవత్సరాలు శ్రమకోర్చి నిర్మించామనుకోండి. ఏ ఉప్పెనో వచ్చి అదికాస్తా కూలిపోతే ఎంతటి దాద కలుగుతుందో అంతటి అవేదన నాది." అని వ్యక్తం చేశారు కుటుంబనియంత్రణ గురించి చెబుతూ శ్రీమతి ఆవాదాయి వాదించారు.

"గత ఇరవై అయిదు సంవత్సరాలుగా కుటుంబ నియంత్రణ కార్యక్రమాల కోసం జరిపిన శీత్రక్రమి అంతా ఉత్తర ప్రదేశ్, హరియానాలలో జరిగిన దమనకాండవల్ల తుడిచి పెట్టుకుపోయింది. ఇప్పుడు ఆ కార్యక్రమాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభించాలి. ప్రజలలో ఏర్పడిన భయం తొలగించి ఎటువంటి నిర్బంధమూ లేకుండా కుటుంబ నియంత్రణ ఆవశ్యకతని వారికి తెలియ జెప్పాలి. అధికంగా మనం ముందంజ వేస్తున్నాం. అది నిలుపుకునేందుకు జనాభాని అరికట్టాలి" అంటారు కుటుంబ నియంత్రణ సమాఖ్య అధ్యక్షురాలు ఆవాదాయి.

కుటుంబ నియంత్రణ సమాఖ్య స్థాపక సభ్యు

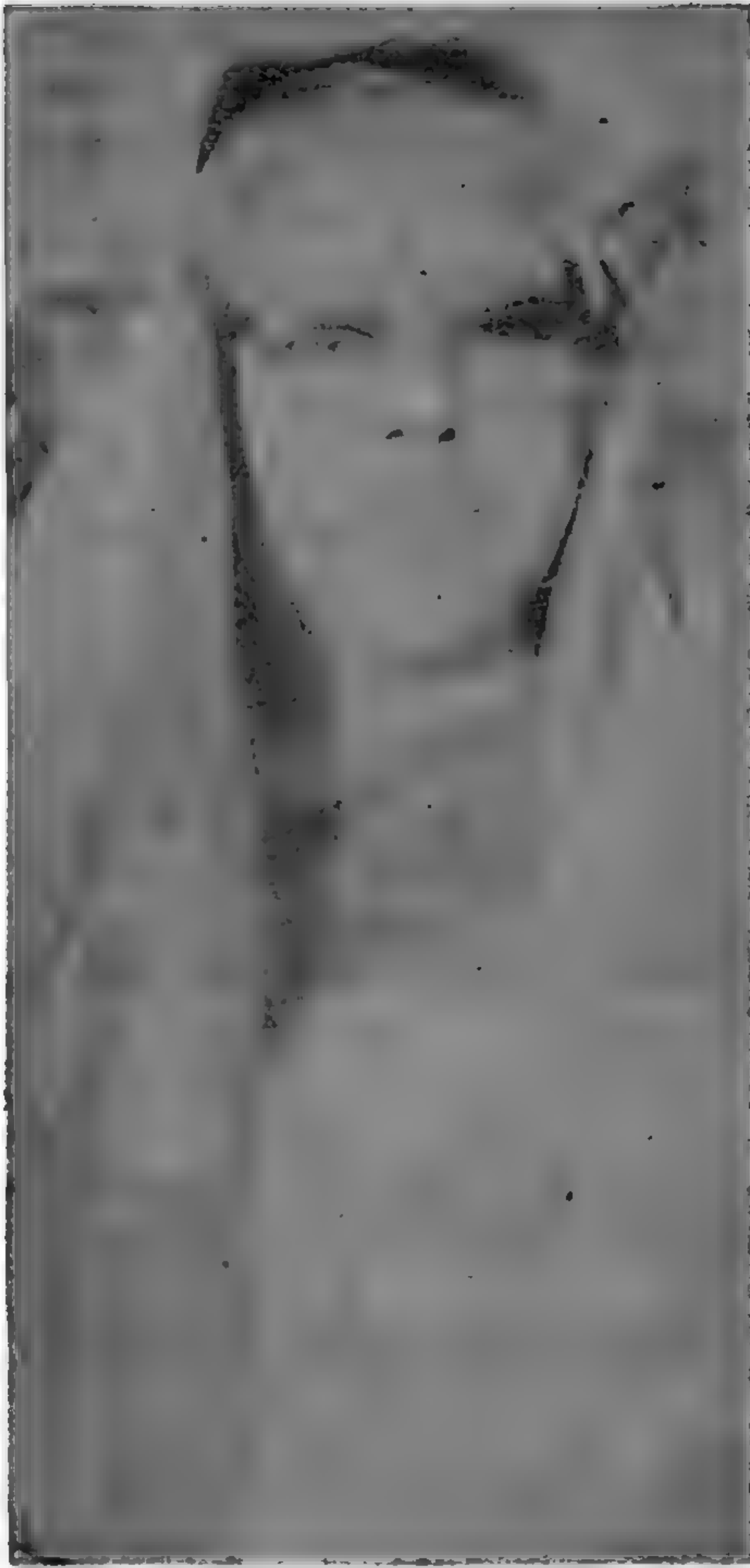
భారత ప్రీల సమాఖ్యకి గౌరవ కార్యదర్శినిగా వున్నారు. ఇంగ్లాండులో కొన్నాళ్ళు న్యాయవాద వృత్తిలో వుండి ఆ తరువాత సింహాళ సుప్రీం కోర్టులో న్యాయవాదిగా పనిచేశారు. అక్కడ కూడా మహిళా కార్యక్రమాలలో ఉత్సాహంగా పాల్గొంటూ విశ్వవిద్యాలయ మహిళా సదస్సు స్థాపక సభ్యురాలుగా వున్నారు.

1941లో భారతదేశానికి వచ్చి బొంబాయిలో స్థిర నివాసం ఏర్పరచుకున్నారు. ఏ దేశమేగినా ఎందు కాలిదినా—సంఘసేవ, పనితాద్యన్నతి మాత్రం మరువలేదు ఆవాదాయి. అఖిల భారత ప్రీల సమావేశంలో ఉత్సాహంతో పాల్గొని ఆ సమావేశానికి ఉపాధ్యక్షురాలయ్యారు.

అంతర్జాతీయ సమాఖ్య రెన్నిటిలోనో సంబంధ బాంధవ్యాలున్న ఆవాదాయి—ఎన్నో విదేశాల పర్యటించారు. ఐక్యరాజ్యసమితి ఏర్పరచిన కుటుంబ నియంత్రణ, జనాభా, ప్రీల సమాఖ్య లలో పాల్గొనేందుకు 1972లో స్టాక్ హోమ్, 1974లో ఐకారెస్ట్, 1975లో మెక్సికో నగరాల పందర్పించారు.

ఫాల్కె ఆవార్డ్ (1) హితు కాక్కిదేవి

భారత చలనచిత్ర పరిశ్రమకు వివిధ విధాలుగా సేవ చేసిన ప్రముఖులకు భారత ప్రభుత్వం ఏటా 'డాదాఫాల్కే ఆవార్డ్'తో సత్కరిస్తూ వుంటుంది. ఈ సంవత్సరం ఆ 'ఆవార్డ్' ప్రసిద్ధ వంగ నటిమణి, గాయని-కానన్ దేవికి లభించింది. ఆ తరుణంగా ప్రచురిస్తున్న ఈ వ్యాసం, కానన్ దేవి జీవిత విశేషాలను సూక్ష్మంగా తెలియజేసే వ్యాసం :

మదన్ థియేటర్స్ తర్వాత, ఆమె నెలకు 350 రూపాయల జీతం మీద రాధా పిక్చర్స్ నూ, ఆ తర్వాత నెలకు వెయ్యిరూపాయల జీతం మీద న్యూఢియేటర్స్ సంస్థలోనూ పని చేసింది. జ్యోతిష్ బంధోపాధ్యాయ, బారువా వంటి ప్రముఖుల దర్శకత్వంలో నటించి తన నటనా కళలాన్ని పెంపొందించుకోగలిగింది.

సహజంగానే మృదు మధురమైన కంఠస్వరం గల కానన్ దేవి-దోరర్, పంకజ్ మల్లిక్ మొదలైనవారి దగ్గర సంగీతశిక్షణ పొందింది. ఆమె పాటలకి ముగ్ధులైన సంగీత ప్రియులు - ఆమెను "నైటింగేల్ ఆఫ్ బెంగాలీ సినిమా" అని అభివర్ణించేవారు.

అందమైన కళ్ళు, అతి చక్కని రూపం, చురుకైన మాటలూ గల-ఆ అమ్మాయిని చూసిన వాళ్ళంతా "ముఖంలో లక్ష్మీకళ వుట్టిపడుతోంది. మంచి అదృష్టవంతురాలు" అనేవాళ్ళు. కానీ ఆ సాసాయి ఒకరకంగా దురదృష్టవంతురాలు-పదేళ్ళు నిండకమునుపే తండ్రిని పోగొట్టుకున్నది.

వాళ్ళది అతి సామాన్యమైన కుటుంబం. అలాంటి స్థితిలో కుటుంబభారాన్ని మోసే తండ్రి అకాలమరణం చెందడంతో తల్లిదండ్రులు అలమటించి పోయారు. అమ్మాయి భవిష్యత్తు ఏమిటి? - అని మదన్ పడుతున్న తరుణంలో, కాంతిరథం లాగా వచ్చి దారి చూపాడు ఆమె బాబాయ్ కులసీబెనర్జీ. అప్పుడు మదన్ థియేటర్స్ వారు నిర్మిస్తున్న చిత్రంలో కులసీబెనర్జీ జయ దేవ్ గా నటిస్తున్నాడు. తన పలుకుబడిని వుపయోగించి చలనచిత్రాలలో నటించేందుకు ఆ అమ్మాయికి అవకాశం కల్పించాడు ఆతను.

నాటి ప్రముఖ బెంగాలీ దర్శకుడు జ్యోతిష్ బంధోపాధ్యాయ నిర్మిస్తున్న మూకీచిత్రంలో నటించేందుకు, భయ భయంగా వచ్చి తెమెరా ముందు నిలబడింది ఆ పదేళ్ళ బాలిక....

తర్వాత తర్వాత - ప్రముఖ నటిగా, నాట్య తారగా, గాయనిగా అశేష ప్రేక్షకుల అభిమానాన్ని చూరగొన్న ఆనాటి 'బాలిక' - కానన్ దేవి.

1928 వ సంవత్సరంలో మదన్ థియేటర్స్ వారి మూకీచిత్రంలో మొట్టమొదట ఆమె నటించి నందుకు పుచ్చుకున్న పారితోషికం అయిదురూపాయలు మాత్రమే.

కథా రచయిత్రులకు మనవి :

కథా రచనలో పనితలు చూపిస్తున్న అమితోత్సాహం ఎంతైనా కొనియాడదగ్గది. ఈ అమితోత్సాహంవల్ల - మా కార్యాలయానికి ఏరోజుకారోజు అసంఖ్యాకంగా కథలు రావడం మరింత సంతోషదాయకమైన విషయం. అయితే, ఈ కథలన్నీ గుట్టలు గుట్టలుగా పేరుకుపోతున్నందువల్ల, తొందర తొందరగా పరిశీలన చేయడం సాధ్యం కాకుండా పోతున్నది. ప్రస్తుతం నిలవ వున్న కథలను పరిశీలించడానికి కనీసం మూడు నెలలైనా పడుతుంది. అంచేత, మూడు మాసాలవరకూ కథలను పంపవద్దని-రచయిత్రులను కోరుకుంటున్నాము. ఇప్పటికే ఎందరో రచయిత్రులు తమ కథల విషయం ఏమైనట్టు? అని-ఉత్తరాలు రాస్తున్నారు. అలా పదే పదే రాపినందువల్ల ప్రయోజనం సిద్ధించదని వారికి మనవి చేస్తూ-వీలైనంత తొందరలోనే వారి కథల విషయమై తెలపగలమని తెలియజేస్తున్నాము. కథారచయిత్రులందరూ ఈ విషయంలో మాతో సహకరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము. —వ. వం

1930 వ సంవత్సరంలో జ్యోతిష్ బందో పాఠ్యాయ దర్శకత్వంలో కానన్ దేవి "జోర్ థరత్" అనే చిత్రాన్ని నిర్మించింది. దాంతో నటిగా ఆమెకు మంచి గుర్తింపు వచ్చింది. ఆ తర్వాత బారువాతోపాటు న్యూ థియేటర్స్ నుండి విడిపోయి, యం. పి. ప్రొడక్షన్స్ లో చేరి "జాగజోద్" "జవాద్" "హాస్పిటల్" అన్న చిత్రాలను నిర్మించి మంచి పేరు సంపాదించింది.

శ్రీమతి పిక్చర్స్ పతాకం క్రింద ఆమె నిర్మించిన "అనన్య" "మెడదీదీ" "అందారే" "నబిదాన్" "శ్రీకాంత్ - ఓ-రాజలక్ష్మి" మొదలైన చిత్రాలు ఆమె ఉత్తమ అభిరుచులకు ఉదాహరణలుగా పేర్కొనవచ్చును.

"కానన్ దేవి చిత్రాలు మంచి కథాబలం, చక్కని సంగీతంతోపాటు, అద్యంతం సున్నితమైన హాస్యంతో, హాయిగా వుంటాయి" అనే వారు విమర్శకులు.

తారగా, నిర్మాతగా మంచి చిత్రాలను అందించి, పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించిన కానన్ దేవి "మహిళా శిల్పి సంసద్" అన్న సేవాసంస్థను కూడా స్థాపించారు. ఇబ్బందులకూ, కష్టాలకూ గురైన కళాకారిణులకు తగిన సహాయ సహకారాలు అందించడమే ఈ సంస్థ ఆశయం.

కానన్ దేవి రెండుసార్లు విదేశపర్యటన చేసి, విదేశాల్లోని చలనచిత్ర పరిశ్రమ విధానాలను అకళింపు చేసుకున్నారు.

ప్రస్తుతం ఆరవయ్యోపదిలో వున్న కానన్ దేవి-అందుకున్న బహుమతులూ, సత్కారాలూ ఇన్నీ అన్నీ కావు. పినిమా పరిశ్రమకు పలు విధాలుగా ఆమె చేసిన సేవకు చిహ్నంగా ఇటీవల ఆమెకు లభించిన "దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డ్"తో ఆమె ఘనత మరింత పెరిగింది.

"కళాభిరుచి లేకుండా కేవలం ధనాశతోనే చిత్రాలు నిర్మింపబడుతూ వుండడంవల్లనే మంచి చిత్రాలు రావడం లేదు. చిత్రాల్లో కథకు గల ప్రాధాన్యత తగ్గడమే కాకుండా సున్నితమైన హాస్యం కూడా కనబడడం లేదు" అన్నారు ఆమె.

వయోభారంచేత నటిగా చలనచిత్రాలకు దూరమైనప్పటికీ, నేటికీ, చలనచిత్ర నిర్మాతగా-నిర్మదేవలవ్ మెంట్ బోర్డ్ మొదలైన సంస్థలలో సభ్యురాలిగా, ధర్మకర్తగా, చిత్ర పరిశ్రమకు ఆమె సేవ చేస్తూనే వున్నారు. □

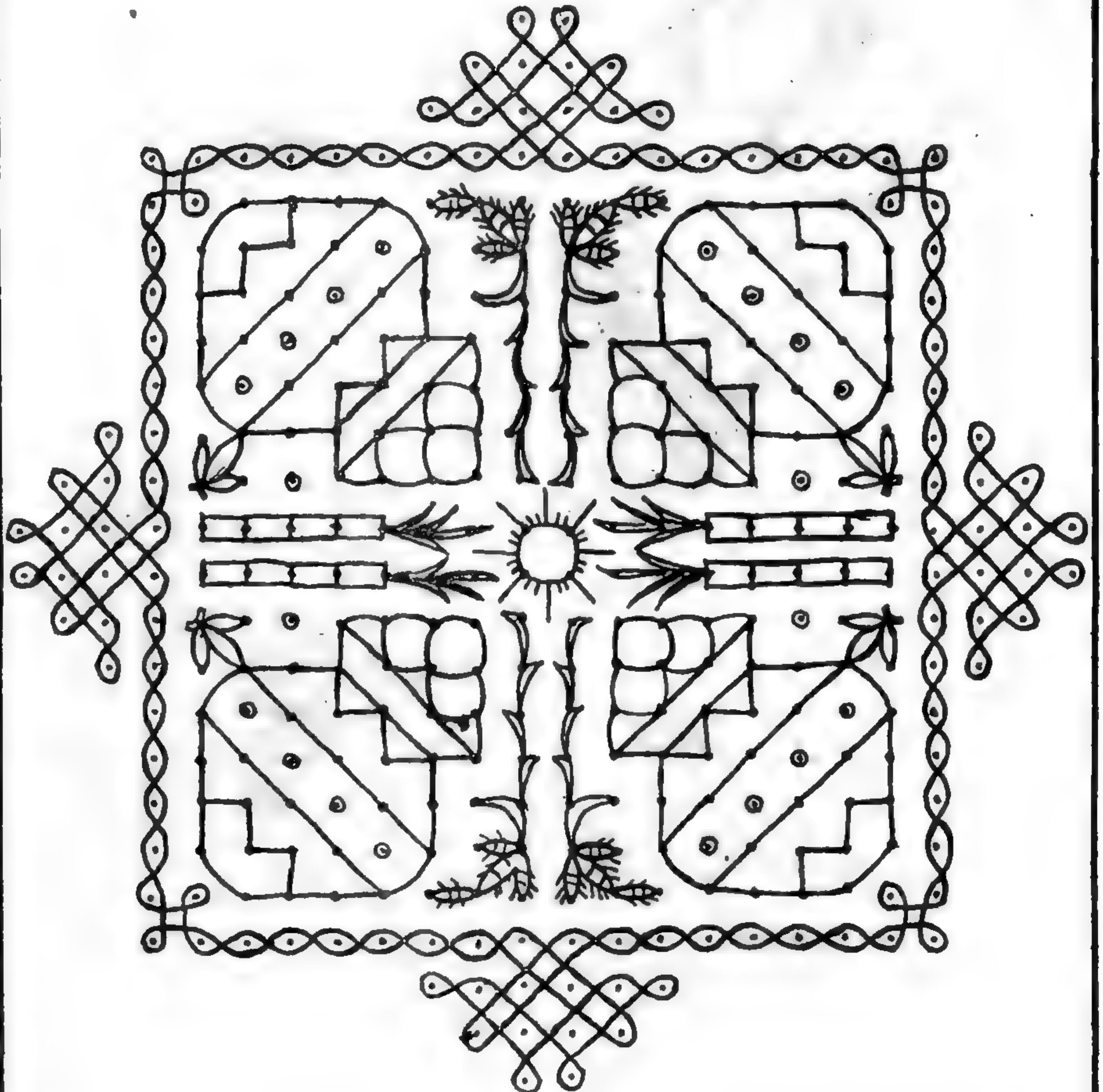
సంక్రాంతిమగ్గు

మొదట-వరుసకు 18 చుక్కల చొప్పున 18 వరుసల చుక్కలు పెట్టాలి. తర్వాత వాలుగు వైపులా మొదటి వరుసకు 6 చుక్కలు, రెండవ వరుసకు 4 చుక్కలు, చివరి వరుసకు 2 చుక్కలు వుంచాలి. చిత్రంలో చూపిన ప్రకారం పొంగలికుండలు, మూర్కూడు, చెరకుగడలు, వసువుచెట్లు, అరటివళ్ళూ మొదలైన వాటిని గీయాలి. చిట్టచివర - చిత్రంలో

చూపిన విధంగా అల్లికలా వేసి, ముగ్గును పూర్తి చేయాలి.

ముగ్గులో వున్న బొమ్మలకు అనుగుణంగా రంగు రంగుల పొడులను వాడవట్టయితే ముగ్గు మరింత అందంగానూ ఆకర్షణీయంగానూ వుంటుంది.

—మినాంబాల్

ప్రామఖ్యంగల సందర్భాలనూ
పండుగలనూ అందంగా
గడపడానికి శారదా'స్ వారి
ప్రత్యేకమైన కొత్తడిజైన్లు
విశేషాదరణ పొందిన డిజైన్లు

మంగళరూపిణి *
సర్వశాభిని

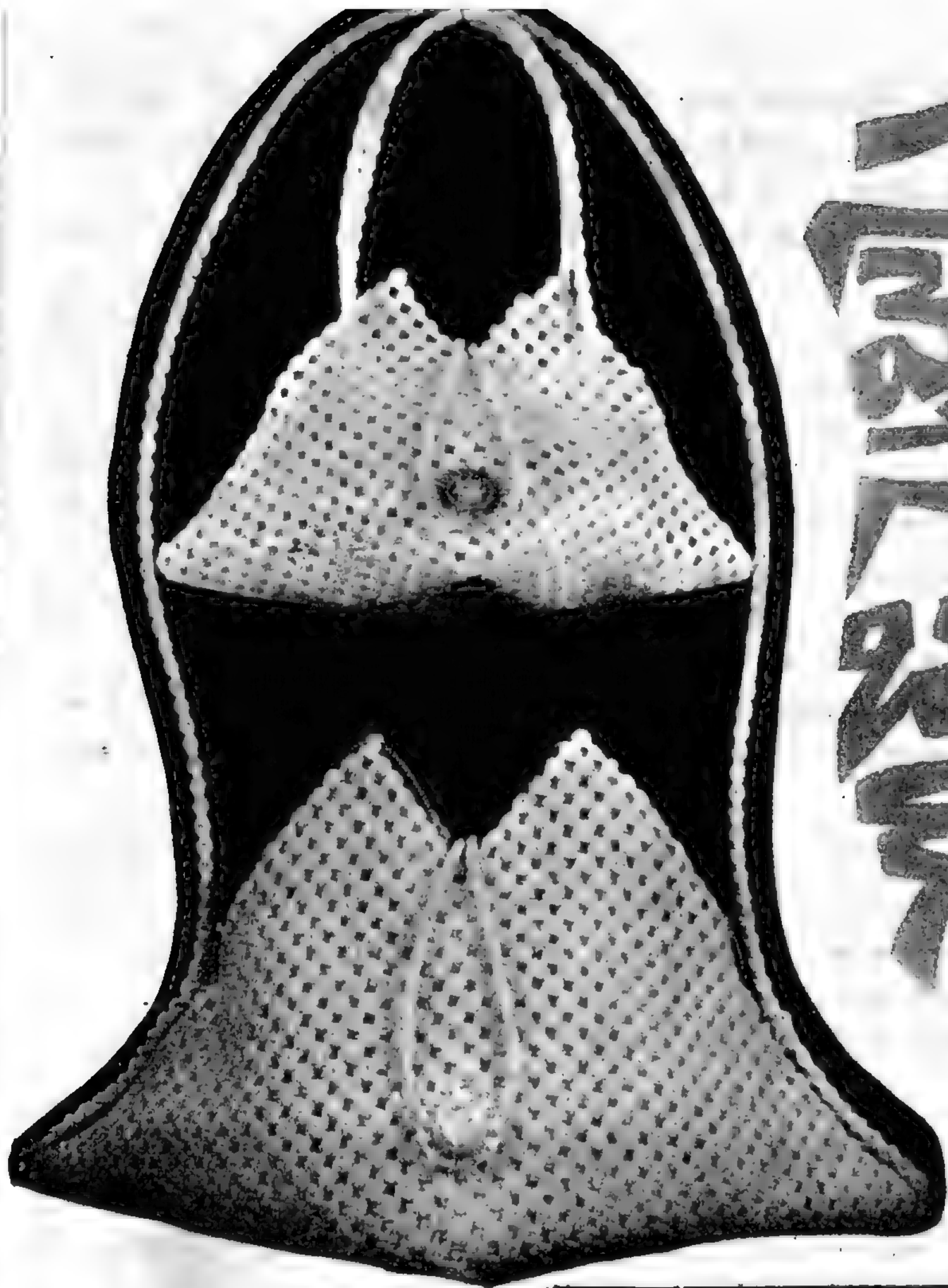
శారదా'స్

(మెల్లొక్క ఎట్టు చీరలకు పేరెన్నిక గన్నది)

ధన్ బిల్డింగ్ ఎస్.ఎస్.బి.రోడ్
ముఖంట్ రోడ్ తిరుచ్చి 620002
మద్రాసు 600002 ఫోన్: 27077
ఫాక్స్: 87177

పెద్ద బ్యాగ్

13 పువ్వుల నియంతా పొడవు సరిపోతుంది. లైను ముగిసిన వెంటనే ఎప్పటికప్పుడు వయరు రోపరికి దోపితే సులభంగా వుంటుంది. అంతా అయిపోయిన తర్వాత వయరు ముక్కలన్నీ రోపికి ఎంత వీలయితే అంత పొడవు దోపితే ఐరంగా వుంటుంది బ్యాగ్. అడుగున మెటర్ క్లిప్స్ ఐదుపెట్టి పైపుద్ ముక్క వుండాలి. ఈ ముక్కని బ్యాగ్ అంతా అయిన తర్వాత రోపరికి దింపటం కష్టమవుతుంది. కాబట్టి రన్నింగ్ వయర్ కద చేసిన వెంటనే ఈ ముక్క దింపితే సులభమవుతుంది. లైనింగ్, జిప్ వేస్తే బాగుంటుంది. వీటినిముందే హండిర్, ఐటన్ కు లాన్ వేసుకోవాలి. జిప్ మాత్రం చాలా జాగ్రత్తగా కుట్టాలి.

చిన్న బ్యాగ్

కావలసిన ముక్కలు 32. ముక్క పొడవు 85 అంగుళాలు. మెటర్ క్లిప్స్ 3. జేప్ 19 లైనులు, ఎత్తు (పొడవు) 10 పువ్వులు. విధానం అంతా పై దానిలాగానే అల్లాలి. హండిర్ కు కావలసిన వైజుకు 1½ రెట్ల వయర్ అయితే సరిపోతుంది. హండిర్ కు 8 ముక్కల వయర్లు కావాలి.

—మంగళాకందూర్

సమోసా పేరు వింటే నోరూరినట్లుగానే, ఈ బ్యాగ్ చూసినప్పుడు కూడ 'అహ' అని విస్తుంది. పేరులాగానే బ్యాగ్ కూడ చాల బాగుంటుంది. కాలేజీ విల్లంకయితే పెద్ద బ్యాగ్, పెద్ద హ్యాంగింగ్ హండిర్ బాగుంటుంది. పెద్ద వాళ్ళకయితే చిన్న బ్యాగ్ సరిపోతుంది.

పెద్ద బ్యాగ్

కావలసిన ముక్కలు 42. ఒక్కొక్క ముక్క పొడవు 105 అంగుళాలు. రన్నింగ్ వయర్ కు ఈ ముక్కలు వేసుకొని చుట్టూ అల్లుకోవాలి. 29 లైనులయితే 'జేప్' కు సరిపోతుంది. ఇక లైనింగ్ వయర్ అవసరం వుండదు. అటు, ఇటు మధ్య రెండు వయర్లతో పువ్వు వేసుకొంటే వెంటర్ మూల వస్తుంది. రెండువైపులా ప్రతి లైనుకూ మధ్య పువ్వు అల్లుకొని అటు ఇటు పువ్వులు అల్లుకోవాలి. ఇటు, అటు కొనలు అల్లుకోకూడదు. అది ఓపెనింగ్ కు పనికొస్తుంది.

కొత్త శీర్షిక

ప్లాస్టిక్ వైర్లతోనూ, పూసలతోనూ బాగ్లు అల్లడం; కొత్తరకం దీజైన్లు, కుట్లతో గొట్లు, ప్రాకులు వంటివి కుట్టడం; సులభమైన చేతి పనులు చెయ్యడం—మొదలైన వాటి మీద పాఠకులకు ఏవైనా సందేహాలుంటే—ఇలాంటివి తయారు చెయ్యడంలో నైపుణ్యం చూపే—

శ్రీమతి మంగళాకందూర్

'వనిత' ద్వారా సమాధానాలు ఇవ్వడానికి అంగీకరించారు. 'వనిత' పాఠకులకు సుపరిచితురాలైన మంగళాకందూర్, రోగడ వనితలో పలు విధానాలు వివరించారు. వాటిపైనగాని, రేడా, అటువంటివేవైనా ఇతర వస్తువుల మీదగాని, పాఠకులకు సందేహాలుంటే — 'వనిత' కు పంపవచ్చును. ప్రశ్నలు కార్డు మీద రాస్తే చాలు. కార్డుకు పైన, ఒక మూలగా— "అవి-ఇవి" శీర్షికకు అని రాసి, పంపేవారి పేరు, చిరునామా రాయాలి.

—[వ. సం]

ఒక నిమిషం మౌనంగా వుండిపోయింది వాహిని. తరువాత చిన్నగా నిట్టూర్చి. "నువ్వు అదృష్ట వంతురాలివి వాణి. అతన్ని వోసారి నాకు చూపిస్తావా?" అంది నవ్వుతూ.

"తప్పకుండా. అతన్ని పార్కుకి రమ్మని చెబుతాను. నువ్వు అక్కడికి వచ్చి చూద్దువు గాని." అంది పుర్వాహంగా వాణి.

ఆ మధ్యాహ్నం బోజనాలయ్యాక చాలానేపు తండ్రి కాళ్ళు వదుతూ కూచుంది వాహిని.

"ఎందుకమ్మా.....! నీకి శ్రమ వద్దు." అన్నా వాహిని విసలేడు.

"కాస్తేవు పట్టనివ్వండి నాన్నా! నాకు తృప్తిగా వుంటుంది" అంది.

కూతురి గొంతులోని మార్గవాన్ని గమనించిన రామవయ్య మరి అడ్డు చెప్పలేడు.

సన్నగా కుష్కించి పోయిన తండ్రి కాళ్ళమీద చేతులు వేసి మృదువుగా వొత్తసాగింది వాహిని. తండ్రి స్థితి చూస్తూంటే ఆమెకు దుఃఖం పొంగుకు వస్తోంది. చారీచాలని ఊతం, పిల్లలు, ఈ సంసారాన్ని వొడ్డుకు చేర్చడమెలా అన్న బెంగే నాన్నని సగం తినేసింది. బాధగా నిశ్చలించింది వాహిని.

"ఏమిటమ్మా వాహిని....అలోచిస్తున్నావ్?"

"ఏంలేదు నాన్నా.....!"

"అక్కడ నీ సంసారం బాగా వుందా తల్లీ! అల్లుడెంత....పుత్రముడమ్మా! ఏదో రెండోపెళ్ళి సంబంధమన్న....మాటే కాని-నీకేం రోటు.... లేదమ్మా! నా జీవితంలో....నేచేసిన మంచిపని.... అదొక్కటే....చేసిన కుద కార్యమూ....అదొక్కటే.....!" ఆయాసంతో ఆగాడు రామవయ్య.

"ఎక్కువగా మాట్లాడకండి నాన్నా.....! ఆయాసం వస్తోంది." తండ్రి గుండెలమీద మెల్లగా రాస్తూ అంది వాహిని.

"మాట్లాడనియ్యనీ తల్లీ.....! ఇప్పుడు నీతో మాట్లాడకపోతే మరెన్నడూ మాట్లాడలేనేమో! వున్న యీకాస్త వ్యవధిలోనూ-నా మనసులోని భావాలు....చెప్పనియ్యి. వాణికి పెళ్ళి వయసు దాటి పోతోంది. పెళ్ళికావల్సిన పిల్ల వుద్యోగం చేస్తోంది. ఇక తమ్ముడు....న్నాడు చూసావా.... వాడూ వుద్యోగస్తుడయ్యాడు....మిగతా తమ్ముళ్ళు గురించి నాకు బాధలేదు. వాళ్ళ అన్నయ్యే ఎలాగో అలా వాళ్ళ చదువులు చెప్పించి ఏవో వుద్యోగాల్లో

చేర్చిస్తాడు. కారడ పెళ్ళిసంగతి కూడా వాడే చూసుకుంటాడు. వాణికి పెళ్ళి చేపేస్తే నాకు.... నిశ్చింతగా....వుండేదమ్మా! ఈ మాయదారి జబ్బు యిప్పుడే ముంచుకొచ్చింది." నిట్టూర్చాడు రామవయ్య.

"వాణి విషయం మీరేం బెంగెట్టుకోకండి నాన్నా.....! చెల్లెళ్ళకి మంచి సంబంధాలు చూసి కన్యాదానం చేసే పూచీ మాది. ఆయినా చిన్న పిల్లడిలా అలా బెంగపెట్టుకుంటావేమిటి! ఏం పరవాలేదు. డాక్టరుగారు కొత్త మందులు రాసారు. నాట్రోజల్లో మామూలుగా లేచి తిరుగుతావు. చెల్లెళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చేస్తావు. తమ్ముళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చేస్తావు. మనుమల్ని ఎత్తుకుని ఆడిస్తావు." అంటూ నవ్వుతూ ప్రయత్నించిన వాహిని పెదవులమీద చిరునవ్వు కూడా విషాదంగానే నిలిచింది.

"పిచ్చితల్లీ.....! నన్ను మరవించాలని.... చూస్తావుకాని నా వొంటి స్థితి ఎలావుందో నాకు.... తెలిదనుకున్నావా! ఇంక ఆర్థికాలం యీ బొందెలో....జీవుడు వుండలేదమ్మా! దైము.... కోసం చూస్తున్నాడంతే!"

"నాన్నా.....! అలా మాట్లాడకు నాన్నా.....! నేను భరించలేను...." అంటూ వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది వాహిని.

ఎండిపోయిన తన వేళ్ళతో వాహిని కన్నీళ్ళు తుడుస్తూ.... "ఏదవకమ్మా వాహిని.....! చావు పుట్టుకలనేవి ప్రతి జీవికి సహజ ధర్మాలే....

కదమ్మా! పుట్టిన....ప్రతి జీవీ ఎప్పుడో.... ఒకప్పుడు గిట్టవలసిందే....ఎంతగా....భయపడి తప్పించుకోవాలని....చూస్తే అంత వేగిరం వచ్చి....మీద పడిపోతుంది మృత్యువు....అంచేత మనం.....దానికి భయపడకూడదమ్మా.....!

ఆ మృత్యువుని చిరునవ్వుతో....ఆహ్వానించాలి. నాకు వేరే బెంగలేంలేవు....కానీ....తమ్ముడి మీద చెల్లెలి మీద....కుటుంబ భారమంతా పెట్టి....పెళ్ళి పోతున్నానే....అన్న చింత ఒక్కటే....నన్ను బాదిస్తోంది....తల్లీ....అంతా పరమేశ్వరార్పణం. భారమంతా ఆయనదే!"

అంటూ కళ్ళ మూసుకుని చేతులు జోడించాడు రామవయ్య.

తండ్రినా స్థితిలో చూసేసరికి వాహినికి జంకు జరిగింది. "నాన్నా.....! నాన్నా.....!" అంటూ మీద చెయ్యేసి కుదిపింది వాహిని.

కళ్ళు తెరిచాడు రామవయ్య. "రవినోసారి పిలువమ్మా.....! ఈవేళ ప్రాద్దుటినుంచీ వాడు నాకు కనిపించలేడు."

ప్రేమకర్ణి రోలి

వాహిని లేచి వెళ్ళి వీధిలో ఆడుకుంటున్న రవిని పిలుచుకు వచ్చింది.

ఈ సందడికి వర్తనమ్మ గదిలోకి వచ్చింది. "ఏమంటున్నారే నాన్న....?" అంటూ.

"రవిని చూడాలని వుందంటే పిలుచు కొచ్చాను." అంటూ మంచం దగ్గరికి కొడుకుని తీసుకువెళ్ళి. "ఇదిగో నాన్నా రవి." అంది వాహిని.

రాఘవయ్య మనుమడి వైపు మరిపంగా చూసి, "ఇవేళంతా నాకు...కనిపించావేకాదురా... బాబూ....! ఇలారా...." అంటూ మంచం మీద కూర్చున్న రవి తల మీద నిమిరారు.

ఆయాసపడుతూ మధ్య మధ్య దగ్గుతున్న తండ్రి గుండెల మీద నెమ్మదిగా రాయసాగింది వాహిని.

"బాబూ పాలు తాగావా?"

తాగానన్నట్లు తలూపాడు రవి.

"తాతగారు....మరి-మీరొక్కసారి మా పూరు వచ్చారు కాదేమండీ....! నేనెన్నోసార్లు అమ్మనడిగాను. ఈమారు మీరు తప్పకుండా మా పూరు రావాలి. ఏం....వస్తారుకదూ!"

"అలాగే బాబూ!" కుష్కహాసం చేసాడు రాఘవయ్య.

"అలాగే అంటే కాదు. తప్పకుండా వస్తానని చేతిలో చెయ్యేసి చెప్పండి."

పుల్లలాపున్న చేతిని రవి చేతిలో వేసి "అలాగే బాబూ....! దేవుడు నన్ను....తీసుకువెళ్ళడం.... మరచిపోతే....అలాగే వస్తాను.... తప్పకుండా వస్తాను బాబూ....!" అన్నాడు దగ్గు త్రికతో రాఘవయ్య.

ఆ దృశ్యం చూస్తున్న తల్లి కూతుళ్ళ మనస్సులు అనిర్వచనీయమైన బాధకి లోనయ్యాయి. చెమర్చిన కళ్ళను పమిట చెంగులతో వత్తుకున్నారిద్దరూ.

"పసివాడి ముందు ఏం మాటలండి అవి? వాడు బెంటేరెత్తిపోదూ!" అంటూ భర్తని మందరించింది వర్తనమ్మ.

రాఘవయ్య నవ్వి. "రేపటికో మా పటికో ఎలాగా... తెలివే విషయాన్ని....మధ్యపెట్టి.... లాభమేమిదే....! మిగతాపిల్లలు, అల్లుడు ఎక్కడు

న్నారు....? అందరినీ ఒక చోట చూస్తాను. రమ్మనిచెప్ప" అన్నాడు.

వర్తనమ్మ వెళ్ళి అందరినీ పిలిచింది.

గదిలో కూర్చుని ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటున్న మధుసూదనం, ఆ త్రగారు పిలవగానే లేచి వచ్చాడు. వంటింట్లో వున్న - వాణీ, శారదా వచ్చారు. వీధి గదిలో కూర్చుని చదువుకుంటున్న రామం, సత్యం, రఘు వచ్చారు.

అంతా మంచం చుట్టూరా చేరారు.

అందరినీ పరిశీలనగా చూసి తృప్తిగా నిట్టూర్చాడు రాఘవయ్య.

"ఏం....మావయ్యా.... పిలిచారుట....?" అన్నాడు మధుసూదనం రాఘవయ్య పక్కలో కూర్చుని మావగారి చేతి మీద నిమురుతూ:

"అవును బాబూ....! మిమ్మల్ని అందరినీ... ఒకేచోట-చూడాలనిపించింది." అంటూ అల్లుడి చేతిని చేతిలోకి తీసుకున్నాడు రాఘవయ్య.

"వాహిని - గురించి - నాకేంబాతేదు.... బాబూ....! నువ్వు దానిని పుట్టింటిని మరిపించేలా చూసుకుంటున్నావు. దాని పూర్వజన్మ సుకృతం కొద్దీ నీలాంటి భర్త దొరికాడు." ఆయాసంతో అగాధు రాఘవయ్య.

"వాహిని లాంటి అనుకూలవతి భార్యగా లభించడం నా అదృష్టంకూడాను." అన్నాడు మధుసూదనం. ఆతదామాటలు మనస్ఫూర్తిగా అంటున్నట్లు ఆతడి గొంతులోని మార్గవం, స్థిరమైన కంఠస్వరం తెలియజెప్పాయి.

"నీ మనస్సు వెన్నలాంటిది" అని రామం వేపు చూసి. "ఒరేయ్ బాబూ....! తండ్రిగా మీకు నేను సంపాదించిపెట్టిన ఆస్తిపాస్తులంటూ ఏమీ లేవురా.... నీకు రెక్కలే నాయనా నేను యిచ్చినది. తముళ్ళు చెల్లెళ్ళ బాధ్యతలు మాత్రం నీ మీద పెట్టి వెళ్ళిపోతున్నా...." అంటూ నిట్టూర్చాడు రాఘవయ్య.

"మీరలా అనకండి నాన్నా....! తమ్ముళ్ళకి, చెల్లెళ్ళకి నేనేరోటూ రానివ్వను." కన్నీళ్ళతో అన్నాడు రామం.

"ఆ విషయమై మీరేం బెంగపెట్టుకోకండి మావయ్యా....! మరదళ్ళ పెళ్ళిళ్ళ బాధ్యత నాది." అన్నాడు మధుసూదనం ఆప్యాయంగా రాఘవయ్య గుండెల మీద రాస్తూ.

"బాబూ. ఒరేయ్ సత్యం...మీ సంగతి

పెదవూరి
రచ్చెలక్కిదేవి

అన్నయ్య, బావగారూ చూసుకుంటారు. మిమ్మల్ని యిద్దర్నీ వాళ్ళ చేతుల్లో పెట్టాను. అల్లరిచిల్లరగా తిరక్క బుద్ధిగా చదువుకుని వృద్ధిలోకి రండి." అంటున్న తండ్రిని చూసి కంటతడి పెడుతూ నిలబడిపోయారు అన్నదమ్ములిద్దరూ.

"అమ్మాయ్ కారదా! అమ్మాయ్ వాణి!" అర్థంగా విలిచారు రాఘవయ్య.

"ఏం నాన్నా!" దగ్గరగా వచ్చి అనునయంగా అడుగుతున్న కారద తం మీద చెయ్యేసి నిమిరారు రాఘవయ్య.

"నీకు మందు వేసుకునే టైమ్ అయింది నాన్నా!" అంటూ బొమ్మ గ్లాసులో మందేసి అందులో కొంచెం నీళ్ళు కలిపి తెచ్చి తండ్రి నోట్లో పోసింది వాణి.

రెండోచేత్తో వాణి చెయ్యి నిమిరారు రాఘవయ్య.

ఇద్దరి వేపూ చూసి, "మిమ్మల్నందర్నీ కని పెంచామేకాని-మీ జీవితాలని - ఒక ఒడ్డుకి చేర్చేందుకు నాకు టైము యిచ్చారు కాదమ్మా ఆ దేవుడు! ఇక మీ విషయం అన్నయ్య. బావ గారు చూసుకుంటారు."

"ఇప్పుడే అప్పగించాలన్నీ ఏమిటి నాన్నా! నిన్నటి మీదట యివేళ తేలిగ్గా వున్నావు. చక్కగా అందరితో మాట్లాడుతున్నావు. ఇవేళ కన్న రేపు అరోగ్యంగా వుంటావు. రెండు మూడు రోజుల్లో పూర్తిగా నయమైపోయి లేచి తిరుగుతావు." కళ్ళనీళ్ళతో అంది వాణి.

"నువ్వలా మాట్లాడకునాన్నా అంతా బెంబేలు పడిపోతున్నారు." అంది గద్దద స్వరంతో వాహిని.

"అలా మాట్లాడకునాన్నా....! మాకు భయం వేస్తోంది." అంటూ వెక్కి వెక్కి ఏడ్చేసింది కారద.

"ఏడుస్తున్నారా అంతా....! ఏడవకండ్రా"

"మరి మీరలా మాట్లాడుతుంటే అంతా కంగారు పడిపోతున్నారు." అన్నారు మధు సూదనం.

"వున్న విషయం. త్వరలో....జరగబోయే విషయం .... మాట్లాడుతున్నానట్రా.... మాట్లాడక పోతే....ఎలా చెప్పండి....? అదుగో....అక్కడ నిలబడి వుండి....చూసారా....మీ అమ్మ...." అంటూ సమిట బాటు చేసుకుని కంటికి మంటికి

ఏకదారగా విలసిల్లున్న వర్తనమ్మని చూపించి "అదొక నిచ్చిది... దానికేం తెలిదు. మీరంతా మీ అమ్మని జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. తెలిందా!"

"ఏమిటో యివేళ యాయన రోరణి యలా వుంది....!" అంది వెక్కుతూ వర్తనమ్మ.

"ఇంక-నేను కాస్తేపు నిద్రపోతానట్రా.... మీరు వెళ్ళి మీ పన్ను చూసుకోండి." మధుసూద నాన్ని వృద్ధికించి, "నేను కాస్తేపు పడుకుంటాను బాబు....!" అని చెప్పి, "రవిబాబూ నువ్వు.... వెళ్ళి ఆరుకో బాబూ....!" అని చెప్పి కళ్ళు మూసుకున్నాడు రాఘవయ్య.

"అలాగే మామయ్యా....! మీరు కాస్తేపు నిద్రాంతిగా నిద్రపోండి." అంటూ గదిలోంచి బయటికి వచ్చారు మధుసూదనం. అతని వెనుకనే మిగతావారు కూడా బయటికి వచ్చారు.

భర్త మెదవరకు దుప్పటి కప్పి కాళ్ళ దగ్గర కూర్చుంది వర్తనమ్మ.

19

రాఘవయ్యకి వాంట్లో బాగులేదని వాహిని వచ్చిందని విని ఆ సాయంత్రం కారదమ్మగారు చూడడానికి వచ్చారు.

అవిడ వచ్చే సమయానికి, కారదా వాహిని కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. మధుసూదనం, రామం, సత్యం, రఘు అలా బజార్లోకి వెళ్ళారు.

"ఏవమ్మా వాహిని కులాసాగా వున్నావా?" అంటూ ఆస్థాయంగా వలకరించారు కారదమ్మ గారు.

అవిడను చూడగానే చటుక్కున లేచి నిల బడింది వాహిని. "కులాసాగా వున్నారా....?" అంటుంటే ఆమె గొంతు వాణికింది.

దగ్గరగా వచ్చి వాహినిని ఆస్థాయంగా గుండెలకి హత్తుకున్నారవిడ.

"ఎన్నేళ్ళకి చూసానమ్మా....మళ్ళీ వాహిని నిన్ను....! పురుడు పోసుకోవటానికైనా వుట్టింటికి వచ్చావు కాదు! బాబేదీ....!"

"ఎటో ఆరుకుందుకు వెళ్ళినట్లున్నారు. కారదా! రవి నీదిలో వున్నాడేమో విలువు."

కారద లేచి వెళ్ళింది.

వాహిని దాపతెచ్చి వేసింది. ఇద్దరూ కూర్చు

న్నారు. ముందుగదిలో సందడి విని వర్తనమ్మ భర్త గదిలోంచి యవతలకి వచ్చింది.

"వచ్చారా-వాంట్లో కులాసాగా వుంటోందా?" వలకరించింది వర్తనమ్మ.

"ఆ....ఏం కులాసాలే, ఏదో రోజులు దొర్లిస్తున్నా. అన్నయ్యగారికి వాంట్లో బాగు లేదని, వాహిని వచ్చిందని విని వోసారి! చూసి వెదదామని వచ్చాను." అంటూ సజ్జలోంచి తమ తెచ్చిన పువ్వులు, పళ్ళు పైకితీసి దాపమీద పెట్టారు కారదమ్మగారు.

"ఇప్పుడివన్నీ ఎందుకంటే వచినగారూ!" అంది వర్తనమ్మ మొహమాటంగా.

"వాహినికి పువ్వులు యిచ్చి ఎన్నేళ్ళయిందో! తల్లో పెట్టుకోమ్మా వాహిని! నారింజ పళ్ళు అన్నయ్యగారికి రసంతిని యిస్తూండండి."

"అయనకి దగ్గూ ఆయాసం ఎక్కువగా వున్నాయండీ! జలుబుచేసేవేవీ వద్దన్నారు డాక్టరు గారు."

"పోన్లెండి. పళ్ళేగా! నిల్లలు వోలుచుకు తింటారు." అన్నారు కారదమ్మగారు.

పళ్ళు రోపం పెట్టడానికి లేచి వెళ్ళింది వర్తనమ్మ.

"సావం శ్రమపడి దండకట్టి తెచ్చారా!" మల్లెపూల దండను నాలుగు ముక్కలుచేసి ఒకటి తల్లో పెట్టుకుని మిగతావి దాపమీద పెట్టింది వాహిని - తల్లి చెల్లెళ్ళ పెట్టుకుంటారని.

"బొత్తిగా యిలా చిక్కిపోయావేమిటమ్మా వాహిని! ఎలా వుండేదానివెలాగైపోయావు?" అంటూ వాహిని భుజంమీద చెయ్యేసి దగ్గరగా లాక్కుని, వాహిని రెండు బుగ్గల్నీ తన వేళ్ళతో నొక్కి "వాహిని నాకు నువ్వంటే ఎంత అభి మానమో....నీమీద నేనెంత అత్యయతని పెంచు కున్నానో. నీ పెళ్ళయి నువ్వు అత్తవారింటికి వెళ్ళాకగాని తెలుసుకోలేక పోయానమ్మా...." అంటుంటే కారదమ్మగారి గొంతు గద్దదమైంది.

చకితురాలైంది వాహిని. "మీరు....మీరు మీరు కూడానా!" గొంతు పెగుల్చుకుని ఎలాగో అంది.

"నీకు కూడా నా మీద అంత అభిమానం వుందని తెలుసు వాహిని! కాని నాకా జ్ఞానం కాస్త ముందుగా కలిగితే...." అంటూ వాహిని తం నిమిరి, "నిన్ను నా కోడలిగా చేసుకునే

దాన్ని." అన్నారావిడ వాహిని కళ్ళలోకి ప్రేమగా, దయగా చూస్తూ.

నిర్భంతపోయింది వాహిని. 'ఏళ్ళక్రితం ఆవిడ చేత ఆ మాటలనిపిస్తోంది.'

కారదమ్మగారు తన దోరణిలో తాను చెప్పుకు పోతున్నారు. "ఒకవేళ మావాడు ఒప్పుకోపోయినా వాడి మెదలు వంచి మీ కిద్దరికీ పెళ్ళి జరిపించే దాన్ని. వాడు నీపట్ల అయిష్టమెన్నడూ ప్రకటించ లేడు." అని ఏదో గుర్తు తెచ్చుకుందుకు ప్రయ త్నించి. "అ....అవును సుమీ! నేను మరచి పోయాను. ఒకసారి మావాడు అన్నాడు. 'వాహినిని చేసుకోనా అమ్మా....' అని. 'నిజే వంలాంటి మేనరికం వుండగా అలా మాట్లాడతా వేమిట్రా వాళ్ళ అంత ప్రేమిటి మన అంత ప్రే మిటి?' అన్నాను. 'సరే అయితే నీయిష్టం.' అన్నాడు."

తన చెవులను తానే నమ్మలేకపోతోంది వాహిని.

"ఏమిటో అన్నీ వుందని. చదువుకుందని మోజుపడి కాంతని కోడలిగా చేసుకున్నానే కాని ఆ అమ్మాయికి నాకూ పొత్తు కుదరలేదు. నన్ను. 'అత్తయ్యా' అని నోరారా పిలవదు కదా! 'ఏమండీ' అంటుంది. అంతా అదొకరకం. పోనీ దాల్చా భర్తల మధ్య అనురాగమన్నా వుండేమో చూసి ముచ్చట పడదామంటే అదీ పూజ్యం. అస్తమాటూ దేనికో దానికి కీచులాడుకుంటూనే వుంటారు. పోనీ మనమదేనా వుంటే కనీసం వాటితోనైనా కాలక్షేపం అవును. పెళ్ళయి ఏదేళ్ళయినా యిప్పటికీ మౌనా అదృష్టం లేదు. నిన్ను చూస్తే ముచ్చట వేస్తుంది వాహిని.... దేవుడిలాంటి భర్త....రత్నం లాంటి కొడుకు. నువ్వే నా కోడలివైతే ఏదాది తిరగకుండా మను మర్నీ అందించే దానివి."

అఖరి మాటతో ముచ్చెమటలూ పోసాయి వాహినికి.

"మీరు మీరు ఏం మాట్లాడుతున్నారో తెలిసే మాట్లాడుతున్నారా?" కన్నీళ్ళాపుకుండుకు వ్యర్థ ప్రయత్నం చేస్తూ అంది వాహిని.

"నిజమేనమ్మా! పెళ్ళయినదానిని నీతో అలా మాట్లాడకూడదు. తప్పే! కాని మనసులో మాట అనకుండా వుండలేకపోయాను. చూడు వాహిని! చెయ్యడానికేమీ లేనప్పుడు మాటలే మిగులుతాయమ్మా! అలా అనుకుని వాటితోలే

మానిని - మనసు

(నవల)

[రచయిత్రి: వావిలికొండ వీరాదేవి; వర్ణనర్వీ: ఎం. శేషచలం అండ్ కో; మద్రాసు. పాకెట్ పైజాలో 112 పేజీలు, వెల: రూ. 3-50]

ఇది ఒక వైకలాడికల్ నవల. జీవితంలో మామూలు సుఖంకు దూరమై, భయంకరమైన దృశ్యాలు మనసులో ముద్ర వేసుకున్నప్పుడు, ఊహలకు ఊపిరిపోసి, వాటిని నిజాలుగా చలామణి చేసే సావిత్రి-అనసూయ అనే తన స్నేహితురాలి జీవితాన్ని ఎలా మారుస్తుందో, అమె భర్త జీవి తంలో ఎలాంటి భయంకర సంఘటనలు సృష్టి స్తుందో చక్కగా చెప్పారు రచయిత్రి.

సావిత్రిలాంటి పాత్రలు మనకు సాధారణంగా ఎదురౌతూనే ఉంటాయి. మానసిక కావుం అంటే సరదా ఉన్నవారికి ఇలాంటి మనుష్యులు మంచి 'నమూనాలు'గా ఉపయోగపడతారు. ఏదేమైనా

తృప్తిపడతాం. నేను మనస్ఫూర్తిగా చెబుతున్నాను వాహిని! నువ్వు మా యింటికి వచ్చి నాతో మాట్లాడుతూంటే నా మనస్సంతా ఎంతో ఆనం దంతో నిండిపోయేది. నీతో మాట్లాడిన కాస్తేపూ ఎంతో తృప్తిగా వుండేది. నువ్వు మరి కాస్తేపూ కూర్చుంటే దాగుండుననిపించేది. ఇప్పుడనుకుని ఏం లాభం వాహిని! గతజన్మ సేతుబంధనం!" అంటూ నిట్టూర్చారు కారదమ్మగారు.

వాహినికి జరుగుతున్నదంతా కలలా వుంది. అదంతా నిజమని నమ్మడం కష్టంగా వుంది. 'కారదమ్మగారికి తనంటే అంత యిష్టమా! తను అమె గురించి ఏమేమో పూహించుకుని తన బ్రతుకులో తానే నిప్పులు పోసుకుండా! ఆవిడ మనస్సులో 'ఏమనుకునేదో కాని తనకా వుద్దేశం వున్నట్లు చూచాయగా నన్నా తన దగ్గర ఎప్పుడూ అనలేదు. విషయమంతా ఆవిడతో చెబితే అనాడు తనని క్షమించి దగ్గరికి తీసుకునే దేమో! కొడుక్కి నచ్చజెప్పి, అనవరతమై బుద్ధి చెప్పి తమ యిద్దరి చేతులూ కలిపేదేమో!

ముగింపు తెలియని ఈ కథలో పాత్రలు సజీ వంగా ఉన్నాయి. మనలో కుతూహలం రేకెత్తించి, ఉత్సాహంగా చదివించే నవల ఇది.

స్మృతి

(నవలక)

[రచయిత్రి: అక్కల వరవ్వతీ బాబారావు; ప్రచు రణ: స్పందన పాపాతీ సమాఖ్య; మదిరేపట్టణం-1; క్రాస్ క్లీ పైజాలో 90 పేజీలు; వెల: రూ. 4-00]

ఈ నవలకలో అన్నివిధాలా అదృష్టవంతుడైన ఒక గృహస్థు ఒంటరిగా తన గత జీవితపు స్మృతులలో బ్రతకడం కథావస్తువు. మామూలు జీవన సరళిలో వచ్చిన సామాన్య సమస్యలు తప్ప, ఈ కథలో కదిలించే విషయమేమీ లేదు. ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురించిన స్పందన పాపాతీ సమాఖ్య వారి వినాదం గమనించతగ్గది. 'జడ ప్రాయంగా ఉన్న అమిత జ్ఞానం కన్న, చైతన్య రూపంలో ఉన్న పరిమిత జ్ఞానం మిన్న' అన్న కవిత్వోక్తి స్పందన పాపాతీ సమాఖ్యకు పురోగమన శక్తిని నిస్తోందట. మంచి భావాలను పది మందికి పంచి, ఆనందించే పాపాతీ సమాఖ్య ఇది. ప్రత్యేక తల కోసం 'వెతక్కుండా వుంటే కాలక్షేపానికి చదువుకోవచ్చు ఈ పుస్తకం.

అయిపోయింది. అంతా అయిపోయింది. కారదమ్మగారన్నట్లు యిప్పుడు అదంతా గత జన్మ సేతుబంధనం.' తనకి తెలియకుండానే వున్నారంది వాహిని. అమె కళ్ళలో నీళ్ళు నిండాయి.

"అదేమిటమ్మా వాహిని! కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుంటున్నావా?" అంటూ చచ్చిన తన సమీపచెంగుతో వాహిని కళ్ళు వార్తారు కారదమ్మ గారు.

"మీరన్నది నిజమే! అదంతా గతం. దాన్ని తవ్వకుంటే మనకి మిగిలేది దార ఒక్కటే!"

"ఏకేమో కాని నాకు మాత్రం నువ్వు యిక్కడ వున్న రోజులే దాగుండేవమ్మా! అయినా నేనన్న మాటలకి నువ్వు కళ్ళ నీళ్ళెందుకు పెట్టు కున్నావో నా కర్మం కావటంలేదు."

సమారాసంగా నవ్వింది వాహిని. విషాద భరితంగా వున్న అమె చిరునవ్వు. అమె కళ్ళలో నీళ్ళు-అమె జీవితంలోని విషాదాన్ని చెప్పకనే చెబుతున్నాయి.

విషయం పల్కానా అని తెలియకపోయినా

వాహిని ఎందుకో రోపల్లోపల కుమిలిపోతోందని గ్రహించిన కారదమ్మగారి హృదయం మరింత ఆర్థమైంది.

వాహినిని మరింత దగ్గరగా గుండెకి హత్తుకుని ఆస్థాయంగా తల మీద నిమిరారు.

అగ్నిలా జ్వలిస్తూన్న వాహిని హృదయం ఆమె చల్లని స్పర్శతో కాస్త కాంతించింది.

ఇంతలో కారద రవిని తీసుకువచ్చింది. "ఇడుగో అక్కయ్యా! నీ కొడుకు వీధిలో అడుతూ ఎంతకీ రానని పేచీ-లంపంతాన తీసుకు రావలసి వచ్చింది." అంది కారద ఐంగిమూతి పెట్టుకునియన్న రవిని మురిపంగా చూస్తూ.

"ఎందుకమ్మా పిలిచావు! అట మధ్యలో విన్ని లాక్కొచ్చేసింది." విసుగ్గా అంటూ దగ్గరికి రాబోయిన రవి, కొత్త వ్యక్తిని చూసి అంత దూరాన ఆగిపోయాడు.

రవిని చూసి విస్తుపోయాడు. కారదమ్మగారు. వాడిని తడేకంగా చూస్తూ "చాలా చిత్రంగా వుండే!" అనుకున్నారు.

"ఇలా రాదాబా!" అంటూ చేతులు చాపారావిడ.

"వెళ్ళు దాబా! నీకు మామ్మగారవుతాడు." అంటుంటే వాహిని గొంతు కొంచెం వాణికింది.

బెదురు బెదురుగా చూస్తూ దగ్గరికి వచ్చిన రవిని రెండు చేతుల్తోనూ ఆస్థాయంగా దగ్గరికి తీసుకుని వాడి గులాబిరంగు ఐగ్గర్ని రెండు వేపులా గట్టిగా ముద్దుపెట్టుకుని వాడిలో కూర్చో పెట్టుకున్నారు కారదమ్మగారు.

ఎవరో కొత్తావిడ తనని ముద్దుపెట్టుకోవడం, వాళ్ళో కూర్చోపెట్టుకోవడం రవికి మిథో సిగ్గునివించింది. కాని రేచిపోతే అమ్మ ఏమన్నా అంటుందేమోనని కదలకుండా అలాగే కూర్చున్నాడు.

రవివేపు అలాగే మరి కాస్తేపు తడేకంగా చూసారు కారదమ్మగారు.

"ఎంత చిత్రంగా వుంది! ఈ వయస్సులో మా ప్రకాష్ అచ్చు యిలాగే వుండేవాడు. రవిని చూస్తూంటే ప్రకాష్ చిన్న తనం జ్ఞాపకం వస్తోంది."

పురిక్కిపడింది వాహిని. అమ్మ గుండెలు దడదడలాడాయి.

"అలాగా!" అని మాత్రం అనగలిగింది.

"తమాషాగా వుండే!" అంది కారద.

"ఏమిటే!" వంటింట్లోంచి కాఫీ గ్లాసుతో వస్తూ అంది వాణి. ఆమె వెనుకనే వర్తనమ్మ వచ్చింది.

"ఏం లేదు. వాళ్ళ అబ్బాయి చిన్నప్పటిలా మన రవి పున్నాడని అవిడ అంటుంటే!" నాన్నేసింది కారద.

వాహిని-వాణి ఒకరివైపుకూరు చూసుకున్నారు.

"కాఫీ తీసుకోండి." అంటూ గ్లాసు అందించింది వాణి.

"ఇప్పుడెందుకమ్మా యీ మర్యాదలు!" అంటూ గ్లాసు అందుకున్నారు కారదమ్మగారు.

"ఏమిటో యీ సృష్టిలో చిత్ర విచిత్రాలెన్నో జరుగుతాయి. లేకుంటే మా వాహిని కొడుక్కి మీ అబ్బాయి పోలికలు రావడమేమిటి!" అంది వర్తనమ్మ.

వాణి మౌనం వహించింది.

ఒక గుక్కెడు కాఫీ త్రాగి. "అబ్బ ఎంత పోలిక!" అన్నారు మళ్ళీ కారదమ్మగారు. అవిడ ఆశ్చర్యంలోంచి తేరుకోలేకపోతున్నాడు. "రవిని చూస్తుంటే చిన్నప్పటి మా ప్రకాష్ చి మళ్ళీ చూస్తున్నట్లే వుంది. ఆ పనిమిరంగు, ఆ గులాబీ రంగులో ఐరెబుగ్గులు, వుంగరాలజుట్టు, చక్రాలా పెద్ద పెద్ద కళ్ళు, కొనదేరిన ఆ ముక్కు-పెద్దయితే రవి అచ్చుగుడ్డినట్లు మా ప్రకాష్ లాగే వుంటాడు. ఇంత పోలిక రావడం చాలా ఆశ్చర్యకరంగా వుంది."

వాహిని మాట్లాడలేదు. ఆమె హృదయంలో పెనుతుపాను చెలరేగుతోంది.

'ఇప్పుడేమోతుంది! ఈ విషయం నలుగురికీ తెలిస్తే! పలానా రామవయ్యగారి మనుమడికి పలానా కలెక్టరుగారి అబ్బాయి పోలికలు వచ్చాయని పూరు పూరంతా కోర్కె కూస్తే!'

'అయినా యీ పూరెప్పుడొచ్చినా యింతే! ప్రకాంత సరోవరంలో గుంకరాయి విసిరినట్లే! అగ్నిలో అజ్యం పోసినట్లే!'

అలోచనల సుదీగుండంలో చిక్కుకుపోయిన వాహిని కారదమ్మగారి పిలుపుతో పురిక్కిపడి. "అః ఏమన్నారు!" అంది.

"రవి నోరసారి మా యింటికి తీసుకువెళతాను." అన్నారు కారదమ్మగారు ఆకగా చూస్తూ.

వాహిని మొహంలో అయివ్వత చోటు చేసుకుంది.

"అబ్బే ఎందుకండి! మీరు యిక్కడే చూసారుగా దాబా!"

"మా వారికి, మా ప్రకాష్ కి చూపిద్దామని. 'ఒరేయ్! చిన్నప్పుడు మువ్వంత ముద్దొస్తూ వుండేవాడివిరా!' అని వాడి చిన్నప్పటి ప్రతి దిండాన్ని వాడి ముందు పెడదామని." దాబా తల మీద మురిపంగా రాస్తూ అన్నారు కారదమ్మగారు.

వాహినికింక ఏమనడానికి తోచక మౌనం వహించింది.

ఆమె మౌనమే అంగీకారంగా తీసుకున్న కారదమ్మగారు. "పద. ఒకసారి మీ నాన్న గార్ని చూసి వెడతాను. మీ వాడిని వెంటనే సంపించేస్తారే! బెంగపెట్టుకోకు. చూస్తూంటే కుర్రాడిని ఒక్కక్షణం వదిలేలా లేవు." అంటూ నవ్వారు.

వాహినికి కూడా నవ్వుక తప్పలేదు.

వీళ్ళిద్దరూ గదిలోకి వెళ్ళేసరికి రామవయ్య గాడనిద్రలో వున్నారు.

"మీ నాన్నగారు నిద్రపోతున్నారు. మరోసారి వస్తారే!" అంటూ రవి చెయ్యి పట్టుకుని గడప దాటారు కారదమ్మగారు.

అవిడ సందు మలుపు తిరిగేదాకా చూస్తూ నిలబడింది వాహిని.

'జీవితం ఎంత చిత్రమైంది! ఒక చిన్న సంఘటనతో జీవితం అనుకోని మలుపులు తిరుగుతుంది. చక్రవ్రమణంలా గతం మళ్ళీ తిరిగొస్తే దాగుండుననిపిస్తుంది. కాని చేజారిస పాలు మట్టి పారే కదా!'

ఈరోజు కారదమ్మగారికి తనపట్ల వున్న అనురాగం, అవిడ ముఖత చిన్నప్పటి మంచి మనస్సు మళ్ళీ నిగ్రహాన్ని కోర్చోతోంది. కాని... ప్రకాష్ తనకి పెళ్ళయితే బహుశా తన జీవితం యింత ప్రకాంతంగా వుండేది కాదేమో! ఆయన తనను పువ్వుల్లోపెట్టి చూసుకుంటున్నారు. తన మనస్సులో ఏమాత్రం కలతవున్నా దానికి దాద్యురాలు తనే! తనలోవున్న రోపంవల్లనే తనకి మనశ్శాంతి కరువైతోంది! అనుకుని నిట్టూర్చింది వాహిని.

[నశేషం]

కుమారి కె. యం.

నాకు ఐదేళ్ళ ప్రాయంలో మకూచి వచ్చింది. దాని వల్ల మచ్చలు పడి ముఖమంతా వికారంగా వుంది. దాన్ని గురించి నేను ఇంతవరకూ దిగులు పడ లేదు. కాని నాకు యిప్పుడు 19 యేళ్ళు. ఈ మచ్చలు వుండడంవల్ల నన్ను పెళ్ళి చేసుకో దానికి ఎవరూ యిష్టపడటం లేదు. కాబట్టి నా ముఖంలోని మచ్చలు మాయదానికి ఏదైనా దారి చూపగలరా?

ముఖం మీద మకూచిమచ్చలు చాలా మందికి వుంటాయి. దీనికి మారు బెంగవడిపోవలసిన అవసరం లేదు. అయితే, ఈ మచ్చల్ని మాయదానికి మందులు, లేవనాలూ ఏవీ లేవు. మీకు కావలసిందంతా మనో దైర్యం మాత్రమే. దాన్ని గురించి ఎక్కువ దిగులు పడకండి. మకూచిమచ్చలున్న చాలామంది పెళ్ళిళ్లు చేసుకుని హాయిగా వున్నారు.

శ్రీమతి డబ్ల్యు. జె.

నా వయస్సు 39 సంవత్సరాలు. ముగ్గురు సంతానం. ఆరు దిద్ద పుట్టినపుడు ఆపరేషన్ (స్టెరిలైజేషన్) చేయించుకున్నాను. 7, 8 ఏళ్ళుగా లైంగిక క్రియపై అంత ఆసక్తి ఉండడం లేదు. మరి ఈ మధ్య రెండేళ్ళుగా దాన్ని తలచుకుంటేనే అసహ్యం వేస్తోంది. మా ఆయన చాలా మంచి వారు. పగలంతా ఎంతో ప్రేమగా మాట్లాడే నేను. రాత్రుళ్ళు మాత్రం ముఖావంగా వుంటున్నాను. దీనికేదైనా మందు వుందా?

మీకు తెలియకుండానే, దాంపత్య సుఖం మీద మీలో ఏదో ఒక అసహ్యభావం యేర్పడి వుంటుంది. ఏదైనా భయంవల్ల అలా జరిగి వుండవచ్చు. కాబట్టి, అలాంటిదానికి మందులేమీ లేవు, మీరు మానసిక వైద్యుని దగ్గరకు వెళ్ళి, నలహా పొందడం మంచిది.

శ్రీమతి వి. యల్.

నా వయస్సు 28 సంవత్సరాలు. ముగ్గురు పిల్లలు

న్నారు. మూడో సంతానం కలిగినప్పుడు స్టెరిలైజ్ చేయించుకున్నాను. ఆ రోజుల్లో వ్యాయామం చేస్తే - గర్భాశయం జారిపోతుందని మిత్రులు చెప్పారు. అందువల్ల వ్యాయామం చెయ్యడం ఆపివేశాను. దానివల్ల యిప్పుడు కడుపు చాలా పెద్దదైపోయింది. కుటుంబనియంత్రణ ఆపరేషన్ చేయించుకున్నవాళ్ళు దేహాభ్యాసం చెయ్యకూడదా? అలా అయితే నా కడుపు కొలతలను తగ్గించడం ఎలా?

కుటుంబనియంత్రణ ఆపరేషన్ చేయించుకున్నవాళ్లు, వ్యాయామం చెయ్యకూడదు అన్న నియమం ఎక్కడా లేదు. ఆపరేషన్ జరిగిన రెండు రోజుల తర్వాత ఊపిరి బాగా పీల్చి వడలడం, కాళ్ళు చేతులు

ఇంగ్లండులో సరాహ్యూగ్స్ అనే పదేళ్ళ అమ్మాయి వుంది. ఈ అమ్మాయి రోజుకి దరిదాపు ఇరవైనాలుగు గంటలూ నిద్ర పోతూనే వుంటుంది. ఇలా కళ్లు తెరచి అలా నిద్రలో మునిగిపోతుంది. అన్నం తింటూ తింటూ, బడికి వెళ్తూ వెళ్తూ ఏ నిమిషంలో నిద్రలో మునిగిపోతుందో ఎప్పుడు లేస్తుందో ఆ అమ్మాయికే తెలీదు. ఈ అమ్మాయికి నిద్రవల్ల తిండి, చదువు రెండూ వంటబట్టడం లేదు, తన కూతురి నిద్రకి కారణమేమిటో పరీక్షించి పుణ్యం కట్టుకోమని అన్ని దేశాల వైద్యులకి సరాహ్యూగ్స్ తల్లి ఆన్ హ్యూగ్స్ విన్నవించుకుంది.

—'పద్మ'

మడిచినదలడం లాంటి సులభమైన వ్యాయామం చెయ్యవచ్చు. పూర్తిగా నయమైపోయిన తర్వాత, ఎలాంటి వ్యాయామాన్నయినా చెయ్యవచ్చు. దాని వల్ల కుట్టు పీడిపోవు; పొట్ట పెద్దది కాకుండా వుంటుంది. గర్భాశయం జారడానికి ఎలాంటి అవకాశమూ లేదు.

శ్రీమతి వి. యస్.

నా వయస్సు 25 సంవత్సరాలు. నాకు పెళ్ళయి నాలుగేళ్ళయింది. ఇద్దరు సంతానం. రెండో బిడ్డ పుట్టి యేడాది అయింది. నాకు మూత్రద్వారం చుట్టూ అప్పుడప్పుడు బాధ కలుగుతూ వుంటుంది. మూత్రవిసర్జన సరిగాకాదు. పైగా మూత్రం శరీరం మీద ఎక్కడైనా పడితే ఆ చోట తామర లాంటి 'పొడ' తెల్లగా కనిపిస్తోంది. దీనికి ఏదైనా మందు వుంటే చెప్పగలరా?

మీ గర్భాశయం కొద్దిగా వదులై వుంటుంది. అందువల్లనే మూత్రవిసర్జన నమయంలో బాధ కలగడం. గర్భాశయంలో చిన్న వుండు లాంటిది వున్నా కూడా అలాంటి బాధ కలగవచ్చు. ప్రసవ మార్గానికి వెలువలి చర్మంలో 'పొడ' వున్నట్లయితే, తెల్లగానూ, దురదగానూ వుంటుంది. ఎందుకైనా మీరు మీ కుటుంబవైద్యుని సంప్రదించి వైద్య పరీక్ష చేయించుకోవడం మంచిది. పరీక్షనగా చూసిగాని, మందులు ఇవ్వడం సార్వం కాదు. శ్రీమతి పి.

మా అబ్బాయికి నాలుగేళ్ళు నిండాయి. వాడికి జ్వరం వచ్చినప్పుడు వైద్యపరీక్ష చేసిన డాక్టర్, గుండెగోడలో చిన్న రంధ్రం ఉన్నట్లుగా, చెప్పారు. అయితే వాడికి ఇంతవరకు ఊపిరాడక పోవడం లాంటివి ఏమీ జరగలేదు. మరి ఆ రంధ్రం దానికదే మూసుకుపోయి వుంటుందా? లేక మరింత పెద్దది కావడానికి అవకాశం వుందా? డాక్టర్ చెప్పిన రంధ్రం పరిమాణం ఎంత వుందో చూడాలి. పైగా దానిగా అది మూసుకుపోవడమేదీ

డాక్టమవుత్ కళాకాల గ్రంథాలయంలోకి ఆరవై తోమ్మిదేళ్ళ తరువాత ఒక పుస్తకం యధాస్థానానికి చేరింది. ఆ పుస్తకం పేరు 'జాన్ బైట్ ఆన్ ఆమెరికా.' 19వ శతాబ్దంలో వక్తగా ప్రసిద్ధిగాంచిన జాన్ బైట్ రచించిన పుస్తకం అది. అందులో పున్నవి కేవలం 108 పేజీలు మాత్రమే. ఏ విధంగా చూసినా ఆ పుస్తకం చదవ

డానికి అంతకాలం వట్టదు. ఆ పుస్తకం కావాలని పెద్దగా ఆడిగేవారు కూడా లేరు. అంతకు ముందు ఆ పుస్తకాన్ని 1907లో ఒకసారి ఎవరో తీసుకున్నారు. ఇవ్వ వలసిన డైము ఫిబ్రవరి 1908. అతని తరువాత తీసుకున్న వ్యక్తి దాన్ని తిరిగి యివ్వలేదు. చివరికి ఈ మధ్య మ్యా హంప్ షైర్ కి చెందిన ఆయన కోడలు. ఆ పుస్తకం చూసి దాన్ని డాక్టమవుత్ కళాకాల గ్రంథాలయానికి పంపింది. నిజానికి గ్రంథాలయ నియమాల ప్రకారం జరి మానా విధించివుంటే 1,235 డాలర్లు (రూ. 11,498) అయి వుండేదని గ్రంథాలయ అధికారి తెలియజేశారు. ఆ పుస్తకం మీద ఆశ వదులుకున్న గ్రంథాలయం వారు దాన్ని మళ్ళీ పుస్తకాల పట్టికలో చేర్చారు. ఇప్పుడా పుస్తకం తనని తీసుకు వెళ్ళి మూడో వ్యక్తి ఎవరా అని ఎదురు చూస్తోంది :

దాని అడుగుగా జరుగుతుంది. ఎందుకైతే మీరు మళ్ళీ డాక్టర్ మ (వీరైతే అదే డాక్టర్ మ) సంప్రదించి వైద్యపరీక్ష చేయించడం అవసరం.

శ్రీమతి యస్.

నాకు నివాహమై ఆరేళ్ళయింది. ఇంకా పిల్లలు లేరు. వైద్యపరీక్షలో మా యిద్దరి ఆరోగ్యం కూడా "నార్మల్" అని చెప్పారు. నాకు ఋతు స్రావం 28 రోజులకు ఒకసారి వస్తుంది. ఋతు స్రావం జరిగిన తర్వాత - లైంగికక్రియలో పాల్గొంటే-పొత్తికడుపు రెండు మూడు నిమిషాలు బాధపెస్తుంది. దీనికి కారణం ఏమిటి? ఋతు స్రావం సమయంలో వెనుకటిలా రక్తస్రావం (బ్లీడింగ్) వుండడం లేదు. దాని తక్కువగా వుంటోంది. ఇదే బిడ్డలు కలగకపోవడానికి కారణమా?

ఇలాంటివి - వమాదానరూపంలో చెప్పడం కంటే, వర్షించి చెప్పడమే మంచిది. మామూలుగా ప్రమాతి వైద్యకాలంలో పిల్లలు లేనివారికే ప్రత్యేకమైన క్లినిక్స్ వుంటాయి. అక్కడికి వెళ్ళి మీకు వారు నలహా ఇస్తారు. అవసరమైతే మీరు, మీవారు కూడా వైద్యపరీక్ష చేయించుకోవాలి. మీ డాక్టర్ 'నార్మల్' అని చెప్పినప్పటికీ - వారిచ్చే కొన్ని చిన్న నలహాలను పాటించకపోవడం కూడా పిల్లలు కలగకపోవడానికి దోహదం చెయ్యవచ్చు. ✽

వనిత మాటల కొలువు - 29

సరైన సమాధానం :

1. ల	2. త	3. య	4. చె	5. ప
6. ప	7. ల	8. క	9. క్రి	10. డు
11. గ	12. జ	13. ష	14. చు	15. డ
16. త	17. జ	18. త	19. ప	20. స
21. గ	22. మ	23. ది	24. ప్ర	25. సా
26. ల	27. స	28. ట	29. వ	30. రి
31. జా	32. క్రి	33. గ	34. తి	35. ఆ
36. న	37. ప	38. ప	39. ప	40. స

పై సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానాలు 40 మంది పంపారు. వారు :

1. పొదిల మాదామణి, పివపాక
2. గాదె జానకి దేవి, భువనేశ్వర్
3. సావిత్రి, ఎం. పి. భీమవరం
4. హెచ్. సుజాత, ఉండవెల్లి
5. బి. గౌరి, గుంటూరు
6. ఎమ్. కారద, సికింద్రాబాదు
7. వడ్డా శ్రీనివాసన్, హైదరాబాదు
8. బి. వికాం, ఛత్రపూర్
9. ఎన్. వనజ, హైదరాబాదు
10. ఎ. వి. కామేశ్వరి, వెంకటగిరి
11. బి. వి. లక్ష్మి దేవి, గూటి
12. ఎం. కారదాదేవి, హైదరాబాదు
13. శ్రీమతి శ్రీకృష్ణ, బెంగళూరు
14. ఎ. అచ్చ మాంబ, విజయవాడ
15. హెచ్. మంగలమ్మ, మందిర్యూర్
16. ఎ. వరలక్ష్మి, కొవ్వూరు
17. ఎమ్. లలిత, దోన్
18. ఎమ్. రాజలక్ష్మి, హైదరాబాదు
19. విజయవాడ
20. బి. స్వర్ణలత, పుంగమాడు
21. తదవర్తి భారతి, విజయవాడ
22. ఎమ్. అనసూయబాయి, అనంత పురం
23. వెలిచేటి నిర్మలాకుమారి, అనంత
24. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మి, బొబ్బిలి
25. సి. కవిత, దేవేంద్రపాడు
26. శ్రీమతి కె. వి. రమణ, తెనాలి
27. బి. రేవతి, అనంతపూర్
28. ఇందిర, హైదరాబాదు
29. ఎ.వి. లక్ష్మి, ఎం.వి. హనుమ కొండ
30. కిషోర అమర్నాథ్, వందివెలుగు
31. బి. లక్ష్మీనంపూర్, గుంటూరు
32. డి. విజయ లక్ష్మియ్యాగనండ్, హైదరాబాదు
33. బి. బి. నీతాదేవి, వరహపురం
34. కె. సుజాతావాగరాజ్, హిందూపురం
35. కల్లూరి కమల, తమిళు
36. ఎన్. ప్రకాంతి, హైదరాబాదు
37. కాశీవాసువి విజయలక్ష్మి, ఒంగోలు
38. కవిత, విజయవాడ
39. కె. కామేశ్వరి, కోలార్ గోర్డ్ పిల్లు
40. సి. ఎన్. లక్ష్మి, విజయవాడ

బహుమతి మొత్తం రూ. 150లను ఈ నలభై మందికీ సమానంగా పంచి ఆంద జేస్తున్నాము.

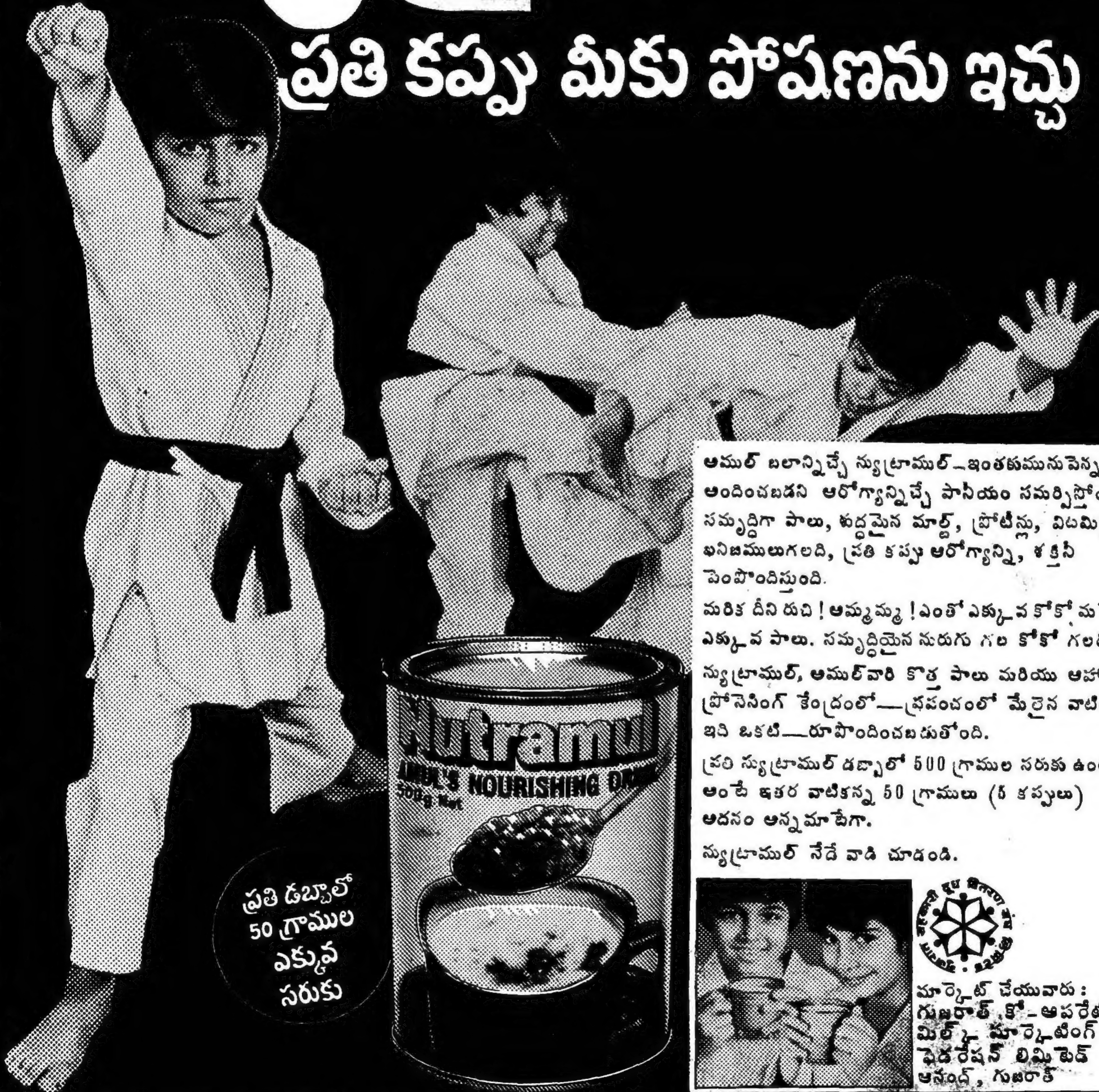

కోతల్లిది!

అముల్ మాల్ట్-కోకో పానీయం

స్వీట్ బ్రాముల్

ప్రతి కప్పు మీకు పోషణను ఇచ్చు

అముల్ బలాన్నిచ్చే స్వీట్ బ్రాముల్ - ఇంతకుమునుపెన్నడూ అందించబడని ఆరోగ్యాన్నిచ్చే పానీయం సమర్పిస్తోంది. సమృద్ధిగా పాలు, ఉద్రమైన మార్ట్, ప్రోటీన్లు, విటమిన్లు, ఖనిజములుగలది, ప్రతి కప్పు ఆరోగ్యాన్ని, శక్తిని పెంపొందిస్తుంది.

మరిక దీని రుచి! అమ్మమ్మ! ఎంతో ఎక్కువ కోకో మరెంతో ఎక్కువ పాలు. సమృద్ధియైన సురుగు గల కోకో గలది.

స్వీట్ బ్రాముల్, అముల్ వారి కొత్త పాలు మరియు ఆహారాల ప్రోసెసింగ్ కేంద్రంలో - ప్రపంచంలో మేలైన వాటిలో ఇది ఒకటి - రూపొందించబడుతోంది.

ప్రతి స్వీట్ బ్రాముల్ డబ్బోలో 500 గ్రాముల సరుకు ఉంటుంది. అంటే ఇతర వాటికన్న 50 గ్రాములు (5 కప్పులు) అదనం అన్నమాటేగా.

స్వీట్ బ్రాముల్ నేడే వాడి చూడండి.

మార్కెట్ చేయువారు :
గుజరాత్ కో-ఆపరేటివ్
మిల్క్ సూపర్ టెయింగ్
ఫెడరేషన్ లిమిటెడ్
ఆనంద్, గుజరాత్

daCunha/Nutra/1 E

1-1-1978

నూ తన సంవత్సర
శుభాకాంక్షలు

విక్రీ సిల్కు బజార్

న్యూ కాంప్లెక్సు (మంజూన్ కేఫ్ ఎదుట)

తిలక్ రోడ్, అ.బి.డుప్పా * హైదరాబాద్-500001

మా వద్ద వివాహ శుభకార్యములకు

కంచి

ధర్మవరం

బెనారస్

బెంగళూరు

ఆరణి

గద్వాల

పోచంపల్లి

సిల్క్ప్రింట్స్

వెంకటగిరి

కంచి కాటన్

టెరిన్ చీరలు

మల్ మల్ చీరలు

అన్ని రకముల
చేనేత, మిల్ చీరలు

సరసమైన ధరలకు

అభించును

ఈ
బొరుగు
పతకంలో
చేరి లాభం
బొందండి